

Raiffeisenbank Austria d.d.

**Godišnje izvješće
za godinu koja je završila 31. prosinca 2017.**

S A D R Ž A J

	Stranica
Makroekonomsko okruženje	1
Izvješće poslovodstva	6
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća	20
Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d.	21
Financijski izvještaji:	
Konsolidirano izvješće o financijskom položaju	31
Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	33
Konsolidirano izvješće o promjenama glavnice	35
Konsolidirano izvješće o novčanim tokovima	36
Odvojeno izvješće o financijskom položaju	38
Odvojeno izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	40
Odvojeno izvješće o promjenama glavnice	42
Odvojeno izvješće o novčanim tokovima	43
Bilješke uz financijska izvješća	45
Rukovodstvo Banke	165
Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku	167
Dodatak II – Usklada temeljnih financijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku	173

Makroekonomsko okruženje

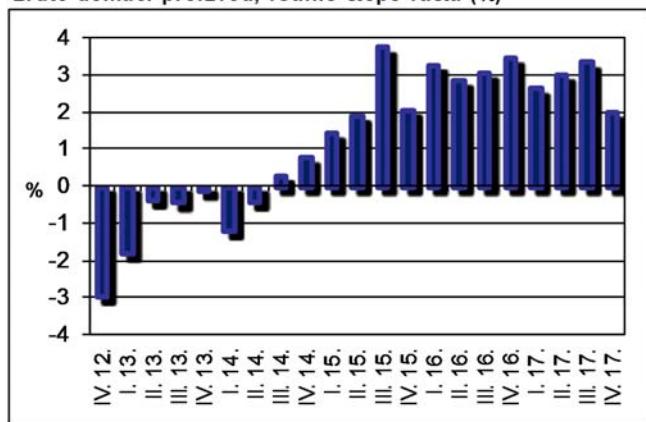
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb

- Ekonomski pregled

U 2017. godini ostvaren je rast gospodarstva od 2,8 posto. Pozitivan doprinos rastu BDP-a dolazi od domaće potražnje, i to prvenstveno od povećanja osobne potrošnje koja je na godišnjoj razini porasla 3,6 posto. Potrošnja države veća je za 2,0 posto, dok rast investicija od 3,4 posto nije ispunio očekivanja. Na rast osobne potrošnje pozitivno je utjecalo sniženje stope poreza na dohodak, kao i pad kamatnih stopa na kredite potrošača koji je olakšao teret otplate dugova za zadužena kućanstva. Realizacija investicija usporena je tijekom godine zbog krize u Agrokoru pa ostvarena stopa rasta zaostaje dva postotna poena za prošlogodišnjim ostvarenjem. Negativan doprinos rastu dolazi od razmjene s inozemstvom, jer je solidno ostvarenje rasta izvoza roba i usluga od 6,1 posto nadmašio rast uvoza od 8,1 posto.

Poslovne aktivnosti u zemlji odvijale su se pod utjecajem povoljnih uvjeta u okruženju. U Euro području nastavljena je primjena ekspanzivnih mjera monetarne politike. Uz povjesno niske razine temeljne kamatne stope Europska središnja banka dodatno je povećala likvidnost na finansijskim tržištima neortodoksnim mjerama otkupa vrijednosnih papira. Rast likvidnosti povećao je ponudu kredita i održavao pritisak na snižavanje tržišnih kamatnih stopa. Preko poluge kreditnog rasta Europska središnja banka promicala je rast potrošnje, investicija i zaposlenosti, s ciljem povećanja stope inflacije na dva posto. Povećanjem likvidnosti u Euro području smanjena je averzija investitora prema rizicima, a ponuda kapitala po povjesno niskim kamatnim stopama prelila se na tržišta u okružju s višom razinom rizika. Posljedično, u prošloj godini snižavala se cijena kapitala i za dužnike iz Hrvatske.

Bruto domaći proizvod, realne stope rasta (%)



Izvor: DZS, Raiffeisen istraživanja

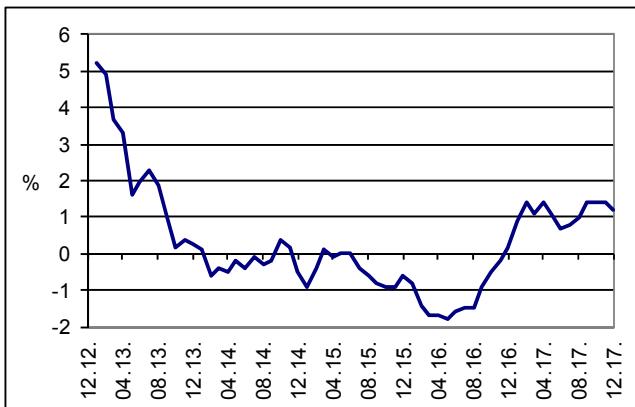
Kreditni rejting Republike Hrvatske zadržao se u 2017. ispod investicijske razine uz promjenu izgleda iz stabilnih u pozitivne. U siječnju 2018. jedna od tri agencije za procjenu kreditnog rejtinga (Fitch) podigla je rejting Republike Hrvatske za jedna stupanj što još nije dovoljno za dostizanje investicijske razine. No, tijekom godine investitori na finansijskim tržištima donosili su odluke o cijenama zaduživanja Republike Hrvatske u skladu s rastućim optimizmom u procjeni sposobnosti države za otplatu javnog duga, pa se cijena zaduživanja Republike Hrvatske smanjivala prema razini na kojoj se zadužuju države u okružju s najnižim investicijskim rejtingom. Smanjena percepција rizičnosti posljedica je prvenstveno uspešne konsolidacije državnih financija. Uz redovite operacije refinanciranja dospjelog duga država je u drugom polugodištu refinancirala dio nedospjelog duga cestarskog sektora, čime je iskoristena prilika za snižavanje budućih troškova financiranja javnog duga.

Početkom godine najveći poslovni sustav u Hrvatskoj (Agrokor) izgubio je povjerenje kreditora, pa je prijetio gubitak poslovne sposobnosti i prekid lanaca nabave od domaćih poljoprivrednih proizvođača, prehrambene i ostale prerađivačke industrije do maloprodajnih trgovina koje se snabdijevaju preko veleprodaje Agrokora.

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Širenje negativnih utjecaja krize u Agrokoru na gospodarstvo sprječeno je donošenjem posebnog zakona prema kojem je upravljanje procesom financijskog restrukturiranja koncerna preuzeo povjernik imenovan od nadležnog trgovačkog suda. Sa stanovišta kreditnih institucija koje su vjerovnici koncerna, tim propisom uveden je moratorij za naplatu dospjelih potraživanja od poduzeća iz sastava Agrokora a onemogućeni su i postupci prisilne naplate. U iščekivanju konačne nagodbe vjerovnika s koncernom, kreditne su institucije procijenile gubitke u vrijednosti potraživanja, kako od Agrokora i podređenih poduzeća koji su privremeno zaštićeni od mjera za naplatu potraživanja, tako i od poduzeća koja su ekonomski ovisna o poslovanju Agrokora. U visini procijenjenih gubitaka formirale su rezervacije i time umanjile rezultat poslovanja za 2017. godinu.

Indeks potrošačkih cijena (stopa inflacije), godišnje promjene (%)



Izvor: DZS, Raiffeisen istraživanja

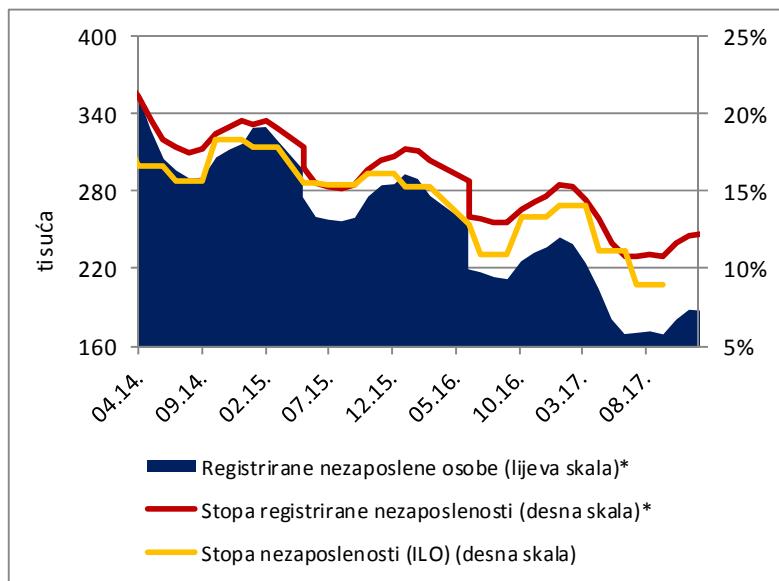
- Makroekonomski pokazatelji

Razdoblje ostvarivanja solidnih stopa rasta BDP-a iz prethodne tri godine usporilo je u 2017. zbog nepovoljnog utjecaja krize u Agrokoru na poslovne aktivnosti u segmentu poduzeća. Rast je ostvaren na osnovu povećanja ukupnog izvoza i rasta osobne potrošnje, dok su investicijske aktivnosti usporile uslijed jačanja neizvjesnosti oko konačnog raspleta u procesu restrukturiranja Agrokora i nagodbe s vjerovnicima. Najveća komponenta BDP-a je potrošnja kućanstava, a stabilne i visoke stope rasta potrošnje treba djelomično zahvaliti i učincima preljevanja rastuće turističke potrošnje na cijelokupno gospodarstvo. Rastući izvoz roba i usluga potaknut je visokom razinom optimizma na europskim i regionalnim tržištima. Međutim, relativno visoka ovisnost izvoza o uvozu rezultira negativnim doprinosima neto izvoza ostvarenom rastu gospodarstva.

Tržište rada u 2017. obilježio je nastavak tendencije smanjivanja registrirane stope nezaposlenosti uz ubičajena sezonska kretanja. Tijekom ljetnih mjeseci stopa je pala na povijesno niskih 10,8 posto. Završetkom središnjeg dijela turističke sezone započeo je ubičajeni porast nezaposlenosti, a prosječna stopa na kraju godine iznosi 12,2 posto. Desezonirani podaci, kojima se izražava trend promjena, upućuju na kontinuirano opadanje stope nezaposlenosti tijekom godine. No, izmjene u tretmanu nezaposlenih te jačanje emigracijskih kretanja umanjuju upotrebljivost pokazatelja stope nezaposlenosti za ocjenu kretanja na tržištu rada, kao i pokazatelji zaposlenosti. Neovisno o mjeri zaposlenosti koja se promatra, prema pokazateljima tržišta rada Hrvatska se nalazi na začelju EU. Tržište rada opterećuju strukturni problemi neusklađenosti između ponude i potražnje, te pad radno sposobnog stanovništva i proces demografskog starenja. Stoga rast gospodarstva sve više koči nedostatak radne snage unatoč relativno visokoj stopi nezaposlenosti.

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Registrirane nezaposlene osobe, stope nezaposlenosti

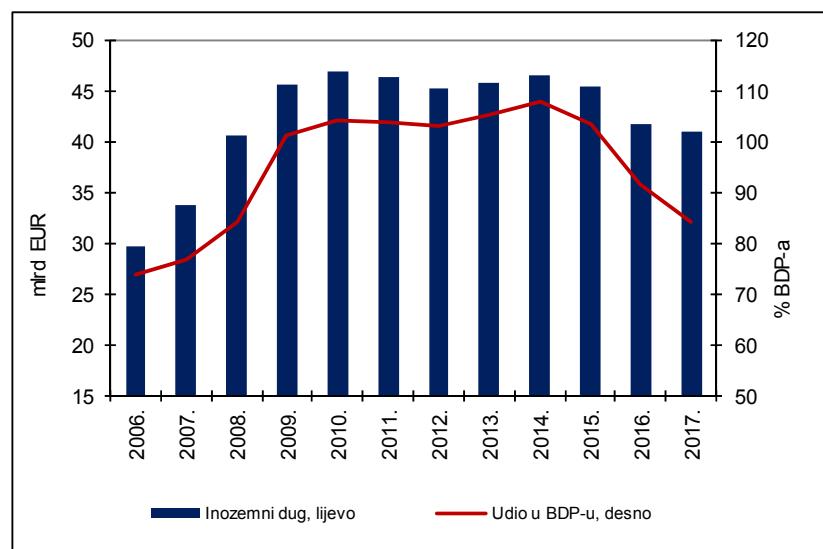


Izvori: DZS, HZZ

* Izmjer serije od siječnja 2015. (nova metodologija DZS-a)

Nastavljena su pozitivna kretanja u bilanci plaćanja, uz zamjetan višak na tekućem i kapitalnom računu. U 2017. ostvaren je suficit na tekućem računu platne bilance na razini od 3,7 posto BDP-a. Rastući manjak na računu roba ostvaren je unatoč povećanju robnog izvoza, jer je snažno rastao i uvoz roba. Negativan saldo na računu roba neutraliziran je povećanjem suficita na računu usluga. Osnovni doprinos dolazi od prihoda od turizma koji su premašili 9,5 milijardi eura. Apsorpcija sredstava iz fondova Europske unije povećava pozitivni saldo platne bilance vezan. Dodatno, u 2017. su uvećane rezervacije banaka za plasmane povezane s Agrokorom, uz jednokratno negativan utjecaj na dobit banaka. Budući da je pretežiti dio bankarskog sustava u vlasništvu nerezidenata, smanjenje ostvarene dobiti banaka imalo je pozitivan utjecaj na račun primarnog dohotka, odnosno na saldo bilance plaćanja.

Bruto inozemni dug



Izvori: HNB, Raiffeisen istraživanja

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

- Fiskalna i monetarna kretanja

U lipnju 2017. Hrvatska je izašla iz procedure prekomjernog deficit-a. Procedura je započela u 2014., na osnovu ostvarenog deficit-a od -5,3 posto BDP-a u 2013. a okončana je u 2017. nakon što je u prethodnoj godini deficit opće države smanjen na -0,9 posto. U 2017. godini nastavljen je proces fiskalne konsolidacije i prema prvim indikatorima ostvaren je blagi suficit prihoda nad rashodima na razini opće države. Zahvaljujući uravnoteženju proračuna zaustavljen je rast javnog duga u absolutnom iznosu, a uz ostvareni rast gospodarstva pokazatelj odnosa javnog duga prema BDP-u snizio se na 82 posto.

Strukturno gledano, konsolidacija javnih financija ostvarena je uz uvjetima povoljnih cikličkih kretanja i uz minimalne strukturne promjene. Na prihodnoj strani proračuna ostvaren je značajan rast na prihodima od neizravnih poreza (PDV) i socijalnih doprinosa što je posljedica rasta poslovnih aktivnosti i primitaka zaposlenih. Ukupni prihodi od izravnih poreza porasli su uslijed većih priljeva od poreza na dobit, dok je u skladu s poreznom reformom smanjen priljev od poreza na dohodak.

U strukturi rashodne strane proračuna izostale su promjene s osnova provedbe strukturnih mjera. Troškovi zaduživanja države iskazani kroz rashode za kamate snižavaju se pod utjecajem općeg pada tržišnih kamatnih stopa i aktivnosti refinanciranja dugova cestarskog sektora. Smanjeni rashodi za investicije proizlaze iz usporavanja investicijske aktivnosti države. No, zbog usklađivanja mirovina rasli su izdaci za socijalne naknade, dok je dogovor Vlade sa sindikatima državnih službi i primjena dogovora na zaposlene u javnim službama rezultirao porastom rashoda proračuna za naknade zaposlenima.

Monetarna politika ostala je predana održavanju stabilnosti tečaja kune prema euru. Procesi na finansijskim tržištima i u gospodarstvu pritiskali su tečaj EUR/HRK prema nižim vrijednostima. Prosječni tečaj u 2017. godini spustio se na najniže razine u posljednjih pet godina (7,461307 kuna za euro) potvrđujući da je u razdobljima rasta gospodarstva kuna izložena aprecijacijskim pritiscima u odnosu na euro. Zahvaljujući predanosti cilju održavanja stabilnosti tečaja, kuna je kroz više od dva desetljeća jedna od najstabilnijih valuta regije srednje i istočne Europe.

Monetarna politika u prošloj godini zadržala je ekspanzivni karakter. HNB je pet puta intervenirala na deviznom tržištu te je otkupom deviza neutralizirala rastuće aprecijacijske pritiske. Osim smanjenih fiskalnih rizika te značajnih priljeva deviza od turizma, podrška domaćoj valuti došla je i od solidnog viška na tekućem računu bilance plaćanja, pozitivne neto-inozemne pozicije banaka, ali i od rastuće potražnje za kunske kreditima.

U jesen 2017. Vlada RH i HNB zajednički su predstavili Strategiju za uvođenje eura. Povoljne tendencije u javnim financijama omogućavaju uvjetno ispunjavanje kvantitativnih kriterija za ulazak u regulacijski mehanizam ERM II, svojevrsnu čekaonicu za ulazak u Euro područje. Za prolazak kroz ERM II nije dovoljno ispunjavati ekonomske kriterije, već su nužna i kvalitativna unapređenja u gospodarskim politikama, kao i pozitivna politička odluka ostalih članica Euro područja. Stoga u strategiji nisu postavljeni rokovi u kojima bi Hrvatska trebala pristupiti Euro području. No, zbog neupitnih pozitivnih učinaka na rast i finansijsku stabilnost s jedne, te minornih potencijalno negativnih učinaka na cijene s druge strane, opredjeljenje za što brži ulazak u Euro područje trebalo bi imati odlučujući učinak na mjere monetarne i fiskalne politike u narednim godinama.

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Pregled makroekonomskih pokazatelja za razdoblje od 2013. do 2017. godine

	2017. e	2016.	2015.	2014.	2013.
BDP i Proizvodnja					
Bruto domaći proizvod, % (stalne cijene)	2.8	3.2	2.3	-0.1	-0.6
BDP u tekućim cijenama (milijuni EUR)	48,766	46,381	44,525	43,395	43,733
BDP po stanovniku u tekućim cijenama (EUR)	11,728	11,033	10,511	10,244	10,276
Trgovina na malo, % promjena, realno	4.7	4.0	2.4	0.4	-0.5
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	1.4	5.3	2.7	1.2	-1.8
Cijene, nezaposlenost i proračun					
Potrošačke cijene , %, kraj razdoblja	1.2	0.2	-0.6	-0.5	0.3
%, prosjek	1.1	-1.1	-0.5	-0.2	2.2
Proizvođačke cijene , %, kraj razdoblja	2.1	-0.1	-4.4	-3.4	-2.6
%, prosjek	2.1	-4.1	-3.9	-2.7	0.5
Stopa nezaposlenosti (DZS, pr)*	12.4	14.8	17.0	19.6	20.2
Stopa nezaposlenosti (ILO, pr)	11.7	13.1	16.2	17.3	17.3
Prosječna neto plaća, u HRK pr*	6,015	5,685	5,594	5,534	5,515
Deficit konsolidirane opće države, % BDP-a 1	-0.5	-0.9	-3.3	-5.1	-5.3
Javni dug, milijarde HRK 1	300.2	289.1	289.6	284.2	270.8
Javni dug, % BDP-a 1	82.6	84.2	86.7	86.6	82.2
Bilanca plaćanja i dug					
Izvoz roba i usluga, milijuni EUR	24,958	22,776	21,472	19,677	18,768
% promjena	9.6	6.1	9.1	4.8	2.5
Uvoz roba i usluga, milijuni EUR	23,554	21,429	20,439	18,849	18,599
% promjena	9.9	4.8	8.4	1.3	2.6
Tekući račun platne bilance, % BDP-a	3.7	2.5	4.5	2.0	0.9
Međunarodne pričuve, milijuni EUR kr	15,706	13,514	13,707	12,688	12,908
Međunarodne pričuve, u mjesecima uvoza roba i usluga, kr	8.0	7.6	8.0	8.1	8.3
Izravne inozemne investicije, milijuni EUR 2	1,750	1,699	189	2,297	737
Noćenja turista, % promjena	10.6	9.1	7.8	2.6	3.4
Inozemni dug, milijarde EUR	40.3	41.7	45.4	46.4	45.8
Inozemni dug, kao % BDP-a	82.6	89.8	101.9	106.9	104.7
Inozemni dug, kao % izvoza roba i usluga	161.5	182.9	211.4	235.9	244.1
Financijski pokazatelji					
Devizni tečaj, kr, USD/ HRK	6.36	7.17	6.99	6.30	5.55
pr, USD / HRK	6.54	6.80	6.86	5.75	5.71
Devizni tečaj, kr, EUR / HRK	7.50	7.56	7.64	7.66	7.64
pr, EUR / HRK	7.45	7.53	7.61	7.63	7.57
Novčana masa (M1), milijarde HRK kr	99.4	83.5	70.6	63.4	57.9
% promjena	19.1	18.2	11.4	9.6	11.5
Ukupna novčana sredstva (M4), milijarde HRK, kr	307.2	300.9	287.3	273.2	264.8
% promjena	2.1	4.7	5.2	3.2	4.0
Plasmani, milijarde HRK kr	219.4	221.5	230.0	237.0	240.8
% promjena	-0.9	-3.7	-3.0	-1.6	-0.5
ZIBOR 3m, %, pr	0.6	0.9	1.2	1.0	1.5
Kamatna stopa na trezorske zapise 12m, %, pr	0.4	0.9	1.4	1.9	2.5

1 prema ESA 2010 metodologiji

2 uključujući kružna ulaganja

kr - kraj razdoblja, pr - prosjek razdoblja

* lom serije od siječnja 2015. (nova metodologija DZS-a)

crveno označeni podaci označavaju procjene RBA istraživanja (konačni podaci još nisu dostupni)

Izvori: HNB, DZS, MF

Izvješće poslovodstva

1. Tržišni položaj

Banka i članice lokalne Grupe registrirani su za poslovanje na tržištu Republike Hrvatske. Banka je kreditna institucija sa značajnim tržišnom udjelom i prema ukupnoj imovini na kraju 2017. drži četvrту poziciju na tržištu. Raiffeisen Stambena štedionica je kreditna institucija registrirana za pružanje usluga definiranih posebnim propisima koja je podređena Banci i značajna je na lokalnom tržištu stambene štednje. Banci su također podređene financijske institucije za djelatnosti *leasinga* i *factoringa*, te društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima. Navedene podređene financijske institucije značajne su za lokalno tržište, dok je Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo jedino na tržištu registrirano za tu djelatnost.

Rezultati Banke i Grupe ovisni su o uvjetima poslovanja na finansijskom tržištu i promjenama u realnom gospodarstvu. Imovina pod upravljanjem investicijskih i mirovinskih fondova u 2017. uvećavala se zbog ostvarenog rasta vrijednosti dužničkih i vlasničkih ulaganja. Ostvareni rast gospodarstva i visoka likvidnost u finansijskom sustavu poboljšali su naplatu potraživanja od klijenata, što se pozitivno odrazilo na rezultate poslovanja kreditnih institucija, te na poslovanje finansijskih institucija koje na tržištu nude kreditne supstitute.

Početak godine obilježila je kriza u Agrokoru, koncernu u čijem se sastavu nalazi najveći domaći trgovački lanac (Konzum) preko kojeg se neposredno ili posredno realizira značajan dio proizvodnje domaćih poduzeća, ponajviše dobavljača iz poljoprivrednog sektora i prehrambene industrije. Nesposobnost Agrokora da financira nastavak poslovanja zaprijetila je opstanku ekonomski ovisnih poduzeća i pojačala strah od širenja negativnih učinaka na cijelo gospodarstvo. Zbog toga je u hitnoj parlamentarnoj proceduri prihvaćen Zakon o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za RH. Na osnovu tog akta Vlada RH je predložila, a Trgovački sud u Zagrebu imenovao izvanrednog povjerenika za Agrokor. Trgovački sud je zabranio pokretanje i vođenje parničnih, ovršnih, upravnih i postupaka osiguranja protiv Agrokora i njegova 24 povezana i ovisna društva u Hrvatskoj, a time je omogućena i deblokada računa koncerna i njegovih tvrtki. Povjerenik je 10. travnja preuzeo upravljanje koncernom i vođenje postupka finansijskog restrukturiranja koncerna koje može trajati najviše 15 mjeseci. U tom razdoblju treba se postići nagodba Agrokora s vjerovnicima i omogućiti nastavak poslovanja poduzećima iz sastava koncerna bez opasnosti od pokretanja postupaka prisilne naplate potraživanja nakon okončanja postupka izvanredne uprave.

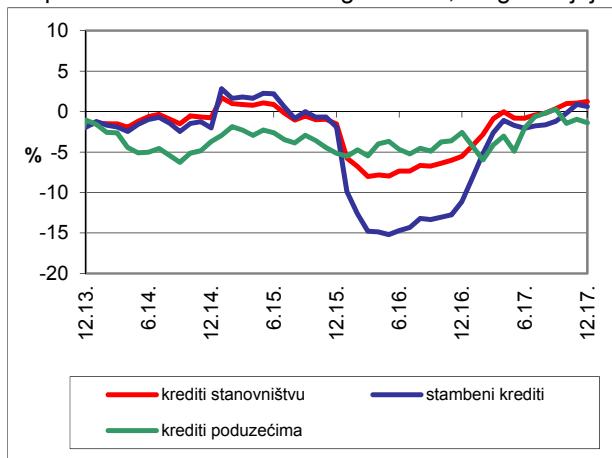
Na kraju 1. polugodišta regulator poslovanja kreditnih institucija (HNB) zatražio je od banaka da za plasmane u koncernu Agrokor i u podređena društva formiraju minimalno 50 posto rezervacija za gubitke na vrijednosti imovine. Dodatno, od banaka je zatraženo i formiranje rezervacija za kredite poduzećima koja su s Agrokorom značajno ekonomski povezana. Time su u procjenu gubitaka uključeni i dobavljači Agrokora koji su nakon obustave postupaka prisilne naplate potraživanja od Agrokora nastavili poslovanje bez zaštite od postupaka svojih vjerovnika. Zbog toga dio dobavljača nije mogao nastaviti poslovanje pa su pokrenuli predstečajne ili stečajne postupke. U 2. polugodištu vjerovnici su od izvanrednog povjerenika primili dodatne informacije o izgledima za naplatu potraživanja od Agrokora, te su na osnovu tih informacija procjenjivali gubitke na potraživanjima i sukladno tim procjenama formirali dodatne rezervacije za gubitke.

U prethodnim godinama Agrokor je značajno povećao dug prema dobavljačima zbog produženih rokova plaćanja za isporučenu robu i usluge, a dobavljači su finansijskim institucijama na otkup nudili potraživanja od Agrokora. Time je kreirana značajna potražnja za uslugama faktoringa. Posljedično, povećavalo se učešće duga Agrokora u ukupnom poslovanju faktoring društava. Nakon uvođenja izvanredne uprave u Agrokor zaustavljena je naplata potraživanja od Agrokora, kao i ugovaranje novih transakcija između Agrokora, dobavljača i faktoring društava. Stoga se ukupna imovina faktoring društava ubrzano smanjivala te je do kraja godine pala na manje od polovine imovine s početka godine. Proizlazi da su se problemi u poslovanju Agrokora najviše odrazili upravo na poslovanje faktoring društava. Kod banaka su zbog Agrokora jednokratno povećane rezervacije za gubitke, što je smanjio rezultat poslovanja u 2017. ali nije značajno utjecalo na iznos ukupnih kredita.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

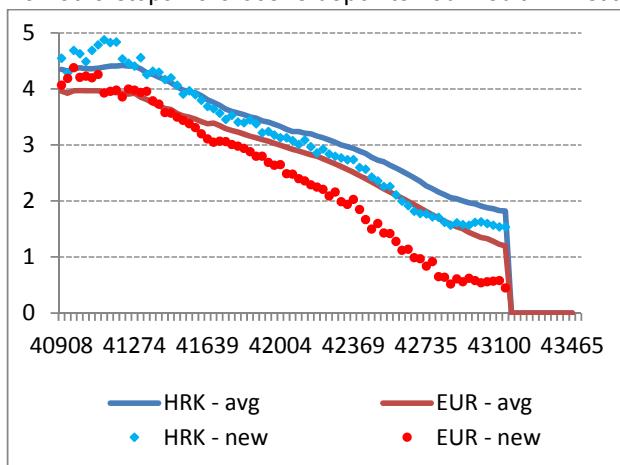
1. Tržišni položaj (nastavak)

Stopa rasta kredita bankarskog sustava, na godišnjoj razini



Izvor: HNB, Raiffeisen istraživanja

Kamatna stopa na oročene depozite kod kreditnih institucija u %



Izvor: HNB

Dodata rezerviranja banaka za potraživanja od Agrokora i povezanih poduzeća predstavljaju jednokratni otklon od općeg pozitivnog trenda smanjivanja kreditnih rizika koji je prisutan na hrvatskom finansijskom tržištu u posljednje tri godine. Formiranjem dodatnih rezervacija za gubitke povezane s Agrokorom banke su povećale godišnje troškove s osnova rezerviranja za gubitke za 50 posto u odnosu na prethodnu godinu. Poslijedično, agregirana dobit kreditnih institucija u 2017. nakon oporezivanja iznosi 3,6 milijardi kuna, što je na međugodišnjoj razini manje za 29 posto.

Uz negativni utjecaj krize u Agrokoru, uvjete poslovanja na hrvatskom finansijskom tržištu u 2017. obilježila je visoka likvidnost sustava. Inflatorna ostvarenja ublažena su kretanjima na strani potražnje, pa je višak likvidnosti pojačao pritisak na cijene kapitala. Kamatne stope na tržištu novca pale su na povijesno najnižu razinu. Poslijedično su se smanjivale kamatne stope, prvo na tržištu novca, potom na depozite, a napisljeku i na kredite, što je pozitivno utjecalo na raspoloživi dohodak poduzeća i kućanstava za investicije i potrošnju a time i na sposobnost dužnika za podmirivanje obveza po kreditima.

Višak ponude depozita odrazio se na kamatne prinose. Na depozite po viđenju banke već godinama ne nude kamatni prinos, a za nove dugoročno oročene depozite u eurima na kraju 2017. nudile su prinos manji od pola posto godišnje. Motivacija kljenata za oročenje depozita ovisna je o ponuđenim prinosima, odnosno kamatnim stopama. Po isteku oročenja depozita u bankama prevladalo je zadržavanje sredstva na računima

Izvješće poslovodstva (nastavak)

1. Tržišni položaj (nastavak)

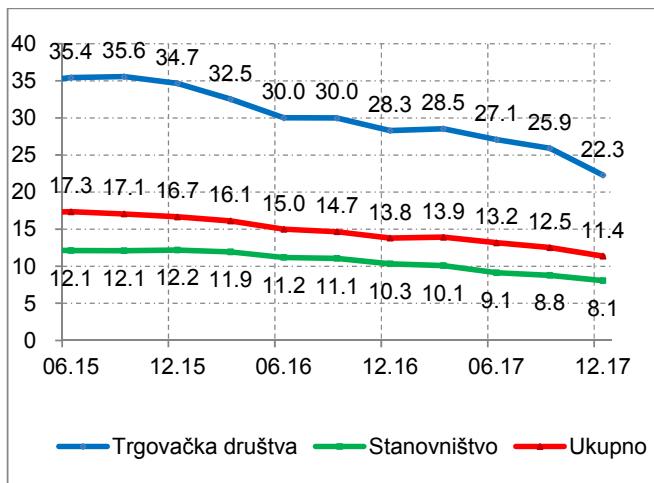
po viđenju umjesto ugovaranja novog oročenja. Tijekom 2017. učešće oročenih depozita u ukupnim depozitima klijenata u bankama snizilo se za 7,6 postotnih poena, te na kraju godine iznosi 51,6 posto.

Promjene u ročnoj strukturi depozita odražavaju se i na valutnu strukturu. U ukupnim oročenim depozitima prevladavaju devizni depoziti. Iako se njihovo učešće postupno smanjuje, na kraju godine još su uvijek imali značajnih 78 posto od ukupno oročenih depozita. No, kod depozita po viđenju učešće kunskega depozita je natpolovično. Zbog nejednakosti valutne strukture oročenih i depozita po viđenju, smanjenje učešća oročenih depozita u ukupnim rezultira i povećanjem učešća kunskega depozita u ukupnim.

Promjene u valutnoj strukturi depozita odgovaraju promjenama u potražnji za kreditima, jer rast kunskega depozita podržava povećanje potražnje za kunske kreditima. Međutim, u uvjetima povijesno niskih kamatnih stopa na kredite raste potražnja za kreditima s dužim rokom do dospijeća i sa fiksnim kamatnim stopama. Time klijenti nastoje fiksirati trošak financiranja na niskoj razini i u kasnijim godinama otplate kredita, kada očekuju povećanje tržišnih kamatnih stopa. Pojačano korištenje dugoročnih kredita u kunama s fiksnim kamatnim stopama (u početnom razdoblju otplate ili do dospijeća) rezultira širenjem jaza u ročnoj strukturi bilance banaka zbog istovremenog smanjivanja prosječne ročnosti na strani izvora financiranja.

Očekivana normalizacija monetarne politike u Euro području nakon dostizanja ciljane razine inflacije mogla bi rezultirati povećanjem temeljne kamatne stope. Zbog toga je lokalni regulator poslovanja banaka (HNB) krajem rujna objavio Preporuke za ublažavanje kamatnog rizika za potrošače i kamatno inducirano kreditno riziko za banke koji nastaje kod dugoročnog kreditiranja potrošača uz ugovaranje promjenjive kamatne stope. Regulator preporučuje bankama da s potrošačima ugovaraju fiksne kamatne stope do dospijeća na dugoročnim kreditima, posebno kod kredita s rokom dospijeća dužim od sedam godina. No, razlika u visini ponuđenih fiksnih kamatnih stopa u odnosu na promjenjive ubrzano raste s povećanjem roka otplate kredita. Stoga se potrošači pri zaduživanju na rok duži od sedam godina pretežito odlučuju za ugovaranje promjenjive kamatne stope. U početnom razdoblju otplate kredita, dok je cijena zaštite od kamatnog rizika još niska, koriste privremeno fiksirane kamatne stope. Nakon isteka razdoblja ugovorene zaštite korisnici kredita bi se mogli suočiti sa značajnim povećanjem otplatne rate kredita, ako se tržišne kamatne stope u međuvremenu povećaju. Izbor potrošača ovisi o odnosu cijene i rizika, a preporuke HNB-a nisu utjecale na strukturu potražnje potrošača za kreditima po kriteriju ugovorenih kamatnih stopa.

Udjel neprihodujućih kredita u ukupnim (NPL ratio), nkr u %



Izvor: HNB

Izvješće poslovodstva (nastavak)

1. Tržišni položaj (nastavak)

Na strani depozita pad kamatnih stopa nije rezultirao značajnim odljevom depozita iz banaka prema ulaganjima koja mogu ostvariti višu razinu prinosa. Naime, tendencija pada tržišnih kamatnih stopa odrazila se i na sužavanje prinosa na investicije. Time je smanjena atraktivnost alternativnih vrsta ulaganja, pa se depoziti u bankama nisu smanjivali. S druge strane, kriza u Agrokoru usporila je oporavak kreditne aktivnosti započet godinu ranije. Nakon imenovanja izvanrednog povjerenika ponovno je nastavljen kreditni rast. Usporedno su banke ubrzale čišćenje kreditnog portfelja mjerama naplate potraživanja. Uz nagodbe s dužnicima povećala se prodaja neprihodujućih kredita (NPL) tvrtkama specijaliziranim za naplatu potraživanja. U 2017. ukupno je prodano 8.392 milijuna kuna kredita. Ostvarena prodaja kredita imala je negativan učinak na visinu ukupnih kredita u bilancama kreditnih institucija, ali je istodobno ubrzala smanjivanje omjera neprihodujućih u ukupnim kreditima. Na kraju 2017. omjer neprihodujućih kredita u sustavu snižen je na 11,4 posto što je za 2,4 postotna poena niže u odnosu na prethodnu godinu.

Rast depozita klijenata u odnosu na kredite omogućio je bankama smanjenje sekundarnih izvora financiranja. Posljedična dostatnost primarnih izvora za financiranje kredita rezultira u smanjenju cijene kapitala na domaćim finansijskim tržištima, jer je manja ovisnost cijene kapitala na domaćem finansijskom tržištu o premiji rizika. S tog osnova banke su klijentima visokog boniteta mogle nuditi kredite po cijenama ispod cijene zaduživanja države s istim rokom do dospijeća. Time su banke prenijele povoljne uvjete sa finansijskih tržišta na realno gospodarstvo i ubrzale pad kamatnih stopa na kredite poduzećima.

U poslovanju sa stanovništvom potražnja za kreditima i sklonost štednji ovise o kretanju realnih primanja i o očekivanoj vrijednosti imovine stanovništva. Realni teret otplate kredita smanjio se zbog snižavanja kamatnih stopa na kredite, a realni dohodak stanovništva uvećan je zbog smanjenja poreza na dohodak. Pozitivni pomaci u raspoloživom dohotku stanovništva povećavaju potražnju za kreditima, no u 2017. su tek pred kraj godine zabilježeni pozitivni pomaci u ukupnom iznosu kredita stanovništvu.

Bankarski sustav značajno je izložen riziku Republike Hrvatske. Čimbenici visoke razine državnog rizika u imovini banaka nisu samo posredno ili neposredno zaduživanje države na domaćem finansijskom tržištu, nego i regulacija kojom središnja banka održava finansijsku stabilnost. Dodatni čimbenici izloženosti državnom riziku su višak likvidnosti koji banke drže na računima kod HNB-a, te ulagačka aktivnost u dužničke instrumente Republike Hrvatske, izravno zaduživanje države kod banaka i ostalih finansijskih institucija, te državne garancije za zajmove javnih ili privatnih poduzeća. Po osnovi obvezne pričuve banke zadržavaju dio likvidne imovine na računima kod Hrvatske narodne banke. Na kraju 2017. godine obvezna pričuva iznosi 12 posto od obveza banaka. Na izdvojena sredstva obvezne pričuve HNB ne plaća kamatu.

U skladu s promjenama uvjeta na finansijskim tržištima, kreditna politika Banke u prošloj godini blago je relaksirana. Tržišni uvjeti pogodovali su ostvarivanju ciljeva kreditne politike, jer se usporedno s rastom gospodarstva smanjuje prosječna rizičnost u sektoru poduzeća. U sektoru stanovništva zaustavljena je dugogodišnja tendencija pada broja zaposlenih a povećane su realne plaće. Kvaliteta kreditnog portfelja kod stanovništva bolja je nego kod poduzeća. Uz iznimku problema u Agrokoru, povoljna kretanja u gospodarstvu smanjuju kreditne rizike i na strani poduzeća.

Izvješće poslovnodstva (nastavak)

2. Poslovne aktivnosti Banke

Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb (dalje: Banka) registrirana je u prosincu 1994. godine kao prva banka u Hrvatskoj osnovana inozemnim kapitalom, sa strateškim ciljem izgradnje cjelovite ponude financijskih usluga klijentima. Od 1999. Banka je gradila prodajnu mrežu, a uz otvaranje poslovnica usporedno je osnivala podređena društva za pružanje financijskih usluga u područjima reguliranim po posebnim propisima (dalje: Grupa). Na kraju 2017. godine Banka pruža usluge klijentima putem 68 poslovnica, 438 bankomata u mreži Banke uvećan za 703 bankomata iz mreže Euroneta, preko 7 tisuća POS uređaja ugovorenih kod trgovaca u Hrvatskoj, te dodatno preko digitalnih kanala prodaje.

Zbog težnje za ostvarivanjem vizije cjelovite ponude Banka je nerijetko preuzimala ulogu predvodnika u procesu razvoja financijskog tržišta u Hrvatskoj. Od osnutka se razvijala organskim rastom, isprva jačanjem prodaje bankarskih proizvoda i usluga, a potom i dodatnih financijskih usluga koje nudi preko podređenih društava.

U razdoblju do uključivanja hrvatskog bankarskog sustava u Europsku bankarsku uniju, u kojoj će pod jedinstvenim nadzorom sve europske banke poslovati po zajedničkim pravilima, poslovanje Banke odvija se u skladu s propisima lokalnih regulatora za nadzor poslovanja kreditnih institucija (Hrvatska narodna banka) i za nadzor financijskih usluga (Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga). Sve članice lokalne Grupe registrirane su u Hrvatskoj i posluju prema hrvatskim propisima.

Promjene na tržištima i potražnja klijenata za financijskim uslugama određuju poslovanje Banke i lokalne Grupe. Od 2010. Banka primjenjuje priznatu korporativnu kulturu unaprjeđenja poslovnih procesa (Lean) koja omogućuje postizanje najviše razine izvrsnosti i vrijednosti usluga za klijente, uz istovremeno povećanje interne učinkovitosti. Strateški cilj poslovanja je povećanje zadovoljstva klijenata, što se postiže kroz dinamičan razvoj organizacije, poboljšanje kvalitete usluge, timski rad i motiviranje zaposlenika.

U Banci je na kraju godine bilo 2.011 zaposlenih, što je za 41 manje nego lani. Broj i struktura zaposlenika definirani su dugoročnim strateškim planom, te usklađeni s regulatornim zahtjevima i poslovnim planovima. Bankom rukovodi Uprava koju čini šest članova.

3. Financijski rezultat Banke

Ukupna imovina Banke na kraju 2017. godine iznosi 31.379 milijuna kuna. U odnosu na prethodno razdoblje smanjena je za 37 milijuna kuna. Na kreditima klijenata ostvaren je rast u iznosu od 240 milijuna kuna, dok je likvidna imovina smanjena za 307 milijuna kuna. Ukupan iznos a ni sastav imovine nisu značajno promijenjeni. Udjel likvidne imovine u ukupnoj imovini zadržava se na visokih 43 posto a udjel kredita klijentima na 52 posto.

Ukupni krediti klijentima na kraju godine iznose 16.453 milijuna kuna. Na godišnjoj razini povećani su za 1 posto. Na kreditni rast u segmentu poduzeća u prvom polugodištu negativno je utjecala kriza u Agrokoru, koja se preko ekonomski ovisnih poduzeća širila na značajan dio gospodarstva. U segmentu stanovništva potražnja za kreditima bila je također snižena zbog najavljenog donošenja državnih mjera za subvencije stambenih kredita, pa su potencijalni korisnici državnih subvencija odgađali odluke o zaduživanju. U drugom dijelu godine smanjila se neizvjesnost oko opstanka poslovanja poduzeća iz sastava Agrokora pa je posljedično pojačana kreditna aktivnost u segmentu poduzeća. Započela je i realizacija stambenih kredita uz subvenciju države. Svim dužnicima koji su zadovoljili propisane kriterije i procedure za ostvarivanje subvencija država subvencionira polovinu anuiteta dospjelih u prve četiri godine otplate kredita.

U segmentu stanovništva nastavljena je promjena valutne strukture kredita započeta prije tri godine. Otplaćuju se krediti vezani za tečaj stranih valuta koji su pretežito vezani uz euro. Istovremeno, klijenti nove kredite dominantno koriste u kunama, pa posljedično raste udjel kunksih nauštrb kredita vezanih uz euro. Krediti stanovništvu indeksirani prema tečaju inozemnih valuta u godišnjem su razdoblju smanjeni za 11 posto dok su kunski krediti povećani za 7 posto. Na kraju godine kunski krediti dosežu 61 posto udjela u ukupnim kreditima stanovništvu.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

3. Financijski rezultat Banke (nastavak)

U segmentu stanovništva povećana je i potražnja za zaštitom od kamatnog rizika, koja se realizirala kroz kreditne ugovore s fiksnom kamatnom stopom. Kod potrošačkih kredita koji se nude s rokom otplate u rasponu od dvije do sedam godina klijenti koriste ugovore s fiksnom kamatnom stopom do dospijeća. No, kod stambenih kredita s dužim rokom otplate i dalje prevladava korištenje kredita s promjenjivom kamatnom stopom. Povoljne cijene zaštite od kamatnog rizika motivirale su klijente za ugovaranje privremeno fiksirane kamatne stope u početnom razdoblju otplate do najviše sedam godina.

U segmentu poduzeća zaustavljena je višegodišnja tendencija smanjivanja učešća kreditnog portfelja vezanog uz tečaj strane valute. U prošloj godini valutni krediti povećani su za 8 posto pa je učešće kunkskih kredita smanjeno na 27 posto od ukupnih kredita poduzećima. Rast kredita u drugom polugodištu ostvaren je usporedno s realizacijom prodaje dijela neprihodujućih kredita.

Ukupni depoziti klijenata smanjeni su u prethodnoj godini za 265 milijuna kuna. Pritom je ostvaren pad depozita poduzeća i ostalih nekreditnih društava za 3 posto, dok su depoziti stanovništva ostali na istoj razini. Depoziti stanovništva na kraju godine iznose 13.203 milijuna kuna uz udjel od 49 posto u ukupnim obvezama Banke. U uvjetima stalnog viška likvidnosti Banka je smanjila prinose na oročene depozite, što je umanjilo motivaciju klijenata za oročavanje depozita. Posljedično, nakon godišnjeg smanjenja oročenih depozita stanovništva za 16 posto, njihovo učešće u ukupnim depozitima stanovništva palo je na 55 posto.

Ukupni kapital i rezerve od 4.458 milijuna kuna ostao je na istoj razini u odnosu na početak godine. Na kraju godine pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke iznosi 22,48 posto.

Financijski pokazatelji Banke za razdoblje 2013. - 2017.

	Banka 2017. milijuni HRK	Banka 2016. milijuni HRK	Banka 2015. milijuni HRK	Banka 2014. milijuni HRK	Banka 2013. milijuni HRK
Iz Bilance na dan 31. prosinca					
Ukupno imovina	31.379	31.416	31.181	31.419	33.005
Ukupno kapital i rezerve	4.458	4.450	4.014	4.827	5.343
Računi komitenata	23.020	23.285	22.964	22.698	21.914
Zajmovi komitentima	16.453	16.213	17.387	19.035	22.090
Iz Računa dobiti i gubitka					
Prihodi iz poslovanja	1.439	1.557	1.448	1.604	1.614
Troškovi poslovanja	1.105	1.481	822	853	835
Dobit prije oporezivanja	475	585	(311)	364	327
Neto dobit za godinu	396	460	(241)	294	276
Pokazatelji					
Prinos iz prosječnog dioničkog kapitala i rezervi	9,74	11,46	(5,75)	6,48	5,09
Prinos od prosječne imovine	1,26	1,47	(0,77)	0,91	0,81
Adekvatnost kapitala (metodologija Hrvatske narodne banke)	22,48 HRK	22,18 HRK	21,13 HRK	21,33 HRK	18,73 HRK
Zarada po dionicici	109	127	(66)	81	76

Izvješće poslovodstva (nastavak)

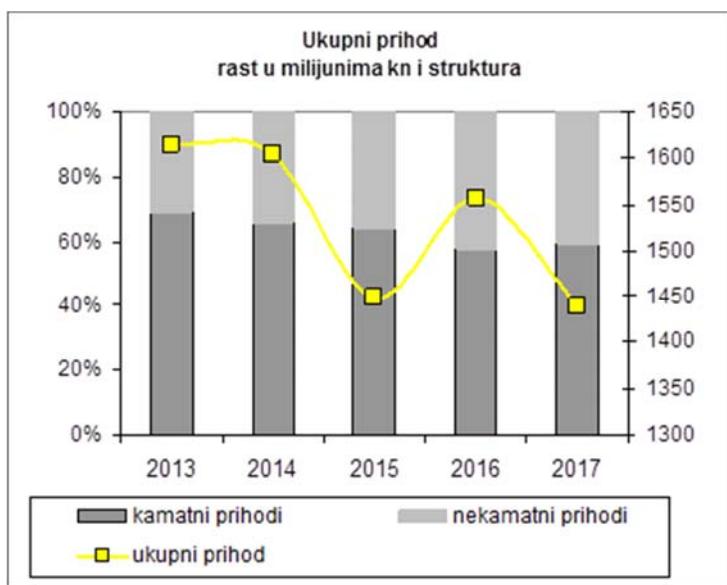
3. Financijski rezultat Banke (nastavak)

Banka je u 2017. ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 396 milijuna kuna. Na financijskim tržištima prevladala je visoka likvidnost što je rezultiralo smanjivanjem kamatnih stopa koje je Banka ugovarala na strani plasmana ali i na strani obveza. Pad prinosa na dužnička ulaganja omogućio je ostvarivanje dobitaka na revalorizaciji portfelja koji se vrednuje po tržišnim cijenama.

Neto prihodi od kamata niži su na godišnjoj razini za 5 posto zbog pada kamatnih stopa na kredite i prinosa na dužničke instrumente. Ostvareni neto prihodi od naknada povećani su za 4 posto, dok su neto dobit od trgovanja financijskim instrumentima i ostali prihodi smanjeni za 25 posto. Jednokratan negativan utjecaj na rezultat poslovanja imala je revalorizacija udjela u podređenom društvu Raiffeisen Factoring koje je zbog izloženosti prema društvima iz sastava koncerna Agrokor i prema dobavljačima ekonomski ovisnim o poslovanju Agrokora ostvarilo značajne gubitke u poslovanju.

Ukupni troškovi poslovanja iznose 1.105 milijuna kuna i niži su za 25 posto na godišnjoj razini. No, značajan utjecaj na troškove poslovanja imali su jednokratni troškovi; u baznom razdoblju trošak konverzije u visini 655 milijuna kuna a u obračunskom razdoblju trošak smanjenja vrijednosti ulaganja u podređena društva u iznosu od 268 milijuna kuna koji se odnosi na društvo Raiffeisen Factoring. Ako izuzmemos jednokratne utjecaje na troškove u oba razdoblja, ukupni redovni troškovi poslovanja su ostvarili rast na razini godišnje stope inflacije, odnosno jedan posto. Troškovi osoblja povećani su za tri posto, dok je na materijalnim i ostalim administrativnim troškovima ostvaren pad od jedan posto.

Premije osiguranja depozita obračunavaju se na osnovu iznosa osiguranih depozita, a visina premije ovisi o rizičnom profilu Banke. Ostvarene promjene u imovini Banke omogućile su smanjivanje obveze za premije za osiguranje depozita i troška za formiranje fonda za sanaciju banaka. U odnosu na prethodnu godinu premije su niže za 5 posto.



S osnova rizika Banka je ostvarila pozitivan doprinos rezultatu poslovanja u iznosu od 141 milijun kuna. Troškovi rezerviranja za rizike smanjuju se pod povoljnijim utjecajem oporavka gospodarstva koji se u uvjetima viška likvidnosti prelijeva na poboljšanje naplate potraživanja. Rast potražnje na tržištu nekretnina omogućuje ostvarivanja dobitaka od prodaje nekretnina koje su prethodno preuzete za naplatu neprihodujućih plasmana osiguranih zalogom na imovinu. Dodatno, dio portfelja neprihodujućih plasmana prodan je agencijama specijaliziranim za naplatu potraživanja. U skladu s restriktivnim pravilima za klasifikaciju rizičnih plasmana, u prethodne tri godine formirane su značajne rezervacije za gubitke na neprihodujućim plasmanima. Stoga je na transakciji prodaje neprihodujućih plasmana ostvaren dobitak s osnova ostvarene razlike između iznosa ostvarenog prodajom i knjigovodstvene vrijednosti prodane imovine.

Izvješće poslovnostva (nastavak)

4. Razvoj poslovanja Banke

Osnivač Banke je Raiffeisen Banking International (dalje: RBI), austrijska bankovna grupacija koja upravlja mrežom banaka i povezanih finansijskih institucija u regiji Srednje i Istočne Europe (SIE). Pripadnost snažnoj međunarodnoj bankovnoj grupaciji s razvijenom ponudom finansijskih usluga omogućava prijenos iskustava stečenih dugogodišnjim poslovanjem na razvijenim finansijskim tržištima i na tržištima u razvoju. Pozitivni sinergijski učinci ostvaruju se i kod uvođenja naprednije podrške poslovanju, te kod postavljanja visokih standarda kvalitete u radu s klijentima, čime se obogaćuje ponuda usluga i potiče inovativnost zaposlenika.

Uz aktivnosti za povećanje prihoda iz poslovanja, u razvoju poslovanja provode se mjere za poboljšanje produktivnosti rada i sigurnosnih standarda, uvode tehnološka unaprjeđenja i razvija upravljanje poslovnim procesima. Raspoloživi stručni, organizacijski i tehnološki resursi usmjeravaju se na povećanje kvalitete usluge i postizanje nižih jediničnih troškova po transakciji. Ulaganja u tehnologiju i razvoj poslovnih procesa omogućuju inovativnu ponudu i razvoj finansijskih usluga prilagođenih potražnji klijenata.

Prioriteti razvojne funkcije su unaprjeđenja funkcionalnosti sustava podrške radi usklađenja sa promjenama regulacije poslovanja kreditnih i ostalih finansijskih institucija. Dodatna unaprjeđenja provode se radi usklađenja poslovnih procesa unutar vlasnički povezane međunarodne finansijske grupacije (RBI), te za razvoj konkurentnosti ponude na lokalnom tržištu.

Prošle godine ubrzan je rast gospodarstva. Pozitivne promjene tržišnih uvjeta smanjile su razinu averzije klijenata prema riziku. No, smanjena je i restriktivnost kreditnih politika u ponudi banaka koje posluju na lokalnom tržištu. U budućem poslovanju Banka očekuje daljnji rast potražnje za kunskim kreditima. Stoga će se usmjeriti na jačanje primarnih izvora financiranja u kuna kako bi mogla učinkovito upravljati rizicima.

Strateški cilj u razvoju poslovanja je uvođenje inovativnih kanala prodaje, kako standardnih tako i novih vrsta usluga nastali na digitalnim platformama. Time se Banka i lokalna Grupa prilagođavaju zahtjevima klijenata ali uz stalnu brigu za zadržavanje visoke razine kvalitete usluga i sigurnosti transakcija s klijentima.

5. Događaji nakon završetka poslovne godine

U 2018. je započela primjena unaprjeđenih standarda finansijskog izvješćivanja (MSFI9) koji će imati učinak na vrednovanje imovine. Primjena novog standarda ne utječe značajnije na kapitalnu adekvatnost Banke.

6. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Banka je u 2017. unaprjeđivala poslovne procese i podršku ali nije sudjelovala u aktivnostima istraživanja i razvoja. Banka je zadržala mjesto među vodećim finansijskim institucijama u primjeni suvremenih tehnologija pristupa klijentima.

7. Podaci o otkupu vlastitih dionica

Banka u 2017. godini nije otkupljivala vlastite dionice.

8. Podružnice Banke

Banka je započela poslovanje na hrvatskom finansijskom tržištu u prosincu 1994. godine osnivanjem univerzalne komercijalne banke. Od 1999. godine razvija lokalnu Grupu podređenih pravnih osoba. Cilj razvoja Grupe je cijelovita ponuda finansijskih usluga klijentima.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

8. Podružnice Banke (nastavak)

Na kraju 2017. lokalnu Grupu su činile sljedeće pravne osobe u 100 postotnom vlasništvu Banke:

Raiffeisen stambena štedionica d.d.

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.

Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.

Raiffeisen Invest d.o.o.

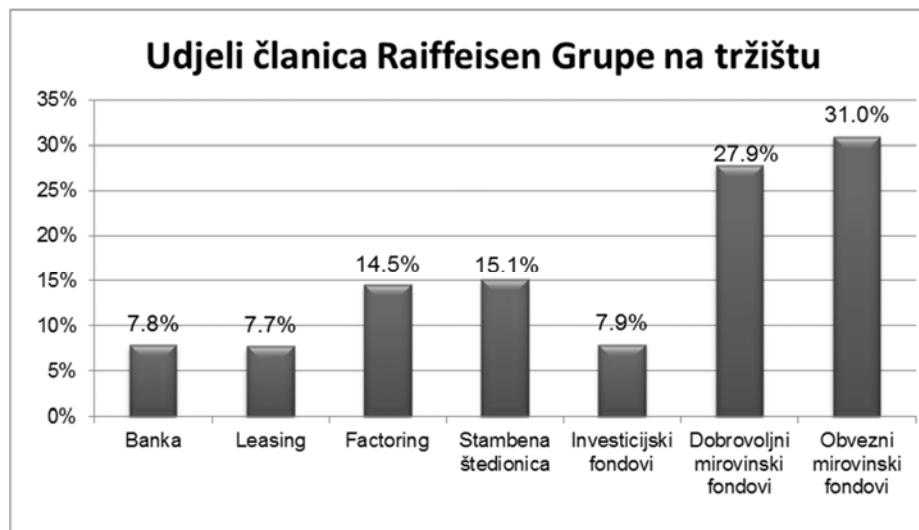
Raiffeisen Factoring d.o.o.

Raiffeisen Leasing d.o.o.

Raiffeisen Consulting d.o.o.

Tijekom godine Banka je provela dokapitalizaciju podređenog društva Raiffeisen Factoring u ukupnom iznosu od 255 milijuna kuna. Ukupna vrijednost ulaganja Banke nakon dokapitalizacije uvećala su početnih 15 milijuna kuna na 270 milijuna kuna. Zbog ostvarenih gubitaka u poslovanju podređenog društva Banka je provela ispravak vrijednosti ulaganja u iznosu od 268 milijuna kuna, pa preostala vrijednost ulaganja nakon ispravaka iznosi 2 milijuna kuna.

Ukupna imovina Grupe na kraju 2017. iznosi 34.178 milijuna kuna i na godišnjoj razini snižena je za 3 posto. U strukturi imovine krediti klijentima smanjeni su za 759 milijuna kuna, a likvidna imovina snižena je za 241 milijun kuna.



Smanjenje imovine Grupe ostvareno je prvenstveno zbog pada poslovnih aktivnosti u podređenom društvu Raiffeisen Factoring. Do 2017. usluge faktoringa na lokalnom tržištu razvijale su ponajviše s osnova otkupa faktura i mjenica od poduzeća koja su bila dobavljači poduzećima iz sastava koncerna Agrokor. Nakon imenovanja izvanrednog povjerenika za Agrokor promijenjen je način financiranja poslovanja koncerna. Koncern je nove narudžbe financirao iz novih kreditnih linija s povlaštenim statusom naplate. Potraživanja na osnovu otkupljenih faktura i mjenica Agrokora i njegovih dobavljača nastala prije imenovanja povjerenika postala su nenačinljiva do okončanja moratorija, a i tada će se moći naplatiti uz značajno umanjenje vrijednosti. Posljedično, Raiffeisen Factoring se istovremeno suočio sa dva problema: smanjenjem tržišta faktoring usluga i značajnim gubicima na vrijednosti imovine. U odnosu na prethodnu godinu zabilježio je smanjenje imovine za 74 posto.

Na kraju 2017. imovina pod upravljanjem u tri obvezna mirovinska fonda iznosila je 28.506 milijuna kuna, a u jednom otvorenom i šest zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova dodatnih 1.329 milijuna kuna. U strukturi imovine pod upravljanjem mirovinskog društva 96 posto se odnosi na imovinu obveznih mirovinskih fondova. Broj članova u Raiffeisen mirovinskim fondovima na kraju godine bio je sljedeći: 556 tisuća u obveznim i 73 tisuće u dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Ostvareni godišnji rast imovine pod upravljanjem od 11 posto zasniva se na uplatama doprinosa članova fonda i na ostvarenim prinosima fondova.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

8. Podružnice Banke (nastavak)

Imovina u investicijskim fondovima smanjena je za 13 posto te na kraju godine iznosi 1.460 milijuna kuna. Povjesno niske kamatne stope na tržištu novca snizile su atraktivnost ulaganja u novčane fondove koji imovinu ulažu u kratkoročne dužničke instrumente. Tijekom godine sniženi su i prinosi na ulaganja u dugoročne dužničke vrijednosne papire, što je smanjilo interesa za ulaganje u obvezničke fondove. Kriza u Agrokoru negativno se odrazila na cijene dionica na lokalnom tržištu, pa je uslijedio pad interesa za ulaganja u dioničke fondove. Posljedično, smanjen je interes klijenata za ulaganja u investicijske fondove kojima upravlja Raiffeisen Invest.

Stambene štedionice su kreditne institucije specijalizirane za ponudu namjenskih štednih i kreditnih proizvoda. To su dugoročna štednja uz državnu potporu i stambeni kredit s fiksном kamatnom stopom. Interes klijenata za stambenom štednjom i kreditima ovisi o alternativnoj ponudi na tržištu i o potporama države za stambenu štednju. Državne potpore se obračunavaju ovisno o ostvarenim tržišnim kamatnim stopama. Zbog pada kamatnih stopa smanjuje se i visina državnih potpora. Za 2015. su iznosile 4,9 posto od ostvarene štednje u obračunskoj godini, za 2016. su snižene na 4,1 posto, a za 2017. na 3,3 posto. Na strani stambenih kredita jača atraktivnost ponude banaka koje klijentima nude stambene kredite s fiksnom kamatnom stopom uz mogućnost korištenja programa državnih subvencija. Posljedično, smanjena je atraktivnost kredita u stambenim štedionicama što je rezultiralo padom imovine Raiffeisen stambene štedionice za 3 posto.

Financijski pokazatelji Raiffeisen grupe za razdoblje 2013. - 2017.

	Grupa 2017. milijuni HRK	Grupa 2016. milijuni HRK	Grupa 2015. milijuni HRK	Grupa 2014. milijuni HRK	Grupa 2013. milijuni HRK
Iz Bilance na dan 31. prosinca					
Ukupno imovina					
Ukupno kapital i rezerve	34.178	35.364	35.058	35.887	36.152
Depoziti komitenata	4.685	4.890	4.394	5.052	5.467
Zajmovi komitentima	23.780	24.144	23.640	23.527	21.672
	17.745	18.504	19.626	21.780	23.812
Iz Računa dobiti i gubitka					
Prihodi iz poslovanja	1.874	2.062	1.990	2.158	2.106
Troškovi poslovanja	1.212	1.877	1.231	1.286	1.230
Dobit prije oporezivanja	290	695	(182)	465	384
Neto dobit za godinu	188	535	(150)	364	295
Pokazatelji					
Prinos iz prosječnog dioničkog kapitala i rezervi	3,84	12,17	(3,35)	6,94	5,85
Prinos od prosječne imovine	0,54	1,52	(0,42)	1,01	0,79
Adekvatnost kapitala (metodologija Hrvatske narodne banke)	20,48 HRK	20,19 HRK	19,30 HRK	18,87 HRK	17,66 HRK
Zarada po dionici	52	147	(43)	100	85

Izvješće poslovodstva (nastavak)

8. Podružnice Banke (nastavak)

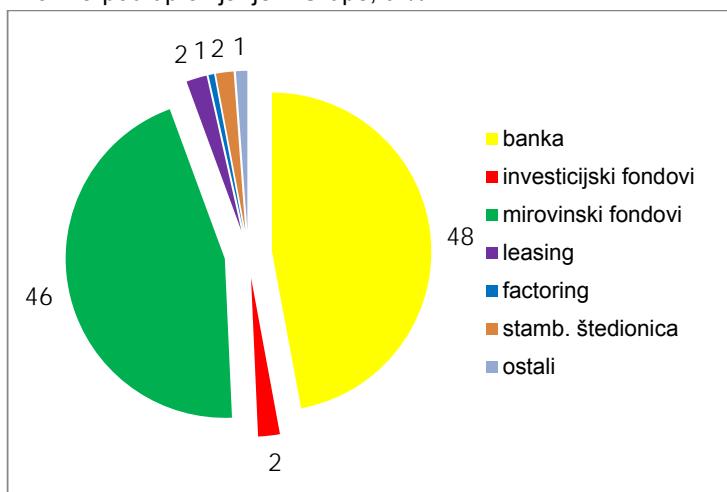
U 2017. ukupne obveze Grupe smanjene su za 981 milijun kuna. Učešće depozita klijenata u ukupnim obvezama Grupe iznosi 81 posto, a učešće sekundarnih izvora financiranja smanjeno je na 15% ukupnih obveza. Vraćeni su dospjeli zajmovi uzeti od banaka u RBI grupi i od drugih banaka. Na kraju godine uzeti zajmovi iznosili su 2.752 milijuna kuna, a depoziti banaka dodatnih 1.056 milijuna kuna. Ukupni depoziti klijenata iznose 23.780 milijuna kuna. Pritom učešće depozita stanovništva u ukupnim obvezama iznosi 48 posto. Na kraju 2017. kapital Grupe iznosi 4.685 milijuna kuna, a pokazatelj adekvatnosti kapitala ostao je približno istom nivou.

Dobit Grupe za 2017. godinu nakon oporezivanja iznosi 188 milijuna kuna. Pozitivan rezultat ostvarila je Banka i sve ostale članice Grupe osim Raiffeisen Factoringa. Unutar Grupe značajnu dobit ostvarilo je Raiffeisen mirovinsko društvo. Solidan poslovni rezultat ostvarila je Raiffeisen stambena štedionica, a neznatan doprinos rezultatu Grupe imali su Raiffeisen Leasing, Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo, Raiffeisen Invest i Raiffeisen Consulting.

Neto kamatni prihodi Grupe iznosili su 913 milijuna kuna, što je za 8 posto manje nego lani. Na razini Grupe negativan utjecaj na neto kamatne prihode ostvaren je zbog smanjenja kredita i ostale imovine na koju se obračunava kamatni prihod. Neto prihodi od naknada i provizija iznose 469 milijuna kuna i u odnosu na prethodnu godinu viši su za 7 posto. Prihodi od naknada su osnovni prihod članica Grupe koje upravljaju imovinom mirovinskih i investicijskih fondova. Najveći prihodi od naknada u nebankarskom dijelu Grupe ostvaruju se s osnova upravljanja obveznim mirovinskim fondovima. Povećanje imovine mirovinskih fondova uz ostvarene visoke prinose proširuje osnovicu za obračun naknade upravitelja fondova. Visinu upravljačke naknade za obvezne mirovinske fondove određuje regulator. U 2017. naknada za upravljanje iznosila je 0,39% dok je u prethodnoj godini bila 0,419%. Smanjenje stope za obračun naknade neutralizira pozitivan doprinos uvećane osnovice na prihode društva.

Ostali nekamatni prihodi iznose 492 milijuna kuna i niži su za 23 posto u odnosu na prethodno razdoblje. Na prihodima od trgovanja ostvaren je dobitak u iznosu od 192 milijuna kuna, a na ostalim operativnim prihodima 300 milijuna kuna. Dobitci na trgovaju ostvareni su na porastu vrijednosti finansijske imovine koja se vrednuje po tržišnim cijenama, te na prodaji imovine. Kod ostalih prihoda značajni su prihodi od najma iz operativnog *leasinga* u iznosu od 95 milijuna kuna i prihodi od bruto premija ugovora o mirovinskom osiguranju koji iznose 151 milijun kuna.

Imovina pod upravljanjem Grupe, u %



Ukupni prihodi lokalne Grupe iznose 1.874 milijuna kuna. U odnosu na prethodnu godinu niži su za 188 milijuna kuna. Troškovi poslovanja Grupe iznosili su 1.212 milijuna kuna, od čega se na tehničke pričuve

Izvješće poslovodstva (nastavak)

8. Podružnice Banke (nastavak)

mirovinskog osiguranja odnosi 137 milijuna kuna za administrativni trošak i dodatnih 38 milijuna kuna na trošak povećanja pričuva. Ako izuzmemo jednokratne troškove konverzije u baznom razdoblju, onda su troškovi poslovanja prema prethodnoj godini smanjeni za 1 posto. U odnosu na ukupne prihode Grupe troškovi poslovanja iznose 65 posto.

Grupa je ostvarila gubitak od umanjenja vrijednosti kredita u iznosu od 386 milijuna kuna. Negativan rezultat ostvaren je na vrijednosti potraživanja kod Raiffeisen Factoringa, gdje su jednokratni negativni utjecaji s osnova procesa restrukturiranja Agrokora rezultirali u smanjenju vrijednosti imovine za 510 milijuna kuna. Pozitivan rezultat ostvaren je na naplati neprihodujućih kredita u Banci.

Grupa je ostvarila pozitivan rezultat poslovanja u iznosu od 188 milijuna kuna. U odnosu na prethodnu godinu rezultat je smanjen za 65 posto.

9. Financijski instrumenti i povezani rizici

Banka i lokalna Grupa plasiraju imovinu u financijske instrumente i time se izlažu rizicima. Upravljanje rizicima u nadležnosti je Uprave Banke a operativno ga provodi organizacijski dio za upravljanje rizicima i kontrolu rizika. Na dan 31. prosinca 2017. godine imovina Banke bila je uložena u različite financijske instrumente, a značajniji su bili krediti klijentima i dužnički vrijednosni papiri.

Najznačajnije vrste financijskih rizika kojima su Banka i lokalna Grupa izloženi su kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik. Tržišni rizik uključuje tečajni, kamatni i cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica.

Na razini Grupe postoji cijeloviti sustav upravljanja rizicima uvođenjem politika i procedura, postavljanjem limita za Grupu prihvatljive razine rizika. Limiti su postavljeni sukladno iznosu jamstvenog kapitala te se primjenjuju na sve vrste rizika. Grupa je razvila i metode i modele upravljanja operativnim rizicima.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik prestanka otplaćivanja obveze ili potencijalne obveze druge strane s kojom je Grupa izvršila transakciju. Na datum izvještavanja, ukupni kreditni rizik Banke prema svim klijentskim segmentima iznosio je 29.202 milijuna kuna u imovini i 7.691 milijuna kuna u vanbilančnim stawkama. Na razini Grupe izloženost kreditnom riziku iznosila je 31.496 milijuna kuna u imovini i 7.919 milijuna kuna u vanbilančnim stawkama.

Pozitivna kretanja ostvarena u gospodarstvu prenijela su se na smanjenje neprihodujućih plasmana, a na njihov pad dodatno je utjecala portfeljna prodaja loših plasmana. Na kraju 2017. ukupni neprihodujući plasmani Banke raspoređeni u rizične skupine B i C iznose 2.089 milijuna kuna. Formirana rezerviranja za gubitke na tim plasmanima iznose 1.318 milijuna kuna i pokrivaju 63 posto neprihodujućih plasmana. Na razini Grupe ukupni neprihodujući plasmani raspoređeni u rizične grupe B i C iznose 2.781 milijun kuna. Formirana rezerviranja za gubitke u iznosu od 1.878 milijuna kuna pokrivaju 68 posto neprihodujućih plasmana.

Rizik likvidnosti

Ročna transformacija je funkcija koje banke standardno obavljaju na financijskom tržištu. Posljedica ročne transformacije je kontinuirana izvještajna neusklađenost između priljeva i odljeva koje banke ostvaruju u određenim vremenskim razdobljima (gap likvidnosti). Neusklađenosti (gapovi) likvidnosti stvaraju izloženost likvidnosnom riziku. Pojavljuju se u obliku rizika da Banka neće biti u stanju financirati (refinancirati) svoje pozicije po prihvatljivim uvjetima u odgovarajućim dospjećima i u obliku rizika da Banka neće moći efikasno unovčiti svoju imovinu u odgovarajućem vremenskom roku.

Banka i lokalna Grupa usklađuju poslovne aktivnosti sa zakonskim odredbama koje reguliraju rizik likvidnosti te grupnim i internim aktima za održavanje likvidnosne rezerve. Na kraju 2017. izloženost imovine Banke i Grupe riziku likvidnosti nije bila značajna.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

9. Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik negativnog utjecaja promjena u tržišnim parametrima, poput kamatnih stopa ili tečajeva stranih valuta, na prihod Grupe ili na vrijednost njenih pozicija u financijskim instrumentima. Procjena izloženosti tržišnim rizicima temelje se na promjenama tečajeva stranih valuta, kamatnih stopa, kreditnih spreadova, cijena vlasničkih vrijednosnica i robe, te drugih tržišnih parametara.

Kamatni rizik

Financijska imovina Banke i lokalne Grupe uglavnom je kamatonosna, kao i većina financijskih obveza. Imovina i obveze dospijevaju ili im se kamatne stope mijenjaju u različitim razdobljima ili u različitim iznosima. Postoji izvjesna osjetljivost dobiti Banke i Grupe na kretanja kamatnih stopa. Na dobit će također utjecati i valutna struktura imovine, obveza i kapitala i rezervi. Banka i Grupa imaju značajan udio kamatonosne imovine i obveza u stranim valutama.

Tečajni rizik

Dio imovine Banke i Grupe denominiran je u stranim valutama i to pretežito u eurima. Izloženost riziku promjene tečajeva označava rizik gubitaka ostvarenih na otvorenim pozicijama u stranim valutama. Kako bi se zaštitala od valutnog rizika, Banka i Grupa koriste derivatne financijske instrumente.

Izloženost riziku promjene tečaja proizlazi iz transakcija s kreditima denominiranim u stranim valutama, depozitima denominiranim u stranim valutama te iz investicijskih i tržišnih aktivnosti. Ova izloženost se prati dnevno, sukladno interno utvrđenim limitima na razini pojedine valute te u ukupnom iznosu maksimalno dozvoljene otvorene devizne pozicije. Izloženost Banke i Grupe tečajnom riziku na datum izvještavanja nije bila značajna.

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica rizik je fluktuacije cijene vlasničkih vrijednosnica, koja će utjecati na fer vrijednost vlasničkih ulaganja i ostalih instrumenata čija vrijednost proizlazi iz vlasničkih ulaganja. Primarna izloženost cjenovnom riziku proizlazi iz vlasničkih vrijednosnica koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Izloženost Banke i Grupe cjenovnom riziku vlasničkih vrijednosnica na datum izvještavanja nije bila značajna.

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb (u nastavku „Banka“) dužna je pobrinuti se da financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija (u nastavku „MSFI usvojeni od strane EU“), tako da daju istinit i fer prikaz stanja u Banci, kao i rezultate poslovanja i novčane tokove za 2017. godinu.

Nakon provedbe odgovarajuće kontrole, Uprava očekuje da će Banka u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju financijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave Banke za upravljanje pri izradi financijskih izvještaja obuhvaćaj:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u financijskim izvještajima i
- sastavljanje financijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako prepostavka da će Banka nastaviti poslovanje nije primjerena.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

9. Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Uprava Banke odgovorna je za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju financijski položaj Banke kao i konsolidirani položaj Grupe. Uprava je odgovorna da su financijski izvještaji u skladu sa hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Pored toga, Uprava je odgovorna za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava je također odgovorna i za pripremu i sadržaj izvješća poslovodstva u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Izvješće poslovodstva odobreno je za izdavanje od strane Uprave Banke i potpisano je s tim u skladu.

10. Nefinancijske informacije

Banka je iskoristila izuzeće koje dozvoljava Zakon o računovodstvu članak 21a stavak 7., te ne objavljuje zasebno nefinancijsko izvješće.

Nefinancijske informacije uređene Direktivom 2014/95 EU koje uključuju Banku i članice lokalne Grupe objavio je RBI na svojim mrežnim stranicama na poveznici

(https://www.rbinternational.com/eBusiness/01_template1/829189266947841370-829188968716049154_923778918747875269_923779208926603950-923779208926603950-NA-2-EN.html).

U ime Uprave Banke

Michael Georg Mueller
Predsjednik Uprave

Daniel Mitteregger
Član Uprave

Marko Jurjević
Član Uprave

Liana Keseric
Članica Uprave

Zoran Košćak
Član Uprave

Ivan Žižić
Član Uprave

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća

Odgovornost Uprave Banke je pripremiti odvojena i konsolidirana financijska izvješća za svaku poslovnu godinu, koja daju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Banke i Grupe te njihovog rezultata poslovanja i novčanih tokova, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima te vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencijskih potrebnih za pripremanje finansijskih izvješća u bilo koje vrijeme. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Banke i Grupe te sprečavanja i otkrivanja prijevara i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima koje će dosljedno primjenjivati; donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena; te pripremanje finansijskih izvješća temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je prepostavka da će Banka i Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na utvrđivanje Nadzornom odboru godišnje izvješće, nakon čega Nadzorni odbor treba odobriti izdavanje godišnjeg izvješća Glavnoj skupštini dioničara na usvajanje.

Uprava je također odgovorna za pripremu i fer prezentaciju dopunske informacija pripremljenih u skladu s Odlukom o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja kreditnih institucija (NN 30/17 i 44/17).

Odvojena i konsolidirana financijska izvješća prikazana na stranicama od 31 do 164 i dodatna regulatorna konsolidirana izvješća za HNB na stranicama 167 do 172 s pripadajućim uskladama na stranicama od 173 do 176, odobreni su od strane Uprave 31. ožujka 2017. godine u svrhu njihove predaje Nadzornom odboru, što je potvrđeno potpisima u nastavku.

Uprava je također odgovorna za sastavljanje i sadržaj izvješća poslovodstva, sukladno zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu, te ostale informacije koje uključuju Makroekonomsko okruženje prikazano na stranicama 1 do 5 i Izvješće poslovodstva prikazano na stranicama 6 do 19 odobreni su od strane Uprave 31. ožujka 2017. godine što je potvrđeno potpisima u nastavku.

Potpisali u ime Raiffeisenbank Austria d.d.

Michael Georg Mueller
Predsjednik Uprave

Daniel Mitteregger
Član Uprave

Marko Jurjević
Član Uprave

Liana Keserić
Članica Uprave

Zoran Košćak
Član Uprave

Ivan Žižić
Član Uprave



Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d.

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Raiffeisenbank Austria d.d. („Banka“) i njezinih ovisnih društava (zajedno „Grupa“), koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju Banke i Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine te izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, promjenama glavnice i novčanom toku Banke i Grupe za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostala pojašnjenja (u nastavku „finansijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke i Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine, njihovu finansijsku uspješnost i njihove novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj.

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, podrobnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Neovisni smo od Banke i Grupe u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Ta smo pitanja razmatrali u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti zajmova komitentima

Na dan 31. prosinca 2017. godine bruto zajmovi komitentima u konsolidiranim finansijskim izvještajima iznosili su 19.766 milijuna kuna, pripadajuće rezervacije za umanjenje vrijednosti 2.021 milijuna kuna, a gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka 369 milijuna kuna (31. prosinca 2016.: bruto zajmovi komitentima: 21.222 milijuna kuna, rezervacije za umanjenje vrijednosti: 2.718 milijuna kuna, gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka: 86 milijuna kuna).

Na dan 31. prosinca 2017. godine bruto zajmovi komitentima u odvojenim finansijskim izvještajima iznosili su 17.914 milijuna kuna, pripadajuće rezervacije za umanjenje vrijednosti 1.461 milijun kuna, a ukidanje rezerviranja za umanjenje vrijednosti priznato u računu dobiti i gubitka 139 milijuna kuna (31. prosinca 2016.: bruto zajmovi komitentima: 18.824 milijuna kuna, rezervacije za umanjenje vrijednosti: 2.611 milijuna kuna, gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka: 87 milijuna kuna).

Molimo pogledati stranice 60 – 63 i 65 (Značajne računovodstvene politike), stranice 71 i 72 (Značajne računovodstvene procjene i prosudbe), stranice 84 – 87 (bilješka 11. Zajmovi komitentima) i stranice 131 do 135 (odjeljak Kreditni rizik unutar bilješke 47. Upravljanje rizicima).

Ključno revizijsko pitanje

Kako smo pristupili tom pitanju

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu rukovodstva o ostvarenim kreditnim gubicima unutar zajmova na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa rezervacija za umanjenje vrijednosti zahtijeva značajnu procjenu od strane rukovodstva koja se odnosi na određivanje trenutka priznavanja umanjenja vrijednosti kao i iznosa umanjenja vrijednosti.

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su:

- Testiranje dizajna i operativne učinkovitosti kontrole vezanih za utvrđivanje rezervacija za umanjenje vrijednosti zajmova i procjenu rezervacija navedene imovine. Testirane kontrole, između ostalog, uključivale su:
 - izračun dana kašnjenja;
 - pravovremenost identifikacije zajmova umanjene vrijednosti te klasifikacija u prikladnu rizičnu skupinu temeljem zahtjeva HNB-a;
 - procjene vrijednosti kolaterala.

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
<p>Rezervacije za umanjenje vrijednosti za identificirane gubitke za pojedinačno značajne izloženosti (izloženosti stanovništvu koje pojedinačno prelaze 1,5 milijuna kuna i sve izloženosti društvima i sličnim subjektima) određuju se na pojedinačnoj osnovi temeljem analize sadašnje vrijednosti diskontiranih budućih novčanih tokova.</p> <p>Proces uključuje značajnu razinu subjektivnosti i oslanjanje na brojne značajne pretpostavke, uključujući one koji se odnose na vjerojatne primitke od prodaje kolateralala, kao i posebne smjernice Hrvatske narodne banke (HNB) vezano za minimalne korektivne faktore na procijenjenu vrijednost kolateralala i minimalno razdoblje realizacije kolateralala.</p> <p>Procjena umanjenja vrijednosti za pojedinačne izloženosti koje nisu značajne određuje se na skupnoj (portfeljnoj) osnovi. Model skupnog umanjenja vrijednosti uzima u obzir HNB-ove propisane minimalne stope gubitka temeljem dana kašnjenja.</p> <p>Za imovinu za koju nije identificirano specifično umanjenje vrijednosti (uključujući rizik središnje države) Banka priznaje rezervaciju uzimajući u obzir propisane HNB-ove minimalne stope (opća rezervacija).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Za umanjenje vrijednosti koje se određuje na pojedinačnoj osnovi: <ul style="list-style-type: none"> - Odabir uzorka pojedinačnih zajmova, s fokusom na izloženosti s potencijalno najvećim utjecajem na finansijske izvještaje zbog njihove veličine i/ili rizičnih obilježja koje smo na temelju naše neovisne procjene ocijenili kao visoko rizične, kao što su „watchlist“ izloženosti, restrukturirane ili reprogramirane izloženosti, zajmovi klijentima koji posluju u industrijama višeg rizika, neprihodujuće izloženosti s niskom pokrivenošću rezervacijama te neosigurane izloženosti; - Za odabrani uzorak provođenje kritičke procjene postojanja naznaka umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2017., temeljeno na pregledu pripadajuće dokumentacije (kreditnih spisa) te diskusijama s voditeljima odnosa s klijentima i nositeljima funkcije upravljanja kreditnim rizikom; - Za one izloženosti za koje su identificirane naznake umanjenja vrijednosti, preispitivanje ključnih pretpostavki Banke vezanih za procjene očekivanih budućih novčanih tokova za potrebe izračuna ispravka vrijednosti, kao što su diskontna stopa i vrijednost kolateralala. - U slučajevima gdje je bilo razumno očekivati drugačije pretpostavke vezane za korektivni faktor vrijednosti kolateralala i razdoblje prodaje, neovisni preračun rezervacije na toj osnovi te usporedba rezultata sa procjenom Banke, kako bi se utvrdilo postoji li naznake pogreške ili pristranosti rukovodstva. - Ocjena jesu li zadovoljeni određeni minimalni zahtjevi HNB-a vezano za formiranje rezervacija za umanjenje vrijednosti. • Za izloženosti koje nisu pojedinačno značajne, a za koje je identificirano umanjenje vrijednosti, na skupnoj osnovi, testiranje je li Banka udovoljila minimalno propisanim HNB-ovim stopama gubitka temeljem dana kašnjenja.

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
	<ul style="list-style-type: none">● Za zajmove umanjene vrijednosti koji su prodani u toku 2017. godine kao dio portfeljne prodaje (uključujući zajmove za koje je rezervacija za umanjenje vrijednosti formirana na pojedinačnoj i skupnoj osnovi), usporedba primitaka od prodaje s neto knjigovodstvenom vrijednošću neposredno prije prodaje kako bi ocijenili postoje li naznake da rezervacije za umanjenje vrijednosti priznate od strane Banke za prodane zajmove nisu bile dostatne.● Vezano za imovinu za koju nije identificirano pojedinačno umanjenje vrijednosti, neovisni preračun procjene općih rezervacija Banke te je li Banka udovoljila minimalnim stopama gubitka koje propisuje HNB.● Kritičko procjenjivanje adekvatnosti sveukupnih rezervacija za umanjenje vrijednosti, uključujući udio bruto neprihodućih izloženosti u ukupnoj bruto izloženosti te razinu pokrivenosti neprihodućih izloženosti rezervacijama, usporedujući navedene pokazatelje s javno dostupnim tržišnim podacima.

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnice u odvojenim finansijskim izvještajima

Na dan 31. prosinca 2017. ulaganja u podružnice u odvojenim finansijskim izvještajima iznosila su 395 milijuna kuna (trošak stjecanja 663 milijuna kuna i rezervacija za umanjenje vrijednosti 268 milijuna kuna) (31. prosinca 2016.: 408 milijuna kuna, trošak stjecanja: 408 milijuna kuna, bruto i neto); pripadajući gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka iznosio je 268 milijuna kuna (2016.: -).

Molimo pogledati stranicu 65 (Značajne računovodstvene politike), stranicu 74 (Značajne računovodstvene procjene i prosudbe) i stranicu 89 (bilješka 13. Ulaganja u podružnice).

Ključna revizijska pitanja

Kako smo pristupili tom pitanju

Banka ima ulaganja u podružnice koje posluju u raznim industrijskim (leasing, faktoring, upravljanje mirovinskim fondovima, upravljanje investicijskim fondovima, upravljanje nekretninama i mirovinsko osiguravajuće društvo). U odvojenim finansijskim izvještajima Banke, ulaganja u ove podružnice iskazuju se po trošku stjecanja umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Na godišnjoj osnovi, Banka procjenjuje postoje li naznake umanjenja vrijednosti za svaku podružnicu. Za podružnice za koje je identificirana naznaka umanjenja vrijednosti, Banka utvrđuje procijenjenu nadoknadivu vrijednost ulaganja, usporedbom sa fer vrijednosti utvrđenom kroz niz tehnika vrednovanja, kao što su, ali ne ograničeno samo na, diskontirani novčani tokovi, model diskontirane dividende te upotreba multiplikatora.

Utvrđivanje iznosa nadoknade vrijednosti ulaganja zahtjeva od rukovodstva primjenu značajnih prosudbi te upotrebu kompleksnih i subjektivnih pretpostavki. S obzirom na navedene faktore te činjenicu da su tijekom godine priznati značajni gubici od umanjenja vrijednosti, kao što je pojašnjeno u Bilješci 13 u odvojenim finansijskim izvještajima, smatramo da ovo područje predstavlja ključno revizijsko pitanje.

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su:

- Ocjenu identifikacije Banke za postojanje naznaka umanjenja vrijednosti, temeljenu na našem iskustvu sa pojedinom podružnicom, industriji u kojoj posluju te procesu donošenja odluka u Banci, uzimajući u obzir čimbenike kao što su, ali ne ograničavajući se samo na njih: nepovoljna kretanja u industriji, izmjene zakona i propisa, pogoršani finansijski rezultati, kapitalni zahtjevi, neodrživa razina duga, finansijske poteškoće ključnih kupaca, promjene poslovnih modela i višak neto knjigovodstvene vrijednosti ulaganja Banke iznad udjela Banke u neto imovini.

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji finansijskih izvještaja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja	Kako smo pristupili tom pitanju
	<ul style="list-style-type: none"> • Za podružnice kod kojih je identificirana naznaka umanjenja vrijednosti: <ul style="list-style-type: none"> - Ocjena primjerenosti metoda vrednovanja koje je Banka koristila u skladu s važećim standardima finansijskog izvještavanja i trenutnom tržišnom praksom; - ocjena iskustva, objektivnosti i stručnosti djelatnika Banke zaduženih za interno vrednovanje; - uz pomoć naših stručnjaka za procjenu vrijednosti, preispitivanje ključnih pretpostavki Banke korištenih u procjeni nadoknadivog iznosa, kao što su novčani tokovi (uključujući, ali ne ograničeno samo na, pregled prethodnih finansijskih rezultata, kvalitetu procesa planiranja, prijašnji i očekivani budući razvoj na tržišta itd.), diskontne stope (uključujući, ali ne ograničeno samo na, ocjenu jesu li korišteni trošak duga i trošak kapitala izraženi u okviru razumnog raspona, uzimajući u obzir specifičnost industrije, rizik zemlje, finansijsku poziciju društva, je li stopa prije oporezivanja primjenjena na novčane tokove prije poreza odnosno stopa nakon oporezivanja na novčane tokove nakon poreza) i potvrđujući upiti Upravi Banke i djelatnicima zaduženima za vrednovanje; - provođenje, gdje se smatra prikladnim, alternativnih vrednovanja kako bi se preispitale procjene rukovodstva o vrednovanju pojedinih podružnica. • za podružnice za koje je u tijeku proces prodaje, diskusija o procesu s Upravom Banke i pregled primljenih ponuda, kako bismo ocijenili postoje li naznake da knjigovodstvena vrijednost ovih podružnica u odvojenim finansijskim izvještajima Banke prelazi njihovu nadoknadivu vrijednost; • Ocjena točnosti i potpunosti pripadajućih objava uključenih u Bilješku 13 u odvojenim finansijskim izvještajima.



Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva i Makroekonomsko okruženje koji su sastavni dio Godišnjeg izvješća Banke i Grupe, ali ne uključuju financijske izvještaje niti naše izvješće o reviziji financijskih izvještaja.

Naše mišljenje na financijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste na ostale informacije, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvješću.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne s financijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno pogrešno iskazane.

Vezano za Izvješće poslovodstva, također smo proveli procedure koje su zahtijevane hrvatskim Zakonom o računovodstvu („Zakon o računovodstvu“). Ove procedure uključuju razmatranje je li Izvješće poslovodstva pripremljeno u skladu s člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu.

Na osnovi procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije financijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvješću poslovodstva za financijsku godinu za koji su pripremljeni financijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima;
- Izvješće poslovodstva pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu;

Nadalje, uvezvi u obzir poznavanje i razumijevanje Banke i Grupe te okruženja u kojem one posluju, a koje smo stekli tijekom naše revizije, dužnost nam je izvjestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u Izvješću poslovodstva i Makroekonomskom okruženju. U vezi s tim, nemamo ništa za izvjestiti.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s računovodstvenim propisima za banke u Republici Hrvatskoj te za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje financijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava namjerava likvidirati Banku i Grupu, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Banke i Grupe.

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomski odluke korisnika financijskih izvještaja, donesene na osnovi ovih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s računovodstvenim propisima za računovodstvo banka u Republici Hrvatskoj, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, već je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol Banke i Grupe.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave.
- donosimo zaključak o primjerenošći korištenja pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s dogadajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući dogadaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka i Grupa ne budu u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave te razmatramo odražavaju li financijski izvještaji transakcije i dogadaje na kojima su zasnovani na način kako bi se postigla fer prezentacija.
- pribavljamo dovoljno prikladnih revizijskih dokaza u vezi financijskih informacija subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe, kako bismo mogli izraziti mišljenje o financijskim izvještajima Grupe. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.



Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja (nastavak)

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona koja su od najveće važnosti za reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Ta pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ukoliko zakon ili propisi sprječavaju javno objavljivanje tih pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da ta pitanje ne trebamo komunicirati u našem izvješću neovisnog revizora, s obzirom da se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobiti javnog interesa.



Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim obvezama

Na temelju Odluke Hrvatske narodne banke o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja kreditnih institucija (NN 30/17 i 44/17), Uprava Banke izradila je obrasce („Obrasci“), koji sadrže alternativni prikaz konsolidiranog izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2017. godine, računa dobiti i gubitka, izvještaja o promjenama u kapitalu i rezervama i izvještaja o novčanom toku za tada završenu godinu, kao i uskladu („Usklada“) Obrazaca s konsolidiranim finansijskim izvještajima. Obrasci su prikazani na stranicama 167 – 172, a Usklada na stranicama 173 do 176. Uprava Banke odgovorna je za ove Obrasce i Uskladu. Finansijske informacije u Obrascima izvedene su iz finansijskih izvještaja Grupe prikazanih na stranicama 31 do 164 na koje smo izrazili mišljenje kao što je prethodno navedeno.

Imenovani smo revizorima od strane onih zaduženih za nadzor na dan 4. svibnja 2017. da obavimo reviziju finansijskih izvještaja Društva i Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. Ukupno neprekinuto razdoblje našeg angažmana iznosi 3 godina te se odnosi na razdoblja od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017 godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje konzistentno je s dodatnim izvještajem prezentiranim Odboru za reviziju Banke na dan 31. ožujka 2018.;
- nismo pružali nerevizijске pa samim tim niti nedozvoljene nerevizijске usluge na koje se odnosi članak 44. Zakona o reviziji. Također, zadržali smo neovisnost od subjekta revizije tijekom provedbe revizije.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju

Hrvatski ovlašteni revizori

Eurotower

Ivana Lučića 2a

10000 Zagreb

Hrvatska

31. ožujka 2018.


Goran Horvat
Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

K P M G Croatia
d.o.o. za reviziju
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a, 10000 Zagreb

Konsolidirano izvješće o finansijskom položaju

Na dan 31. prosinca

Imovina	Bilješke	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn
Novac i računi kod banaka	6	4.708	3.721
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	7	1.739	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	8	951	2.515
Plasmani i zajmovi drugim bankama	9	894	1.332
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	10	5.937	5.217
Zajmovi komitentima	11	17.745	18.504
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	12	279	293
Nekretnine, postrojenja, oprema i ulaganje u nekretnine	14	1.309	1.496
Nematerijalna imovina	15	239	240
Odgođena porezna imovina	16	86	86
Ostala imovina	17	291	285
Ukupno imovina		34.178	35.364

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o finansijskom položaju (nastavak)

Na dan 31. prosinca

		Bilješke	Grupa 2017.	Grupa 2016.
			Milijuni kn	Milijuni kn
Obveze				
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	18	59	59	97
Depoziti banaka	19	1.056	1.056	441
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	20	9.549	9.549	9.891
Depoziti stanovništva	21	14.231	14.231	14.253
Uzeti zajmovi	22	2.572	2.572	3.992
Rezervacije za obveze i troškove	23	173	173	187
Obveza za porez na dobit		70	70	-
Ostale obveze	24	951	951	776
Podređene obveze	25	832	832	837
Ukupno obveze		29.493	29.493	30.474
Kapital i rezerve				
Dionički kapital	35	3.621	3.621	3.621
Premija na emitirane dionice		12	12	12
Kapitalna rezerva		1	1	1
Zakonska rezerva		181	181	181
Rezerva fer vrijednosti		48	48	58
Zadržana dobit		822	822	1.017
Ukupno kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva		4.685	4.685	4.890
Ukupno obveze, kapital i rezerve		34.178	34.178	35.364

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn
Prihod od kamata	26	1.139	1.305
Rashod od kamata	27	(226)	(317)
Neto prihod od kamata		913	988
Prihod od naknada i provizija	28	794	694
Rashod od naknada i provizija	29	(325)	(257)
Neto prihod od naknada i provizija		469	437
Neto dobit od trgovanja, finansijske imovine raspoložive za prodaju i tečajnih razlika po translaciji monetarne imovine i obveza	30	192	315
Ostali prihodi iz poslovanja	31	300	322
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi		492	637
Prihod iz poslovanja		1.874	2.062
Troškovi iz poslovanja	32	(1.212)	(1.877)
Gubici od umanjenja vrijednosti	33	(386)	(107)
Ukidanje rezerviranja za obveze i troškove	23	14	617
Dobit prije oporezivanja		290	695
Porez na dobit	34	(102)	(160)
Dobit za godinu		188	535

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti (nastavak)

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn
Dobit za godinu		188	535
Ostala sveobuhvatna dobit			
Stavke koje su, ili bi mogle biti, reklassificirane u račun dobiti i gubitka			
<i>Promjena u fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju, neto od poreza i realiziranih iznosa</i>		(10)	(24)
Ostali sveobuhvatni gubitak tekuće godine umanjen za porez		(10)	(24)
Ukupno sveobuhvatna dobit tekuće godine		178	511
Dobit za godinu			
Namijenjena:			
- Dioničarima matičnog društva		188	535
Zarada u kunama po dionici namijenjena dioničarima matičnog društva u kunama	39	51,80	147,44

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o promjenama glavnice

	Dionički kapital	Premija na emitirane dionice	Kapitalna rezerva	Zakonska rezerva	Rezerva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno	Nekontroli-rajući interes	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2016.	3.621	12	1	180	82	430	4.326	68	4.394
Ostali sveobuhvatni gubitak	-	-	-	-	(24)	-	(24)	-	(24)
Povećanje zakonske rezerve	-	-	-	1	-	(1)	-	-	-
Dobit za godinu	-	-	-	-	-	535	535	-	535
Stjecanje preostalog udjela u društvu Raiffeisen Leasing d.d.	-	-	-	-	-	53	53	(68)	(15)
Na dan 31. prosinca 2016.	3.621	12	1	181	58	1.017	4.890	-	4.890
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(10)	-	(10)	-	(10)
Ostala kretanja	-	-	-	-	-	2	2	-	2
Dobit za godinu	-	-	-	-	-	188	188	-	188
Plaćena dividenda	-	-	-	-	-	(385)	(385)	-	(385)
Na dan 31. prosinca 2017.	3.621	12	1	181	48	822	4.685	-	4.685

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o novčanim tokovima

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		290	695
<i>Usklađenja za:</i>			
- Amortizacija	32	147	191
- Tečajne razlike od translacije monetarne imovine i obveza	30	(141)	9
- Realizirani dobici od finansijske imovine raspoložive za prodaju	30	(25)	(99)
- Gubitak od umanjenja vrijednosti (isključujući novac i novčane ekvivalente) i rezerviranja za obvezu i troškove	23,33	369	(522)
- Neto prihod od kamata	26,27	(913)	(988)
<i>Promjene u poslovnoj imovini i obvezama</i>			
Neto smanjenje/ (povećanje) finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		1.526	(213)
Neto smanjenje/ (povećanje) plasmana bankama, s originalnim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca		21	(18)
Neto (povećanje)/smanjenje obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke		(62)	308
Neto smanjenje zajmova komitentima		471	1.110
Neto smanjenje/(povećanje) ostale imovine		(1)	120
Neto smanjenje/(povećanje) finansijske imovine koja se drži do dospjeća		12	(11)
Neto smanjenje finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(44)	(40)
Neto povećanje depozita banaka		627	191
Neto (smanjenje)/povećanje depozita trgovачkih društava i ostalih sličnih subjekata		(276)	1.105
Neto povećanje/(smanjenje) depozita stanovništva		248	(494)
Neto povećanje/(smanjenje) ostalih obveza		176	(4)
Otkup od manjinskih dioničara		-	(68)
Naplaćena kamata (osim finansijske imovine raspoložive za prodaju i finansijskih ulaganja koja se drže do dospjeća)		1.062	1.031
Plaćena kamata		(219)	(287)
Neto novac ostvaren u poslovnim aktivnostima prije poreza		3.268	2.016
Plaćeni porez na dobit		(28)	(33)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti		3.240	1.983

Konsolidirano izvješće o novčanim tokovima (nastavak)

Za godinu koja završava 31. prosinca	Bilješke	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Primici od kamata od finansijske imovine raspoložive za prodaju i finansijskih ulaganja koja se drže do dospijeća		165	152
Neto izdaci za kupnju finansijske imovine raspoložive za prodaju		(946)	(235)
Kupnja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine		(161)	(446)
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine		41	191
Neto novac iz ulagačkih aktivnosti		(901)	(338)
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti			
Povećanje uzetih zajmova	22	3.457	2.085
Otplata uzetih zajmova	22	(4.846)	(2.310)
Uplate po osnovi podređenih obveza		-	(1)
Plaćena dividenda		(385)	-
Neto novac iz finansijskih aktivnosti		(1.774)	(226)
Učinak promjene tečaja na novac i novčane ekvivalente		(4)	27
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta		561	1.446
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		4.968	3.522
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	40	5.529	4.968

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvjeleno izvješće o finansijskom položaju

Na dan 31. prosinca

Imovina	Bilješke	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Novac i računi kod banaka	6	4.707	3.717
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	7	1.739	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	8	573	2.151
Plasmani i zajmovi drugim bankama	9	905	1.384
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	10	5.617	4.921
Zajmovi komitentima	11	16.453	16.213
Ulaganja u podružnice	13	395	408
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	492	478
Nematerijalna imovina	15	204	206
Odgođena porezna imovina	16	84	83
Tekuća porezna imovina		-	1
Ostala imovina	17	210	179
Ukupno imovina		31.379	31.416

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvjeleno izvješće o finansijskom položaju (nastavak)

Na dan 31. prosinca

Obveze	Bilješke	Banka	Banka
		2017.	2016.
		Milijuni kn	Milijuni kn
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	18	61	97
Depoziti banaka	19	1.093	520
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	20	9.817	10.090
Depoziti stanovništva	21	13.203	13.195
Uzeti zajmovi	22	1.237	1.759
Rezervacije za obveze i troškove	23	162	176
Obveza za porez na dobit		79	-
Ostale obveze	24	437	292
Podređene obveze	25	832	837
Ukupno obveze		26.921	26.966
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	35	3.621	3.621
Premija na emitirane dionice		12	12
Kapitalna rezerva		1	1
Zakonska rezerva		173	173
Rezerva fer vrijednosti		33	36
Zadržana dobit		618	607
Ukupno kapital i rezerve		4.458	4.450
Ukupno obveze kapital i rezerve		31.379	31.416

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvojeno izvješće o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Prihod od kamata	26	1.026	1.148
Rashod od kamata	27	(170)	(251)
Neto prihod od kamata		856	897
Prihod od naknada i provizija	28	629	543
Rashod od naknada i provizija	29	(320)	(246)
Neto prihod od naknada i provizija		309	297
Neto dobit od trgovanja, finansijske imovine raspoložive za prodaju i tečajnih razlika po translaciji monetarne imovine i obveza	30	173	270
Ostali prihodi iz poslovanja	31	101	93
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi		274	363
Prihod iz poslovanja		1.439	1.557
Troškovi iz poslovanja	32	(1.105)	(1.481)
Ukidanje gubitka/(gubici) od umanjenja vrijednosti	33	127	(108)
Ukidanje rezerviranja za obveze i troškove	23	14	617
Dobit prije oporezivanja		475	585
Porez na dobit	34	(79)	(125)
Dobit za godinu		396	460

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvjeleno izvješće o sveobuhvatnoj dobiti (nastavak)

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Dobit za godinu		396	460
Ostala sveobuhvatna dobit			
Stavke koje su, ili bi mogle biti, reklassificirane u račun dobiti i gubitka			
<i>Promjena u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od poreza i realiziranih iznosa</i>		(3)	(24)
Ostali sveobuhvatni gubitak tekuće godine umanjen za porez		(3)	(24)
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine		393	436
Zarada po dionici namijenjena dioničarima matičnog društva u kunama	39	109,24	127,08

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvojeno izvješće o promjenama glavnice

	Dionički kapital	Premija na emitirane dionice	Kapitalna rezerva	Zakonska rezerva	Rezerva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2016.	3.621	12	1	173	60	147	4.014
Ostali sveobuhvatni gubitak	-	-	-	-	(24)	-	(24)
Dobit za godinu	-	-	-	-	-	460	460
Na dan 31. prosinca 2016.	3.621	12	1	173	36	607	4.450
Ostali sveobuhvatni gubitak	-	-	-	-	(3)	-	(3)
Dobit za godinu	-	-	-	-	-	396	396
Plaćena dividenda	-	-	-	-	-	(385)	(385)
Na dan 31. prosinca 2017.	3.621	12	1	173	33	618	4.458

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvjeno izvješće o novčanim tokovima

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		475	585
<i>Usklađenja za :</i>			
- Amortizacija	32	74	68
- Tečajne razlike od translacije monetarne imovine i obveze	30	(139)	37
- Gubitak od umanjenja vrijednosti (isključujući novac i novčane ekvivalente) i rezerviranja za obvezu i troškove	23,33	(144)	(521)
- Realizirani dobici od finansijske imovine raspoložive za prodaju	30	(14)	(94)
- vrijednosno usklađenje ulaganja u podružnicu		268	-
- Neto prihod od kamata	26,27	(856)	(897)
- Dividenda od ulaganja u podružnice	31	(72)	(72)
<i>Promjene u poslovnoj imovini i obvezama</i>			
Neto smanjenje/(povećanje) finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		1.546	(180)
Neto smanjenje/(povećanje) plasmana bankama, s originalnim rokom dospijeća dužim od tri mjeseca		65	(20)
Neto (povećanje)/smanjenje obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke		(62)	308
Neto (povećanje)/smanjenje zajmova komitentima		(114)	1.080
Neto (povećanje)/smanjenje ostale imovine		(48)	90
Neto smanjenje finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(42)	(40)
Neto povećanje depozita banaka		586	181
Neto (smanjenje)/povećanje depozita društava i ostalih sličnih subjekata		(208)	822
Neto povećanje/(smanjenje) depozita stanovništva		276	(411)
Neto povećanje/(smanjenje) ostalih obveza		146	(25)
Naplaćena kamata (osim finansijske imovine raspoložive za prodaju)		951	981
Plaćena kamata		(167)	(239)
Neto novac ostvaren u poslovnim aktivnostima prije oporezivanja		2.521	1.653

Odvjeleno izvješće o novčanim tokovima (nastavak)

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Plaćeni porez na dobit		-	-
Neto novac iz poslovnih aktivnosti		2.521	1.653
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Primici od kamata od finansijske imovine raspoložive za prodaju		138	121
Dokapitalizacija podružnice/stjecanje udjela u podružnici od manjinskog dioničara		(255)	(42)
Neto izdaci od prodaje finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju		(922)	(233)
Primljena dividenda	31	72	72
Kupnja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine		(86)	(106)
Neto novac iz ulagačkih aktivnosti		(1.053)	(188)
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti			
Povećanje uzetih zajmova	22	2.682	8.270
Otplata uzetih zajmova	22	(3.198)	(8.302)
Uplata po osnovi podređenih obveza		-	(1)
Plaćena dividenda		(385)	-
Neto novac iz finansijskih aktivnosti		(901)	(33)
Učinak promjene tečaja na novac i novčane ekvivalente		(3)	26
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta		564	1.458
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		4.964	3.506
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	40	5.528	4.964

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 45 do 164 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Bilješke uz finansijska izvješća

1. Opći podaci

Raiffeisenbank Austria d.d. ("Banka" ili "Matično društvo") je dioničko društvo osnovano i sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Banka je matično društvo Grupe Raiffeisenbank Austria ("Grupa"). Ova finansijska izvješća su finansijska izvješća Banke i Grupe, kao što je definirano Međunarodnim računovodstvenim standardom 27 „Odvjeni finansijski izvještaji“ i Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 10 „Konsolidirani finansijski izvještaji“.

Grupa se sastoji od sljedećih društava (bilješka 13):

Raiffeisenbank Austria d.d.
Raiffeisen stambena štedionica d.d.
Raiffeisen Leasing d.o.o.
Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Raiffeisen Consulting d.o.o.
Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.
Raiffeisen Factoring d.o.o.
Raiffeisen Invest d.o.o.
Raiffeisen Bonus d.o.o.

Ova finansijska izvješća odobrena su od strane Uprave 31. ožujka 2017. godine za podnošenje Nadzornom odboru.

Glavne računovodstvene politike primijenjene u pripremi ovih finansijskih izvješća sažete su u nastavku. Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja usvojenim u EU, u opisu računovodstvenih politika Grupe može se pozivati na pojedine Standarde; ukoliko nije drugačije navedeno, riječ je o Standardima koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2017. godine.

2. Osnova za pripremu

a) Izjava o usklađenosti

Finansijska izvješća sastavljena su sukladno sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj. Poslovanje Banke podliježe Zakonu o kreditnim institucijama, prema kojem finansijsko izvještavanje Banke određuje Hrvatska narodna banka ("HNB") koja je središnja nadzorna institucija bankarskog sustava u Hrvatskoj. Ova finansijska izvješća pripremljena su u skladu s navedenim bankarskim propisima.

Zakonski zahtjevi za računovodstvo banaka u Hrvatskoj temelje se na Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim u EU. Glavne razlike između računovodstvenih propisa HNB-a te zahtjeva za priznavanjem i mjerjenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim u EU su sljedeće:

- HNB zahtjeva od banaka priznavanje gubitka od umanjenja vrijednosti imovine koja se ne vodi po fer vrijednosti i koja nije identificirana kao umanjena (uključujući imovinu s rizikom središnje države) po propisanim stopama. U skladu s navedenim zahtjevima, Grupa je napravila rezervacije za umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi u iznosu od 272 milijuna kn (2016.: 293 milijuna kn) (Banka 261 milijun kn i 271 milijuna kn na dan 31. prosinca 2017. i 2016.) te je priznala ukidanje rezerviranja za umanjenje vrijednosti u računu dobiti i gubitka od 21 milijun kn (2016.: 17 milijuna kn) (Banka ukidanje rezerviranja za umanjenje vrijednosti u računu dobiti i gubitka od 10 milijuna kn u 2017.godini i 14 milijuna kuna u 2016. godini). Rezervacije za umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi za izvanbilančnu izloženost na 31. prosinca 2017. za Grupu su iznosile 77 milijuna kn (31. prosinca 2016.: 80 milijuna kn) (Banka 77 milijuna kn i 80 milijuna kn na dan 31. prosinca 2017. i 2016.) te je Grupa priznala ukidanje rezerviranja za umanjenje vrijednosti u računu dobiti i gubitka u iznosu od 3 milijuna kn (2016.: gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka od 5 milijuna kn) (Banka ukidanje rezerviranja za umanjenje vrijednosti u računu dobiti i gubitka u iznosu od 3 milijuna kn i gubitak od umanjenja vrijednosti u računu dobiti i gubitka od 5 milijuna kn za 2017. i 2016. godinu). Iako je, sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 39: Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje („MRS 39“), takve rezervacije prikladnije prikazivati kao alokaciju unutar kapitala i rezervi, Grupa ih nastavlja priznavati u računu dobiti i gubitka kao zamjenu za neidentificirane gubitke obračunate u skladu s zahtjevima MRS-a 39.
- Dodatno, HNB propisuje minimalne iznose umanjenja vrijednosti za određene izloženosti za koje je pojedinačno identificirano umanjenje vrijednosti, neovisno o neto sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova, koja mogu biti drugačija od umanjenja vrijednosti izračunatih sukladno zahtjevima MRS-a 39.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

a) Izjava o usklađenosti (nastavak)

- U skladu s lokalnim propisima, kamatni prihod na izloženosti kojima je umanjena vrijednost priznaje se kada je naplaćen, što je u suprotnosti sa zahtjevima MRS-a 39, koji propisuje priznavanje kamatnog prihoda od izloženosti kojima je umanjena vrijednost kroz amortizaciju diskonta.
- U skladu s lokalnim propisima, Grupa priznaje rezerviranja za sudske sporove uključivanjem vjerovatnosti nastanka gubitka u mjereno rezerviranje (npr. ako je vjerovatnost gubitka 10%, rezerviranje će biti izračunato kao 10% od potencijalnog gubitka), što je u suprotnosti s MSFI-jevima koji zahtijevaju priznavanje punog iznosa potencijalnog gubitka, kada je vjerovatno da će sudski spor biti izgubljen.
- U skladu s uputama HNB-a, Banka je u 2015. priznala očekivani trošak CHF konverzije za sve kredite obuhvaćene konverzijom, na način da je formirana rezervacija u pasivi u iznosu od 617 milijuna kn, za 2015., prikazana u sklopu pozicije Rezervacije za obveze i troškove koja je u računu dobiti i gubitka prikazana u poziciji Rezerviranja za obveze i troškove. Sukladno MRS-u 39, takav gubitak bi se netirao sa stanjem Zajimova komitentima. U tijeku 2016. godine Banka je usporedno s provedbom konverzija ukinula rezerviranja u iznosu od 611 milijuna kuna (bilješka 23). U 2017. godini Banka je ukinula preostala rezerviranja za konverziju CHF kredita u iznosu od 6 milijuna kuna.

b) Osnove mjerena

Finansijska izvješća pripremljena su na osnovi fer vrijednosti za derivativne finansijske instrumente, finansijsku imovinu i obveze namijenjene trgovaju, ostalu finansijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, osim vlasničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju za koje ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti koje se vode po trošku smanjenom za eventualno umanjenje vrijednosti. Ostala finansijska imovina i obveze te nefinansijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom ili povjesnom trošku.

c) Osnova konsolidacije

Poslovna spajanja

Grupa priznaje poslovna spajanja koristeći metodu stjecanja kada je kontrola stvarno prenesena na Grupu. Naknada za stjecanje u pravilu se mjeri po fer vrijednosti, kao i stečena neto imovina koju je moguće posebno prepoznati. Goodwill koji nastaje kod stjecanja se jednom godišnje provjerava radi umanjenja vrijednosti. Negativni goodwill koji nastaje u slučaju povoljne kupnje se priznaje odmah u računu dobiti i gubitka. Transakcijski se troškovi priznaju u trenutku nastanka u računu dobiti ili gubitka, osim kada se odnose na izdavanje dužničkih ili vlasničkih vrijednosnih papira. Prenesena naknada ne uključuje iznose vezane uz podmirenje odnosa koji su postojali prije datuma stjecanja. Takvi iznosi u pravilu se priznaju u računu dobiti i gubitka.

Svaka potencijalna naknada mjeri se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Ako je obveza plaćanja potencijalne naknade, koja zadovoljava definiciju finansijskog instrumenta, klasificirana kao vlasnički instrument, onda se ne mjeri ponovno i namira se priznaje u kapitalu i rezervama. U protivnom, naknadne promjene fer vrijednosti potencijalne naknade priznaju se u računu dobiti i gubitka. Ukoliko je potrebno zamijeniti nagrade vezane uz plaćanja povezana s vlasničkim instrumentima (zamjenske nagrade) za nagrade zaposlenika stjecatelja (stjecateljeve nagrade) tada je cijeli ili samo dio iznosa stjecateljeve zamjenske nagrade uključen u određivanje prenesene naknade vezane za poslovno spajanje. Ova odluka se temelji na usporedbi tržišnog mjerena zamjenske nagrade i tržišnog mjerena stjecateljeve nagrade do mjere do koje se zamjenske nagrade odnose na usluge prije poslovnog spajanja.

Poslovne kombinacije koje uključuju subjekte pod zajedničkom kontrolom priznaju se po knjigovodstvenim vrijednostima, a razlike se priznaju direktno u kapitalu i rezervama, kao što je objašnjeno u odlomku Stjecanje subjekata pod zajedničkom kontrolom.

Podružnice

Podružnice su sva društva pod kontrolom Grupe. Grupa ima kontrolu nad društvom kada ima pravo na povrate od ulaganja u društvo i mogućnost djelovanja na te povrate kroz utjecaj koji ima nad društvom. Finansijski izvještaji svih podružnica se uključuju u konsolidirane finansijske izvještaje od datuma kada je kontrola prenesena na Banku i isključuju od datuma prestanka kontrole.

U odvojenim finansijskim izvještajima Banke, podružnice se prikazuju po trošku stjecanja umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja vrijednosti.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

c) Osnova za konsolidaciju (nastavak)

Pridružena društva

Pridružena društva su sva društva nad kojima Grupa ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu. Ulaganja u pridružena društva početno se priznaju po trošku stjecanja, a naknadno u konsolidiranim finansijskim izvještajima vrednuju primjenom metode udjela. Ulaganja Grupe u pridružena društva uključuju i goodwill (umanjen za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti) utvrđen prilikom stjecanja. U odvojenim finansijskim izvještajima Banke, ulaganja u pridružena društva vrednuju se po trošku stjecanja smanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti.

Udio Grupe u dobitima ili gubicima njezinih pridruženih društava nakon stjecanja priznaje se u računu dobiti i gubitka, a njezin udio u promjenama u rezervama nakon stjecanja priznaje se u rezervama. Knjigovodstvena vrijednost ulaganja korigira se za ukupna kretanja nakon stjecanja. Kada je udio Grupe u gubicima pridruženog društva jednak ili veći od njezinog udjela u pridruženom društvu, uključujući bilo koja druga neosigurana potraživanja, Grupa prestaje priznavati daljnje gubitke, osim ukoliko ima daljnje obveze prema pridruženom društvu ili je izvršila plaćanja u korist pridruženog društva.

Dividenda primljena od pridruženih društava priznaje se kao smanjenje ulaganja u pridružena društva u konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju Grupe te kao prihod od dividendi u nekonsolidiranom računu dobiti i gubitka Banke.

Nerealizirani dobici iz transakcija između Grupe i njezinih pridruženih društava eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženom društvu. Nerealizirani gubici također se eliminiraju, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju vrijednosti prenesene imovine. Računovodstvene politike pridruženih društava mijenjaju se prema potrebi kako bi se osigurala usklađenost s politikama Grupe.

Nekontrolirajući interesi

Nekontrolirajući interesi temelje se na proporcionalnom iznosu neto imovine podružnice na dan stjecanja. Promjene udjela Grupe u podružnici koje ne rezultiraju gubitkom kontrole obračunavaju se kao transakcije unutar kapitala i rezervi.

Nekontrolirajući interesi u podružnicama uključeni su u ukupan kapital Grupe.

Gubitak kontrole

U trenutku gubitka kontrole Grupa prestaje priznavati imovinu i obveze podružnice, udjele manjinskih dioničara i ostale elemente kapitala i rezervi koji se odnose na podružnicu. Eventualni višak ili manjak koji proizlazi iz prestanka kontrole priznaje se kroz dobit ili gubitak. Ako Grupa zadržava udio u bivšoj podružnici, taj se udio iskazuje po fer vrijednosti na dan prestanka kontrole.

Transakcije eliminirane u konsolidaciji

Stanja i transakcije unutar Grupe kao i svi nerealizirani prihodi i troškovi proizašli iz međukompanijskih transakcija, se eliminiraju. Nerealizirani dobici od transakcija s osnove ulaganje u pridružena društva su eliminirani iz ulaganja u visini udjela Grupe u pridruženom društvu. Nerealizirani gubici se eliminiraju na identičan način kao i nerealizirani dobici, ali samo u mjeri u kojoj ne postoji dokaz o umanjenju vrijednosti.

Stjecanje subjekata pod zajedničkom kontrolom

Poslovna spajanja proizašla iz prijenosa udjela u subjektima koji su pod kontrolom dioničara koji kontrolira Grupu priznaju se po knjigovodstvenim vrijednostima od trenutka spajanja. Stečena imovina i obveze priznaju se po knjigovodstvenoj vrijednosti prethodno priznatoj u finansijskim izvještajima stečenog društva. Dijelovi kapitala stečenih društava dodaju se odgovarajućim pozicijama kapitala i rezervi osim izdanog kapitala. Razlika nastala kod stjecanja priznaje se u zadržanoj dobiti. Grupa ne prepravlja usporedne podatke kao da je članica RBI Grupe oduvijek bila članica Grupe, nego se stjecanje prikazuje od datuma stjecanja.

d) Funkcionalna valuta i valuta objavljivanja

Ova finansijska izvješća prezentirana su u kunama (kn) koja je funkcionalna valuta. Iznosi su zaokruženi na najblizi milijun (osim ako nije navedeno drugačije).

Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2017. godine bio je 7,513648 kn za 1 euro (2016.: 7,557787 kn); 6,269733 kn za 1 američki dolar (2016.: 7,168536 kn) i 6,431816 za 1 švicarski franak (2016.: 7,035735 kn).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

e) Korištenje prosudbi i procjena

Sastavljanje finansijskih izvješća zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iskazane iznose imovine i obveza te objavu potencijalnih obveza na datum izvješćivanja, kao i na iznose prihoda i rashoda za razdoblje. Procjene i povezane pretpostavke se temelje na povijesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje se vjeruje da su realni u postojećim okolnostima, te informacijama dostupnim na datum pripreme finansijskih izvješća, rezultat čega čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koja nije direktno vidljiva iz drugih izvora. Stvarni se rezultati mogu razlikovati od ovih procjena. Procjene i temeljne pretpostavke redovito se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem su nastale ako utječu isključivo na to razdoblje, odnosno u razdoblju u kojem su nastale i budućim razdobljima ako utječu na sadašnje i buduće razdoblje. Prosudbe rukovodstva kod primjene odgovarajućih standarda koji imaju značajan učinak na finansijska izvješća i procjene sa rizikom značajnog usklađenja u narednoj godini, opisane su u bilješci 4.

Računovodstvene politike su dosljedno primijenjene na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvješćima.

f) Stanje na globalnim finansijskim tržištima i utjecaj na Hrvatsku

Ekspanzivnim mjerama monetarne politike Europske središnje banke (ESB) nastoji potaknuti rast cijena prema ciljanoj razini od 2% godišnje, i to preko povećanja ponude kredita i pada kamatnih stopa. Očekivani rezultat je ubrzanje rasta gospodarstva i zaposlenosti utemeljen na jačanju potrošnje. Ekspanzivna obilježja monetarne politike ESB-a razvidne su iz temeljne kamatne stope ESB-a koja se u 2017. nije mijenjala a iznosila je 0%, a kamatna stopa na depozite koje banke iz euro područja drže kod ESB-a iznosila je -0,4%. Dodatno, ESB je nekonvencionalnim mjerama monetarne politike povećavala likvidnost na finansijskim tržištima u euro području. Ciljani iznos programa mjesecnog otkupa obveznica na sekundarnom finansijskom tržištu u prvom tromjesečju 2017. iznosio je 80 milijardi eura. U preostala tri tromjesečja ESB je snizio mjesecni iznos otkupa na 60 milijardi eura. U 2018. će u prva tri tromjesečja ESB otkupljivati po 30 milijardi eura mjesечно a nakon toga bi se primjena nekonvencionalnih mjera trebala završiti.

Politika Europske središnje banke ima značajan utjecaj na visoko euroizirana finansijska tržišta izvan euro područja, poput Hrvatske. Posljedica ekspanzivne politike ECB-a je pad tržišnih kamatnih stopa. Tržišne kamatne stope u euro području bile su tijekom cijele godine negative, a negativni su bili i prinosi na obveznice prvorazrednih izdavatelja iz euro područja s kraćim rokom povrata, zaključno s 5-godišnjim obveznicama. Pozitivni prinosi ostvareni su tek na izdanjima s rokom povrata od 10 godina i dužim.

Negativne tržišne kamatne stope u euro području smanjivale su prinose na finansijsku imovinu. Ukupni krediti u euro području nisu mogli apsorbirati povećanu likvidnost na tržištu. Banke su mogle držati višak likvidnosti kod ESB-a uz negativan prinos od -0,4% ili su mogle plasirati sredstva u obveznice prvorazrednih izdavatelja uz još niže prinose. Posljedično, banke su tražile prilike za ulaganje uz više prinose izvan euro područja. Krediti za klijente s višim rizikom nudili su se tijekom godine po sve nižim, ali ipak pozitivnim kamatnim stopama.

2017. se i na hrvatskom finansijskom tržištu povećavao višak likvidnosti. U prethodne tri godine banke su višak likvidnosti iskoristile za razduživanje, no taj proces je na početku godine već bio dovršen. Prostor za prilagodbu kod ponude kamatnih stopa na oročene depozite također je ubrzo potrošen. Od sredine 2017. kamatne stope na oročene depozite dosegnule su dno i od tada stagniraju na niskim razinama.

Snižavanje kamatnih stopa banaka na oročene depozite smanjuje motivaciju klijenata za oročavanje depozita, a time i za pretvaranje depozita iz kunskih u eurske. Posljedično rastu neoročeni kunski izvori financiranja koji bankama omogućavaju rast plasmana u kunama. Time je ponuda kredita u kunama postala konkurentna ponudi kredita u eurima, što je rezultiralo u povećanoj potražnji za kunskim kreditima.

Stope realnog rasta gospodarstva u euro porasla je iznad 2,0%, a porast cijena je ostao nizak zbog usporenog rasta kredita. Stabilnost gospodarstva u euro području povoljno se odrazila na potražnju za proizvodima i uslugama iz Hrvatske. U Hrvatskoj su se zbog porasta BDP-a povećali prihodi proračuna a fiskalno odgovorna Vlada RH zadržavala je proračunske rashode pod kontrolom. Uravnoteženje proračuna omogućilo je stabilizaciju javnih financija pa su smanjene cijene financiranja države na vanjskim tržištima kapitala.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja

1 MSFI 9 Finansijski instrumenti

Banka će, kao i ostale članice Raiffeisenbank International AG, MSFI 9 Finansijski instrumenti, objavljen u srpnju 2014., početi prvi put primjenjivati 1. siječnja 2018, a od istog dana će usvojiti i izmjene MSFI-ja 9.

U skladu s RBI politikom te opcijama koje dozvoljava MSFI 9, Banka se nije odlučila na prepravljanje usporednih podataka za 2017. godinu.

Temeljem dosad provedenih analiza, povećanje rezervacija koje proizlazi iz primjene novog standarda ne utječe značajnije na kapitalnu adekvatnost Banke.

Europski parlament je 27. prosinca 2017. izdao Uredbu 2017/2395 o prijelaznim zahtjevima za primjenu MSFI-ja 9. Ova Uredba omogućuje izbor između dva pristupa za priznavanje učinka usvajanja ovog standarda na regulatorni kapital:

1. Postupno uvođenje punog učinka na pravocrtnoj osnovi tijekom razdoblja od pet godina; ili
2. Priznavanje punog učinka na datum usvajanja.

RBI je odlučio usvojiti drugi pristup, a samim tim na isti način će postupiti i Banka.

Banka u procesu usklađivanja sa zahtjevima MSFI 9, uz računovodstvene politike i prosudbe RBI-a posvećuje i dužnu pažnju lokalnim specifičnostima i zahtjevima Hrvatske narodne banke.

Zbog primjene novog standarda RBI treba revidirati svoje računovodstvene politike i interne kontrole, i te promjene još nisu završene.

Banka nije završila proces provjere i procjene kontrola svojih novih IT sustava.

Sustavi i povezane kontrole uvedeni radi usklađenja s novim odredbama u primjeni su tek od kraja 2017. te su još uvijek u procesu razvoja.

Kod novih računovodstvenih politika, pretpostavki, prosudbi i tehnika procjene koje su u primjeni može doći do promjena sve dok RBI i Banka ne finaliziraju svoja prva finansijska izvješća koja uključuju datum prve primjene.

2 Klasifikacija i mjerjenje općenito

MSFI 9 uključuje i novi pristup klasifikaciji i mjerenu finansijske imovine koji odražava poslovni model upravljanja imovinom i obilježja njihovih novčanih tokova.

Banka i Grupa će primjenjivati četiri kategorije klasifikacije finansijske imovine:

- Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku (engl. amortised cost ili AC),
- Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD ili engl. fair value through other comprehensive income ili FVOCI),
- Finansijska imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDG ili engl. fair value trough profit or loss ili FVTPL) i
- Finansijska imovina za koju je određeno da se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (određeno kao FVRDG ili engl. designated as fair value trough profit or loss ili FVTPL)

Finansijska imovina se mjeri po amortiziranom trošku ako su ispunjena oba uvjeta navedena u nastavku:

- finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, te
- na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Cilj poslovnog modela može biti držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova čak i ako je finansijska imovina prodana ili se očekuje da će biti prodana u budućim razdobljima. MSFI 9 donosi sljedeće primjere prodaje koja može biti u skladu s poslovnim modelom cilj kojega je držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova (engl. hold-to-collect)

- prodaja zbog povećanja kreditnog rizika finansijske imovine;
- prodaje koje su rijetke (čak i ako imaju znatnu vrijednost) ili beznačajne po svojoj vrijednosti, pojedinačno ili skupno (čak i ako su učestale);
- prodaja koja je izvršena netom prije dospijeća finansijske imovine i ako su sredstva prikupljena prodajom približno jednaka iznosu koji bi se prikupio u okviru preostalih ugovornih novčanih tokova;

RBI je definirao da se prodaja više od 10% portfelja (prema knjigovodstvenoj vrijednosti) u razdobljima od po tri godine može smatrati više nego rijetkom prodajom, osim ako su takve prodaje skupno beznačajne po svojoj vrijednosti. Banka je usvojila isti prag značajnosti.

Za dospijeća kraća od 3 mjeseca se, sukladno RBI definiciji, smatra da su netom prije dospijeća.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja (nastavak)

Finansijska imovina se klasificira kao imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako se drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine; a na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine, na određene datume, nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Pri početnom priznavanju vlasničkog instrumenta koji se ne drži radi trgovanja, Banka može donijeti neopozivu odluku o prikazivanju naknadnih promjena fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Ova odluka donosi se za svako pojedinačno ulaganje zasebno i u osnovi pokriva strateške udjele za koje nisu stečeni uvjeti za konsolidaciju. Sva ostala finansijska imovina, npr. finansijska imovina koja ne udovoljava kriterijima za klasifikaciju

kao imovina koja se naknadno mjeri bilo po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, klasificira se kao imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Osim toga, Banka može pri početnom priznavanju neopozivo odrediti da se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako se time otklanja ili znatno umanjuje nedosljednost pri mjerenu ili priznavanju, koja bi inače nastala zbog mjerjenja imovine ili obveza ili priznavanja dobiti i gubitka povezanih s tom imovinom ili obvezama na različitim osnovama.

Finansijske obveze klasificiraju se u kategorije mjerjenja po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te u tom pogledu nema razlika u odnosu na MRS 39, osim izdvajanja i priznavanja kroz ostalu sveobuhvatnu dobit dijela promjene fer vrijednosti koji se odnosi na vlastiti kreditni rizik kod finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka.

2.1 Ocjena poslovnog modela

Banka će cilj poslovnog modela po kojem se drži finansijska imovina ocjenjivati na razini portfelja jer se time najprimjerenije odražava način upravljanja poslovanjem i pružanja podataka rukovodstvu.

Prilikom ocjene relevantnosti pojedinog poslovnog modela u obzir će se uzimati sljedeći važni dokazi:

- način na koji se ocjenjuje uspješnost poslovnog modela i finansijske imovine koja se drži u okviru tog poslovnog modela te o tome izvješće ključno rukovodeće osoblje subjekta;
- rizici koji utječu na uspješnost poslovnog modela (i na imovinu koja se drži u okviru tog poslovnog modela) te posebno način upravljanja tim rizicima;
- način isplaćivanja naknada rukovodećem osoblju (na primjer temelji li se naknada na fer vrijednosti imovine kojom se upravlja ili na prikupljenim ugovornim novčanim tokovima);
- učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje u prethodnim razdobljima, razlozi te prodaje te očekivanja u pogledu prodajnih aktivnosti u budućim razdobljima; i
- ocjena je li pojedina prodajna aktivnost i prikupljanje ugovornih novčanih tijekova sastavni dio ili sporedni element poslovnog modela (poslovni model držanja imovine radi prikupljanja novčanih tokova ili engl. held to collect nasuprot poslovnom modelu držanja imovine radi prodaje ili engl. collect and sell");

Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja i finansijska imovina kojom se upravlja i čija se uspješnost ocjenjuje na osnovi fer vrijednosti mjerit će se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

2.2 Analiza obilježja ugovornih novčanih tokova

Nakon što Banka odredi da je cilj poslovnog modela pojedinog portfelja držanje finansijske imovine radi ugovornih novčanih tokova (ili se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine), potrebno je ocijeniti imaju li u određenom trenutku ugovorni uvjeti finansijske imovine za posljedicu ugovorne novčane tokove koji su samo plaćanja glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice. Iz tog razloga, kamata se definira kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan s nepodmirenim iznosom glavnice tijekom određenog vremena te za ostale osnovne rizike i troškove zajma, kao i za profitnu maržu. Ova će se ocjena provoditi za svaki instrument zasebno na datum početnog priznavanja finansijske imovine.

Prilikom donošenja procjene o tome jesu li ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate, Banka će u obzir uzimati ugovorne uvjete instrumenta. To uključuje ocjenu sadržava li finansijska imovina ugovorni uvjet kojim bi se moglo promijeniti vrijeme nastanka ili iznos ugovornih novčanih tokova na način da ovaj uvjet ne bi bio zadovoljen:

- Uvjete prijevremenog plaćanja, produljenja
- Obilježja poluge
- Potraživanje ograničeno na određenu imovinu ili novčane tokove
- Ugovorno povezane instrumente

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja (nastavak)

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (engl. International Accounting Standards Board ili IASB) je 2018. godine objavio amandman na MSFI 9 vezano uz uvjete prijevremenog plaćanja uz negativnu kompenzaciju. Negativna kompenzacija nastaje kada ugovorni uvjeti dopuštaju zajmoprimcu da izvrši prijevremeno plaćanje instrumenta prije njegova ugovornog dospijeća, s time da iznos prijevremene otplate može biti manji od neplaćenog iznosa glavnice i kamata. Međutim, kako bi se ispunio uvjet za mjerjenje po amortiziranom trošku, negativna kompenzacija mora biti „razumna kompenzacija za prijevremeni prekid ugovora“. Banka ne očekuje znatan obujam negativnih uvjeta prijevremenog plaćanja s negativnom kompenzacijom koje obavezno treba mjeriti po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (engl. FVTPL).

2.3 Izmjene vremenske vrijednosti novca i benchmark test

Vremenska vrijednost novca je element kamate kojim se osigurava naknada samo za protek vremena. Ona ne uzima u obzir ostale rizike (kreditni rizik, rizik likvidnosti, itd.) ili troškove (administrativne i ostale troškove) povezane s držanjem finansijske imovine.

U nekim se slučajevima vremenska vrijednost novčanog elementa može promijeniti (nije savršena). To može biti slučaj ako se, na primjer, kamatna stopa za finansijsku imovinu povremeno uskladijuje, ali učestalost tog uskladijanja ne odgovara roku dospijeća kamatne stope. U tim slučajevima subjekt mora procijeniti promjenu kako bi utvrdio predstavljaju li još uvijek ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamata odnosno da izmijenjeni uvjet znatno ne mijenja novčane tokove instrumenta u odnosu na referentni ili engl. benchmark instrument koji bi imao savršeno uskladijanje kamate s obzirom na svoju ročnost. Ova ocjena nije stvar izbora računovodstvene politike i nije ju moguće izbjegći na način da se jednostavno zaključi kako će se pojedini instrument, u nedostatku takve ocjene, mjeriti po fer vrijednosti. Benchmark test će se primjenjivati na sljedeće osnovne ugovorne elemente koji mogu promijeniti vremensku vrijednost novca:

- Učestalost uskladijanja kamatne stope ne odgovara ročnosti referentne stope
- Odgođena primjena kamatne stope s obzirom na datum uskladijanja (lagging indicator)
- Klauzula uprosječivanja (smoothing clause)
- Poček
- Referentni prinos sekundarnog tržišta

2.4 Procjena utjecaja

Najveći dio zajmova i potraživanja od banaka i klijenata, koji se prema MRS-u 39 klasificiraju kao zajmovi i potraživanja koja se mjeri po amortiziranom trošku će se u skladu s MSFI-jem 9 uglavnom također mjeriti po amortiziranom trošku. Samo će se neznatan dio portfelja obavezno morati mjeriti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka zbog toga što će pasti testu SPPI (samo plaćanja glavnice i kamata ili engl. solely payment of principal and interest) ili benchmark testu.

Finansijska imovina koja se drži do dospijeća i koja se prema MRS-u 39 mjeri po amortiziranom trošku će se u skladu s MSFI 9 najvećim dijelom također mjeriti po amortiziranom trošku. Samo će se neznatan dio portfelja reklassificirati u poslovni model držanja imovine radi prodaje i mjeriti po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Dužnički instrumenti raspoloživi za prodaju, koji se prema MRS-u 39 mjeri po fer vrijednosti kroz vlasnički kapital, najvećim će se dijelom i u skladu s MSFI-jem 9 mjeriti po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

3 Računovodstvo zaštite

MSFI 9 dopušta mogućnost korištenja računovodstva zaštite. Banka planira nastaviti primjenu odredaba o računovodstvu zaštite predviđenih MRS-om 39, ali uzimajući istovremeno u obzir promjene objava u bilješkama u skladu s MSFI-jem 7.

4 Umanjenje vrijednosti općenito

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka zahtijeva korištenje računovodstvenih procjena koje, po definiciji, rijetko odgovaraju stvarnim rezultatima. Rukovodstvo se prilikom primjene računovodstvenih politika Grupe koristi prosudbama.

Bilješke

uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja (nastavak)

Očekivane kreditne gubitke povezane s dužničkim instrumentima koje se vodi po amortiziranom trošku i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobiti i s izloženošću koja proizlazi iz potraživanja na temelju najma i ugovora o finansijskom jamstvu Banka ocjenjuje na osnovi budućih događaja. Banka priznaje rezervacije za umanjenje vrijednosti za takve gubitke na svaki datum izvještavanja.

5 Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava nepristran i na osnovi vjerojatnosti određen iznos na temelju procjene raspona mogućih ishoda, vremensku vrijednost novca i razumne i utemeljene podatke, dostupne na datum izvještavanja bez nepotrebnih troškova ili napora, o prošlim događajima, tekućim uvjetima te predviđanjima budućih gospodarskih uvjeta.

Mjerenje rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na finansijskoj imovini koja se mjeri po amortiziranom trošku i dužničku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavlja područje koje zahtijeva primjenu složenih modela i značajnih pretpostavki u pogledu budućih gospodarskih uvjeta i ponašanja vezano uz kredite. Značajne prosudbe koje su potrebne kod primjene računovodstvenih zahtjeva za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka:

- Utvrđivanje kriterija za značajno povećanje kreditnog rizika,
- Odabir odgovarajućih modela i pretpostavki za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka,
- Zadavanje broja i relativnih pondera za scenarije na osnovu budućih događaja za svaku vrstu proizvoda/tržišta i povezane očekivane kreditne gubitke i
- Utvrđivanje grupa slične finansijske imovine za potrebe mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Kreditni rizik proizlazi iz rizika nastanka finansijskog gubitka ukoliko neki od klijenata Banke ne ispuni obveze prema Banci. Kreditni rizik proizlazi poglavito iz međubankarskih, komercijalnih i potrošačkih kredita u kreditnom poslovanju, ali može također proizaći i iz danih instrumenata za poboljšanje kreditne kvalitete, primjerice finansijskih garancija, akreditiva i akcepta.

Banka je također izložena i ostalim kreditnim rizicima koji proizlaze iz ulaganja u dužničke vrijednosne papire i ostalih izloženosti koje proizlaze iz aktivnosti trgovanja, uključujući imovinu iz portfelja trgovanja nevlasničkim finansijskim instrumentima i izvedenice kao i namire s tržišnim ugovornim stranama i obratne repo ugovore.

Procjena kreditne izloženosti za potrebe upravljanja rizicima je složena i zahtijeva primjenu modela jer se izloženost mijenja s promjenama tržišnih uvjeta i očekivanih novčanih tokova i protekom vremena. Ocjena kreditnog rizika portfelja imovine podrazumijeva daljnje procjene vjerojatnosti nastanka neispunjerenja obveza, povezanih stopa gubitka i neispunjerenja obveza među ugovornim stranama. Banka mjeri kreditni rizik primjenom pokazatelja vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza (engl. probability of default ili PD), izloženosti u trenutku neispunjavanja obveza (engl. exposure at default ili EAD) i gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (engl. loss given default ili LGD). Ovo je glavni pristup koji se koristi za potrebe mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka u skladu s MSFI-jem 9.

MSFI 9 propisuje trostupanjski model procjene umanjenja vrijednosti na osnovu promjena kreditne kvalitete nakon početnog priznavanja. Kod tog modela finansijski instrument koji nije umanjen za kreditne gubitke se pri početnom priznavanju klasificira u stupanj 1, a njegov se kreditni rizik redovno prati. Ukoliko se nakon početnog priznavanja utvrdi znatno povećanje kreditnog rizika, finansijski instrument prelazi u stupanj 2, no još se ne smatra da je po njemu nastalo umanjenje za kreditne gubitke. Ukoliko kod finansijskog instrumenta dođe do nastanka događaji koji uzrokuje umanjenje vrijednosti, tada taj instrument prelazi u stupanj 3.

Kod finansijskih instrumenata razvrstanih u stupanj 1, očekivani kreditni gubitak se mjeri u iznosu koji je jednak dijelu očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja instrumenta koji proizlaze iz događaja neispunjerenja obveza koji mogu nastati u sljedećih dvanaest mjeseci. Za instrumente razvrstane u stupanj 2 ili 3, očekivani kreditni gubici se mjeri na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka tijekom cijelog vijeka trajanja instrumenta. MSFI 9

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primijenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja (nastavak)

propisuje da je prilikom mjerena očekivanih kreditnih gubitaka potrebno uzeti u obzir podatke o budućim događajima. Kupljena ili stvorena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke uključuje finansijsku imovinu čija se vrijednost umanjuje za kreditne gubitke pri početnom priznavanju. Njihov se očekivani kreditni gubitak uvijek mjeri na osnovu cijelokupnog vijeka trajanja instrumenta (engl. purchased or originated credit impaired asset ili POCI).

6 Znatno povećanje kreditnog rizika

U skladu s politikama RBI Grupe, Banka smatra da je kod finansijskog instrumenta došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika kada ukoliko se ispuni jedan ili više kvantitativnih, kvalitativnih i / ili backstop kriterija navedenih u nastavku:

6.1 Kvantitativni kriteriji

Banka koristi kvantitativne kriterije kao glavne pokazatelje znatnog povećanja kreditnog rizika za sve materijalno značajne portfelje. Kod kvantitativnog stupnjevanja Banka uspoređuje krivulju PD tijekom vijeka trajanja instrumenta (engl. lifetime PD curve) na datum mjerena s krivuljom PD tijekom vijeka trajanja na temelju budućih događaja (engl. forward lifetime PD curve) na datum početnog priznavanja. Za procjenu krivulje PD tijekom vremena trajanja instrumenta na dan početnog priznavanja donose se pretpostavke o strukturi krivulje PD. S jedne strane, u slučaju najbolje ocijenjenih finansijskih instrumenata pretpostavlja se da će se PD krivulja s vremenom pogoršavati. S druge strane, za lošije ocijenjene finansijske instrumente pretpostavka je da će se PD krivulja s vremenom poboljšati. Stupanj poboljšanja ili pogoršanja ovisi o razini početne ocjene. Kako bi se omogućila usporedivost tih dviju krivulja, vrijednosti PD se proporcionalno umanjuju na anualizirane vrijednosti PD. Općenito se smatra da je došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika kod relativnog povećanja PD u visini do 250 p.p., iako taj iznos može biti niži uslijed nekoliko ograničavajućih faktora, kao što su blizina dospjeća i portfelji produkata.

RBI niti Banka nemaju saznanja o postojanju bilo kakve općeprihvaćene tržišne prakse vezano uz određivanje razine na kojoj finansijski instrument treba prenijeti u stupanj 2. U tom smislu, očekujemo da će se razina povećanja PD koje će se smatrati znatnim na datum izvještavanja utvrditi nakon određenog vremenskog razdoblja i većeg broja međusobnih usuglašavanja između tržišnih sudionika i supervizora.

U retail segmentu, kvantitativni kriteriji primjenjuju se kod neosiguranih potrošačkih kredita te kod osiguranih stambenih kredita, za koje portfelje je Banka bila u mogućnosti razviti statističke modele procjene cijeloživotnog PD-a na temelju vlastitih povijesnih podataka, a prema RBI grupnoj direktivi za razvoj statističkog modela procjene MSFI9 parametara rizika. Rezultat cijeloživotnog PD modela su cijeloživotne krivulje PD-a za pojedini rejting plasmana/kreditnog proizvoda, kao i prag značajnosti za pojedini produkt. Tako dobiven prag materijalnosti koristi se za utvrđivanje da li je u trenutku promatranja (izvještajni datum) došlo do značajnog povećanja vjerojatnosti ulaska u default u preostalom periodu otplate u odnosu na inicijalnu procjenu vjerojatnosti ulaska u default za preostali period otplate na promatrani izvještajni datum. Modeli procjene cijeloživotnog PD-a uključujući i procjenu praga značajnosti validirani su od strane RBI-a te će se jednom godišnje revidirati/reestimirati, odnosno iznova razvijati ovisno o rezultatima godišnje evaluacije prediktivnosti i ukupne adekvatnosti modela za korištenje.

6.2 Kvalitativni kriteriji

Sukladno politikama RBI-a, Banka koristi kvalitativne kriterije kao sekundarni pokazatelj znatnog povećanja kreditnog rizika za sve materijalno značajne portfelje. Instrument prelazi u stupanj 2 kad se ispune odgovarajući kriteriji, kako je navedeno u nastavku.

Za portfelje u segmentu države, banaka, trgovačkih društava i projektnog financiranja, ukoliko zajmoprimec zadovoljava jedan ili više sljedećih kriterija:

- Vanjski tržišni pokazatelji,
- Promjene ugovornih uvjeta,
- Promjene pristupa upravljanja i
- Stručna prosudba.

Ocjena znatnog povećanja kreditnog rizika uključuje podatke o budućim događajima i provodi se kvartalno na razini transakcije za sve non-retail portfelje.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja (nastavak)

Za portfelje izloženosti prema stanovništvu (retail), ukoliko zajmoprimac ispunjava jedan ili više sljedećih kriterija:

- forbearance - restrukturiranje
- plasman je u kašnjenju više od 30 dana,
- klijent ima neki drugi plasman u defaultu (u segmentu stanovništva, status defaulta se određuje na razini plasmana a ne klijenta)
- stručna prosudba (engl. Holistic flag) Odbora za retail rezervacije

Ocjena znatnog povećanja kreditnog rizika uključuje podatke o budućim događajima i provodi se mjesечно na razini transakcije za sve retail portfelje.

6.3 Backstop

Subjekt primjenjuje zaštitnu potporu (engl. backstop) u slučaju kada se smatra da je kod finansijskog instrumenta došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika ukoliko je zajmoprimac prekoračio dospjeće ugovornih plaćanja više od 30 dana. U pojedinim ograničenim slučajevima osporava se pretpostavka da finansijska imovina kod koje je nastalo prekoračenje dospjeća dulje od 30 dana treba biti svrstana u stupanj 2. U retail segmentu, takvo osporavanje moguće vrlo iznimno, radi tehničkih razloga uslijed kojih plasman ima više od 30 dana kašnjenja jer se uplata klijenta nije pravovremena procesirala u sustavu banke.

6.4 Iznimka niskog kreditnog rizika

Banka ne koristi iznimku za nizak kreditni rizik niti u jednom segmentu kreditnog poslovanja, međutim selektivno se primjenjuje iznimka niskog kreditnog rizika u poslovanju s dužničkim vrijednosnim papirima izdavatelja s visokom eksternim kreditnim ratingom.

7 Definicija statusa neispunjavanja obveza i imovina umanjena za kreditne gubitke

Banka smatra da je kod finansijskog instrumenta nastao status neispunjavanja obveza, čija je definicija u potpunosti usklađena s definicijom umanjenja za kreditne gubitke, ukoliko ispunjava jedan ili više sljedećih kriterija:

7.1 Kvantitativni kriteriji

Zajmoprimac je prekoračio dospjeće ugovornih plaćanja za više od 90 dana. Ne osporava se pretpostavka da finansijska imovina kod koje je zabilježeno prekoračenje dospjeća dulje od 90 dana treba biti evidentirana u stupanj 3.

7.2 Kvalitativni kriteriji

Zajmoprimac ispunjava kriterij vjerojatnosti da neće uredno ispuniti svoje obveze (engl. status unlikely to pay), što ukazuje da kod dužnika postoje znatne finansijske poteškoće. To se odnosi na sljedeće slučajeve:

- dužnik je u dugoročnom restrukturiranju (distressed restructuring)
- dužnik je preminuo
- dužnik je insolventan
- dužnik krši finansijske klauzule
- nestanak aktivnog tržišta za dotičnu finansijsku imovinu zbog finansijskih poteškoća dužnika
- zajmodavac je odobrio ustupke vezano uz finansijske poteškoće zajmoprimca
- postoji vjerojatnost otvaranja stečaja nad zajmoprimcem
- finansijska imovina se kupuje ili stvara uz visoki diskont koji odražava nastale kreditne gubitke
- utvrđena je prijevara od strane klijenta u pogledu kreditne sposobnosti/instrumenta osiguranja

Gore navedeni kriteriji primjenjuju se na sve finansijske instrumente koje RBI drži i odgovaraju definiciji statusa neispunjavanja obveza (engl. default) koja se koristi za potrebe internog upravljanja kreditnim rizicima. Definicija statusa neispunjavanja obveza se dosljedno primjenjuje pri modeliranju vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza (engl. probability of default ili PD), izloženosti u trenutku neispunjavanja obveza (engl. exposure at default - EAD) i gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (engl. loss given default ili LGD) kod svih obračuna očekivanih gubitaka u cijeloj Banci.

Smatra se da je instrument izašao iz statusa neispunjavanja obveza (odn. došlo je do oporavka) ukoliko u razdoblju od najmanje 3 mjeseca ili dulje više ne udovoljava niti jednom kriteriju neispunjavanja obveza za restrukturirane izloženosti. Razdoblje od 3 mjeseca utvrđeno je temeljem analize koja uzima u obzir vjerojatnost

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja (nastavak)

da će se finansijski instrument vratiti u status neispunjavanja obveza nakon oporavka primjenom različitih definicija oporavka korištenjem različitih mogućih definicija oporavka.

8 Obrazloženje ulaznih vrijednosti unosa, pretpostavki i tehnika procjene

Očekivani kreditni gubitak mjeri se u 12-mjesečnom razdoblju ili tijekom vijeka trajanja ovisno o tome je li se kreditni rizik znatno povećao nakon početnog priznavanja i je li finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke. Ekonomski podaci o budućim događajima također su uključeni u utvrđivanje PD, EAD i LGD tijekom 12-mjesečnog razdoblja i tijekom vijeka trajanja. Te se pretpostavke razlikuju ovisno o vrsti proizvoda. Očekivani kreditni gubici predstavljaju diskontirani umnožak vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza (probability of default - PD), gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (loss given default - LGD), izloženosti u trenutku neispunjavanja obveza (exposure at default - EAD) i diskontnog faktora (D).

8.1 Vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza

PD predstavlja vjerojatnost da zajmoprimec neće ispuniti svoje finansijske obveze bilo tijekom 12-mjesečnog razdoblja ili tijekom preostalog vijeka trajanja obveze. Općenito se kod izračuna vjerojatnosti nastanka statusa neispunjavanja obveza tijekom vijeka trajanja (lifetime PD) se kao polazna točka koristi regulatorna vjerojatnost neispunjavanja obveza za 12-mjesečno razdoblje, uz eliminiranje svih marži konzervativnosti. Zatim se primjenom različitih statističkih metoda procjenjuje na koji će se način kretati profil statusa neispunjavanja obveza od trenutka početnog priznavanja kroz cijeli vijek trajanja zajma ili kreditnog portfelja. Taj se profil zasniva na podacima povijesnog promatranja i na parametarskim funkcijama.

Za procjenu profila neispunjavanja obveza nepodmirenih iznosa kredita koriste se različiti modeli koji se svrstavaju u sljedeće kategorije:

- za države, jedinice područne (regionalne) ili lokalne samouprave, osiguravajuća društva, i subjekte za zajednička ulaganja, profil statusa neispunjavanja obveza se kreira primjenom pristupa tranzicijske matrice. Podaci o budućim događajima se ugrađuju u vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza korištenjem Vasicekovog jednofaktorskog modela
- za trgovacka društva-corporate, projektno financiranje i finansijske institucije, profil statusa neispunjavanja obveza se izrađuje primjenom Weibullovog pristupa parametarske regresije preživljavanja. Podaci o budućim događajima se ugrađuju u vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza korištenjem Vasicekovog jednofaktorskog modela
- za retail stambene i neosigurane potrošačke kredite profil statusa neispunjavanja obveza se izrađuje primjenom parametarske regresije preživljavanja u suprotnim rizičnim okvirima. Podaci o budućim događajima se ugrađuju u vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza korištenjem makroekonomskih modela.

U ograničenim slučajevima kada pojedini podaci za unos nisu u potpunosti dostupni, za potrebe izračuna se koriste simplificirane procjene parametara te benchmarking tehnika.

8.2 Gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza

LGD predstavlja očekivanje Banke u pogledu visine gubitka po izloženostima u statusu neispunjavanja obveza. LGD se razlikuje ovisno o vrsti druge ugovorne strane i proizvoda. Gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza se izražava kao postotak gubitka po jedinicu izloženosti u trenutku nastanka statusa neispunjavanja obveza. LGD se izračunava na osnovi 12-mjesečnog razdoblja ili na osnovi vijeka trajanja, pri čemu 12-mjesečni LGD predstavlja postotak gubitka koji se očekuje ukoliko do neispunjavanja obveza dođe u sljedećih 12 mjeseci, dok LGD tijekom vijeka trajanja (lifetime LGD) predstavlja postotak gubitka koji se očekuje ukoliko status neispunjavanja obveza nastane tijekom preostalog očekivanog vijeka trajanja kredita.

Prilikom procjene LGD na nepodmirene iznose kredita koriste se različiti modeli koji se razvrstavaju u sljedeće kategorije:

- za države LGD se utvrđuje korištenjem implicitnih tržišnih izvora
- Za trgovacka društva-corporate, projektno financiranje, finansijske institucije, jedinice područne (regionalne) ili lokalne samouprave i osiguravajuća društva, LGD se izračunava diskontiranjem novčanih tokova prikupljenih tijekom procesa restrukturiranja (workout). Podaci o budućim događajima se ugrađuju u LGD korištenjem Vasicekovog modela.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primijenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja (nastavak)

- za retail stambene i neosigurane potrošačke kredite LGD se izračunava na osnovi regulatornog LGD uz eliminiranje ispravaka za slučaj krize (downturn adjustment) i ostalih marži konzervativnosti. Podaci o budućim događajima se ugrađuju u LGD korištenjem makroekonomskog modela
- U ograničenim slučajevima kada pojedini podaci za unos nisu u potpunosti dostupni, za potrebe izračuna se koriste simplificirane procjene parametra,, benchmarking tehnika i stručna posudba.

8.3 Izloženost u trenutku neispunjavanja obveza

EAD se odnosi na iznos potraživanja koji Banka očekuje u trenutku nastanka statusa neispunjavanja obveza tijekom sljedećih 12 mjeseci ili tijekom preostalog vijeka trajanja. Visina 12-mjesečnog EAD i EAD utvrđuje se temeljem očekivanog profila plaćanja, koji se razlikuje ovisno o vrsti proizvoda. Za amortizirajuće proizvode s obročnom te bullet kredite s jednokratnom otplatom po isteku dospijeća, EAD se temelji na ugovornim iznosima otplate koje zajmoprimec duguje tijekom 12-mjesečnog razdoblja ili tijekom vijeka trajanja. Kod obračuna se u obzir uzimaju i pretpostavke o mogućoj prijevremenoj otplati i refinanciranju.

Kod revolving odn. obnavljajućih proizvoda, predviđanje EAD temelji se na trenutačno iskorištenom iznosu kojem se dodaje konverzijski faktor za očekivano korištenje preostalog limita do trenutka nastanka statusa neispunjavanja obveza. Iz konverzijskog faktora eliminira se bonitetna regulatorna marža. U ograničenim slučajevima kada pojedini podaci za unos nisu u potpunosti dostupni, za potrebe izračuna se koristi benchmarking tehnika.

8.4 Diskontni faktor

Općenito za bilančnu izloženost, osim leasinga ili kupljene ili stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke (POCI) diskontni faktor koji se koristi kod izračuna očekivanog kreditnog gubitka je efektivna kamatna stopa ili njezina približna vrijednost.

8.5 Izračun

Očekivani kreditni gubitak je umnožak PD, LGD i EAD te vjerovatnosti da neće doći do statusa nastanka neispunjavanja obveza prije razmatranog vremenskog razdoblja, a ona se izražava funkcijom preživljavanja S. Na taj način se izračunavaju buduće vrijednosti očekivanih kreditnih gubitaka koji se zatim ponovno diskontiraju na izvještajni datum i zbrajaju. Izračunate vrijednosti očekivanih kreditnih gubitaka se ponderiraju na osnovi scenarija budućih događaja.

Prilikom procjene rezervacija na nepodmirene iznose kredita u stupnju 3 koriste se različiti modeli koji se svrstavaju u sljedeće kategorije:

- za države, corporate-trgovačka društva, projektno financiranje, finansijske institucije, tijela lokalne i regionalne samouprave, osiguravajuća društva i subjekte za zajednička ulaganja, rezervacije u stupnju 3 izračunavaju referenti restrukturiranja koji očekivane novčane tokove diskontiraju primjenom odgovarajuće efektivne kamatne stope
- za retail stambene kredite, rezervacije se u stupnju 3 formiraju obračunavanjem diskontirane vrijednosti očekivane realizirane naplatom kolateralu
- za ostale vrste retail kredita rezervacije se u stupnju 3 formiraju se na temelju izračuna statistički izvedene najbolje procjene očekivanog gubitka uskladene za iznos indirektnih troškova.

Ne osporava se pretpostavka da je finansijsku imovinu kod koje je došlo do prekoračenja dospijeća duljeg od 90 dana potrebno prikazati u stupnju 3.

9 Podaci o budućim događajima

I procjena znatnog povećanja kreditnog rizika i izračun očekivanih kreditnih gubitaka uključuju podatke o budućim događajima. RBI Grupa i Banka je provela analizu povijesnih podataka te utvrdila ključne ekonomske varijable koje utječu na kreditni rizik i očekivane kreditne gubitke za svaki portfelj.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvješćaja (nastavak)

Te se ekonomski varijable i njihov utjecaj na PD, LGD i EAD razlikuju ovisno o vrsti kategorije. Tijekom cijelog procesa korištene su i stručne prosudbe. Prognoze tih ekonomskih varijabli, odn. osnovni ekonomski scenarij ("base economic scenario") izrađuje kvartalno Raiffeisen Research na temelju podatka i u suradnji s Ekonomskim i finansijskim istraživanjima Banke koji su ujedno sastavni dio RBI Group Research. Raspodjela odgovornosti po pojedinim varijablama uređen je i definiran internim dokumentom „RBI Group Research Rulebook“, i na njima se temelji najbolja procjena gospodarstva za sljedeće tri godine. Nakon tri godine, za projekciju ekonomskih varijabli za cijelokupno preostalo razdoblje vijeka trajanja svakog instrumenta, koristi se pristup reverzije prema srednjoj vrijednosti (mean reversion), što znači da ekonomski varijable imaju tendenciju kretanja bilo prema dugoročnoj prosječnoj stopi ili dugoročnoj prosječnoj stopi rasta do dospijeća. Utjecaj ovih ekonomskih varijabli na PD, LGD i EAD utvrđuje se postupkom statističke regresije s ciljem da se utvrdi na koji su način promjene tih varijabli u povjesnom razdoblju utjecale na stope neispunjena obveza i na komponente LGD i EAD.

Vrijednosti najpovoljnijeg i najgoreg mogućeg scenarija izračunava Raiffeisen Research, nakon čega se scenariji usuglašavaju i po potrebi revidiraju u dogovoru s analitičarima Ekonomskih i finansijskih istraživanja banke. Scenariji se temelje na osnovnom ekonomskom scenariju u obliku odstupanja od tog osnovnog scenarija. Odstupanja imaju vjerljivosti koje odgovaraju vjerljivostima koje se nalaze na 25. i 75. percentilu pripadajuće funkcije distribucije vjerljivosti. Banka je sukladno vlastitom i iskustvu RBI grupe zaključila da su nelinearnosti na najprikladniji način zastupljene u najviše tri scenarija. Ponderiranje vjerljivosti scenarija temelji se na kombinaciji statističke analize i stručne kreditne prosudbe, uzimajući u obzir raspon mogućih ishoda koje predstavlja svaki odabrani scenarij. Iznos očekivanih kreditnih gubitaka ponderiranih vjerljivošću određuje se simuliranjem svakog scenarija u odgovarajućem modelu očekivanog kreditnog gubitka umnoženo odgovarajućim ponderom tog scenarija.

Kao i kod svih drugih ekonomskih prognoza, projekcije i vjerljivosti nastanka događaja u sebi uključuju visoki stupanj nesigurnosti, i stoga se stvarni ishodi mogu znatno razlikovati od projiciranih ishoda. Banka smatra da ove prognoze predstavljaju njihovu najbolju procjenu mogućih ishoda i pokrivaju sve moguće nelinearnosti i asimetričnosti koje postoje u različitim portfeljima u Banci.

9.1 Analiza osjetljivosti

Najznačajnije pretpostavke koje utječu na rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke uključuju sljedeće:

- Portfelji trgovačkih društava
- bruto domaći proizvod
- stopa nezaposlenosti
- kamatna stopa na dugoročne državne obveznice
- stopa inflacije
- Portfelji stanovništva
- bruto domaći proizvod
- stopa nezaposlenosti
- cijene nekretnina
- Real estate prices

10 Prijelazne odredbe i usklađivanje sa zahtjevima Hrvatske narodne banke

Promjene računovodstvenih politika koje proizlaze iz usvajanja MSFI 9 općenito će se primjenjivati retroaktivno, osim kako je navedeno u nastavku.

- Banka će iskoristiti izuzeće koje dopušta da se ne prezentiraju usporedni podaci prethodnih razdoblja vezano za promjene kod klasifikacije i mjerjenja (uključujući i umanjenje vrijednosti). Razlike u knjigovodstvenim iznosima finansijske imovine i finansijskih obveza uzrokovane primjenom MSFI 9 priznaju se u zadržanoj dobiti na dan 1. siječnja 2018.
- Sljedeće procjene je potrebno provesti na temelju činjenica i okolnosti koje postoje na datum prve primjene:
 - o Utvrđivanje poslovnog modela po kojem se drži finansijska imovina
 - o Određivanje i ukidanje prethodnih određivanja pojedine finansijske imovine i finansijskih obveza koje se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.
 - o Određivanje pojedinih strateških ulaganja koji se ne drže radi trgovanja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja (nastavak)

- U Retail segmentu, Banka će po HNB metodologiji primjenjivati prosječna pokrića rezervacija za stupnjeve 1. i 2. Statistički modeli procjene cijeloživotnog PD-a temelje se na vlastitim povijesnim podacima u skladu sa RBI grupnom direktivom za razvoj statističkih modela za procjenu parametara rizika prema MSFI 9.
- Kako su zahtjevi HNB-a veći od onih proizašlih temeljem statističkih modela procjene cijeloživotnog PDA prema RBI grupnoj direktivi, Banka će u zakonskim finansijskim izvještajima primjenjivati minimalnu stopu od 0.8% za izloženosti u stupnjevima 1. i 2. za cijeli "non-retail" segment.

3. Značajne računovodstvene politike

Računovodstvene politike prikazane u nastavku primjenjene su konzistentno na sva razdoblja prikazana u ovim finansijskim izvještajima.

Prihodi i rashodi od kamata

Prihod i rashod od kamata priznaje se u dobiti ili gubitku kako nastaju, za sve kamatonosne finansijske instrumente, uključujući one koji se mijere po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i raspoložive za prodaju, i komponentu kamatnih prihoda od potraživanja iz finansijskog najma, primjenom metode efektivne kamatne stope, osim za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka za koje se kamata obračunava koristeći kuponsku stopu. Ovi prihodi i rashodi iskazuju se u dobiti i gubitku kao prihod od kamata ili rashod od kamata. Prihod i rashod od kamata uključuje prihode i rashode od provizija i naknada koji se odnose na odobrene zajmove komitentima ili uzete zajmove od drugih banaka, amortizaciju premije ili diskonta kao i ostalih razlika između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog finansijskog instrumenta i iznosa po dospijeću, koji je izračunat primjenom efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi od kamata od imovine i obveza kojima se trguje iskazani su kao prihod ili rashod od kamata.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obveze i metoda alokacije prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom određenog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontiraju očekivani budući novčani izdaci ili primici tijekom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, kraćeg razdoblja do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obveze. Pri izračunu efektivne kamatne stope Grupa ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Izračun uključuje sve naknade i postotne bodove plaćene ili primljene između ugovornih strana koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve ostale premije ili diskonte.

Prihod i rashod od naknada i provizija

Prihod i rashod od naknada i provizija proizlazi iz finansijskih usluga pruženih i primljenih od strane Grupe i uglavnom obuhvaća naknade domaćeg i međunarodnog platnog prometa, izdavanja garancija i akreditiva, kartičnog poslovanja i ostalih usluga Grupe uključujući usluge upravljanja ulaganjima i imovinom i skrbničke usluge. Prihodi i rashodi od naknada i provizija priznaju se u računu dobiti i gubitka po obavljanju pojedine usluge.

Naknade po zajmovima za koje je vjerojatno da će biti povučeni se razgraničavaju (zajedno s povezanim direktnim troškovima) i priznaju kao korekcija efektivne kamatne stope na zajam. Naknade po zajmovima za koje nije vjerojatno da će biti povučeni, priznaju se tijekom roka korištenja sredstava. Naknade po sindiciranim zajmovima priznaju se kao prihod kada je sindiciranje okončano i kada Grupa ne zadržava niti jedan dio kreditnog paketa za sebe ili zadržava dio po istoj efektivnoj kamatnoj stopi kao i drugi sudionici. Naknade za upravljanje portfeljem i ostale usluge savjetovanja i upravljanja priznaju se temeljem predmetnog ugovora o obavljanju usluge. Naknade za upravljanje ulaganjima koje se odnose na upravljanje investicijskim fondovima priznaju se kako nastaju tijekom razdoblja pružanja usluge. Isti princip primjenjuje se za usluge skrbi koje se kontinuirano pružaju tijekom dužeg vremenskog razdoblja.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Prihod od dividendi

Prihod od dividendi od vlasničkih vrijednosnica ili u slučaju odvojenih finansijskih izvješća matičnog društva, ulaganja u pridružena društva priznaje se u računu dobiti ili gubitka u trenutku nastanka prava na primitak dividende.

Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja i investicijskih finansijskih instrumenata

Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja vrijednosnicama uključuju nerealizirane i realizirane dobitke i gubitke od derivativnih finansijskih instrumenata, dužničkih vrijednosnica koje se drže radi trgovanja i ostalih finansijskih instrumenata početno priznatih po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka.

Dobici umanjeni za gubitke od investicijskih vrijednosnica uključuju realizirane dobitke i gubitke od finansijske imovine raspoložive za prodaju.

Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja u stranim valutama

Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja u stranim valutama uključuju nerealizirane i realizirane dobitke i gubitke nastale s osnove spot trgovanja u stranim valutama.

Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u funkcionalnu valutu po tečaju važećem na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze denominirani u stranoj valuti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema tečaju važećem na datum izvještavanja. Nemonetarna imovina i obveze denominirani u stranoj valuti, koji se mijere po fer vrijednosti, preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema važećem tečaju na dan kada je utvrđena njihova fer vrijednost. Nemonetarna imovina i obveze denominirani u stranoj valuti, koji se mijere po povijesnom trošku preračunavaju se po važećem tečaju na dan transakcije i ne preračunavaju se ponovo. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja priznaju se kroz dobit ili gubitak, osim tečajnih razlika proizašlih iz preračunavanja vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju, koji se priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (opisano u nastavku).

Promjene fer vrijednosti monetarnih (dužničkih) vrijednosnica denominiranih u ili vezanih uz stranu valutu klasificiranih kao raspoložive za prodaju raščlanjuju se na tečajne razlike proizašle iz promjena amortiziranog troška vrijednosnice i druge promjene knjigovodstvene vrijednosti vrijednosnice. Tečajne razlike priznaju se kroz dobit ili gubitak kao dobici i gubici od tečajnih razlika nastalih kod revalorizacije monetarne imovine i obveza i prikazuju unutar prihoda ili troškova od ulaganja. Ostale promjene knjigovodstvene vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tečajne razlike od svođenja na fer vrijednost nemetalne finansijske imovine (vlasničke vrijednosnice) denominirane u ili vezane uz strane valute, klasificirane kao imovina raspoloživa za prodaju, priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, zajedno s drugim pripadajućim promjenama u fer vrijednosti.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti: klasifikacija

Grupa raspoređuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, zajmovi i potraživanja, raspoloživo za prodaju, koji se drže do dospijeća i ostale finansijske obveze. Klasifikacija ovisi o namjeri s kojom su finansijski instrumenti stečeni. Rukovodstvo određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja i preispituje njenu prikladnost, ako je primjenjivo, najmanje na svaki datum izvještavanja.

a) *Finansijska imovina i finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka*

Navedena kategorija uključuje: finansijske instrumente koji se drže radi trgovanja (uključujući derivativne finansijske instrumente) i oni koje je rukovodstvo početno priznalo po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Grupa određuje finansijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka kada se:

- imovinom i obvezama upravlja, procjenjuje ih se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- raspoređivanje uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina ili obveze sadrže ugrađeni derivativ, koji znatno utječe na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju dužničke i vlasničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima, kao i derivative.

b) *Zajmovi i potraživanja*

Zajmovi i potraživanja uključuju nederivativnu finansijsku imovinu koja ima fiksna ili odrediva plaćanja te koja ne kotira na aktivnom tržištu. Zajmovi i potraživanja nastaju kada Grupa odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju zajmove i potraživanja od banaka, zajmove i potraživanja od komitenata, kao i obveznu pričuvu kod Hrvatske narodne banke.

c) *Finansijski instrumenti koji se drže do dospijeća*

Ova kategorija obuhvaća nederivativnu finansijsku imovinu koja ima fiksna ili odrediva plaćanja i fiksno dospijeće, za koju Grupa ima pozitivnu namjeru i sposobnost držanja do dospijeća. Navedena kategorija uključuje kupljene zajmove i potraživanja i dužničke vrijednosnice.

Grupa neće klasificirati finansijsku imovinu kao ulaganja koja se drže do dospijeća ako je tijekom tekuće finansijske godine ili tijekom prethodne dvije finansijske godine, prodala ili reklassificirala više nego neznačajan iznos ulaganja koja se drže do dospijeća prije dospijeća, osim prodaje ili reklassifikacije koje:

- su blizu dospijeća i datuma poziva na prodaju finansijske imovine;
- nastaju nakon što je Grupa naplatila uglavnom svu originalnu glavnicu finansijske imovine putem planiranih plaćanja ili prijevremenih podmirenja; ili
- se mogu povezati s određenim događajem koji je izvan kontrole Grupe, koji se ne ponavlja i kojeg Grupa nije mogla s razumnom točnošću predvidjeti.

d) *Finansijska imovina raspoloživa za prodaju*

Ova kategorija obuhvaća nederivativnu finansijsku imovinu koja se definira kao raspoloživa za prodaju ili nije definirana kao zajmovi i potraživanja, ulaganja koja se drže do dospijeća ili finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Finansijska imovina definirana kao raspoloživa za prodaju se namjerava držati neodređeno vrijeme, ali može biti prodana kao odgovor na potrebe za likvidnošću, promjenu u kamatnim stopama, promjenu u tečajevima ili cijenama vlasničkih vrijednosnica. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje određene dužničke i vlasničke vrijednosnice.

e) *Ostale finansijske obveze*

Ostale finansijske obveze uključuju sve finansijske obveze koje nisu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti: reklasifikacija

Za derivativne i finansijske instrumente koje je rukovodstvo inicijalno rasporedilo po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka nisu dozvoljeni prijenosi u druge portfelje. Finansijsku imovinu koja se drži radi trgovanja moguće je reklasificirati iz ove kategorije u slučaju kada su zadovoljeni sljedeći uvjeti: promjena namjere stjecanja finansijske imovine te nastanak izvanrednih okolnosti. U slučaju reklasifikacije, fer vrijednost na datum reklasifikacije postaje novi trošak odnosno amortizirani trošak. Reklasifikacija je moguća u portfelj raspoloživ za prodaju, portfelj koji se drži do dospjeća te zajmove i potraživanja. Prijenosi iz drugih portfelja u portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka nisu dozvoljeni.

Finansijska imovina klasificirana kao raspoloživa za prodaju koja zadovoljava definiciju zajmova i potraživanja (da nije bila klasificirana kao raspoloživa za prodaju) može se reklasificirati iz kategorije raspoloživa za prodaju u kategoriju zajmova i potraživanja ako subjekt ima namjeru i mogućnost držati finansijsku imovinu u doglednoj budućnosti ili do dospjeća. Za finansijsku imovinu reklasificiranu iz kategorije raspoloživa za prodaju, svi prethodni dobici ili gubici te imovine priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti će se amortizirati u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope do dospjeća.

Finansijski instrumenti: priznavanje i prestanak priznavanja

Redovne kupnje i prodaje finansijske imovine i finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, finansijske imovine koja se drži do dospjeća i imovine raspoložive za prodaju, priznaju se na datum namire. Zajmovi i potraživanja i finansijske obveze po amortiziranom trošku priznaju se kada su dani ili primljeni.

Grupa prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada njezina prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine isteknu ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom imovinom. Navedeno se događa kada Grupa suštinski prenese sve rizike i povrate od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, dospjela ili predana.

Grupa prestaje priznavati finansijske obveze samo kada prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili zastarjele. Ukoliko se uvjeti finansijske obveze promijene, Grupa će prestati priznavati tu obvezu i istovremeno priznati novu finansijsku obvezu s novim uvjetima.

Realizirani gubici i dobici od prodaje finansijskih instrumenata izračunavaju se primjenom metode prosječnog ponderiranog troška.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti: početno i naknadno mjerjenje

Finansijska imovina i obveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećano za, u slučaju finansijske imovine i finansijskih obveza koje nisu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, transakcijske troškove koji se izravno povezuju sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obveze.

Nakon početnog priznavanja, Grupa vrednuje finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju po njihovim fer vrijednostima, bez umanjenja za troškove prodaje. Vlasnički instrumenti koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi vrednuju se po trošku, umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako je potrebno.

Zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospjeća te finansijske obveze koje nisu klasificirane u kategoriju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka vrednuju se po amortiziranom trošku uz primjenu metode efektivne kamatne stope, smanjeni za eventualno umanjenje vrijednosti.

Finansijski instrumenti: dobici i gubici

Dobici i gubici proizašli od promjene fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u dobiti ili gubitku.

Dobici i gubici proizašli od promjene fer vrijednosti monetarne imovine raspoložive za prodaju priznaju se izravno u rezervu fer vrijednosti u kapitalu i rezervama i objavljaju u izvješću o promjenama glavnice. Gubici od umanjenja vrijednosti, dobici i gubici od tečajnih razlika, prihod od kamata te amortizacija premije ili diskonta uz primjenu metode efektivne kamatne stope za monetarnu imovinu raspoloživu za prodaju priznaju se u dobiti ili gubitku. Tečajne razlike od vlasničkih vrijednosnica dio su fer vrijednosti navedenih vrijednosnica i priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prihod od dividendi priznaje se u dobiti ili gubitku. U trenutku prodaje ili drugačijeg prestanka priznavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, svi kumulativni dobici ili gubici prenose se u dobit ili gubitak.

Dobici ili gubici od finansijske imovine i finansijskih obveza koji se vrednuju po amortiziranom trošku priznaju se kao kamata u dobit ili gubitak tijekom razdoblja amortizacije. Dobici ili gubici također se mogu priznati u dobit ili gubitak prilikom prestanka priznavanja instrumenta odnosno u slučaju imovine umanjene vrijednosti.

Netiranje

Finansijska imovina i obveze se netiraju te se u izvješću o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo Grupe na prijeboj priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili se stjecanje imovine i podmirenje obveza odvija istovremeno.

Principi mjerjenja fer vrijednosti

Fer vrijednost kotiranih vrijednosnica na aktivnom tržištu temelji se na zaključnim cijenama ponude. Ukoliko ne postoji aktivno tržište za finansijski instrument ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi na temelju tržišne cijene, Grupa utvrđuje fer vrijednost korištenjem internih tehnika procjene vrijednosti (bilješka 48). One uključuju korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama, pozivanje na druge u suštini slične finansijske instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova, pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što manje se oslanjajući na specifičnosti subjekta. Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna stopa je tržišna stopa.

Fer vrijednost derivativnih instrumenata kojima se ne trguje procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Grupa imala u slučaju da prekine ugovor na datum izvješćivanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Imovina koja se vodi po amortiziranom trošku i potraživanja po finansijskom i operativnom najmu

Na svaki datum izvještavanja, Grupa preispituje postoji li objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti imovine. Vrijednost finansijske imovine je umanjena i gubici zbog umanjenja imovine nastaju ako postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti nastao kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ("događaj koji uzrokuje gubitak") i ako taj događaj (ili događaji) ima učinak na procijenjene buduće novčane tokove od finansijske imovine koji se može pouzdano izmjeriti. Objektivni dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti neke finansijske imovine uključuje pouzdane podatke koje Grupa dozna o sljedećim događajima koji uzrokuju gubitak:

- i) značajne finansijske poteškoće zajmoprimca;
- ii) kršenje ugovora, kao što je neplaćanje ili neredovita otplata kamata ili glavnice;
- iii) ako Grupa zajmoprimcu, iz ekonomskih ili pravnih razloga vezanih uz zajmoprimčeve finansijske poteškoće, odobri ustupke koje inače ne bi odobrila;
- iv) vjerojatni stečaj ili drugi finansijski preustroj zajmoprimca;
- v) nestanak aktivnog tržišta za finansijsku imovinu uslijed finansijskih poteškoća.

Ako postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja ili imovine koja se drži do dospijeća i vodi po amortiziranom trošku, iznos gubitka se mjeri kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenog budućeg novčanog toka diskontirane po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi te finansijske imovine ili sukladno postotku propisanom od HNB-a u određenim okolnostima. Knjigovodstveni iznos imovine smanjuje se korištenjem rezervacije za umanjenje vrijednosti, dok se iznos gubitka priznaje u računu dobiti i gubitka. Ako zajam ili imovina koja se drži do dospijeća ima varijabilnu kamatnu stopu, kao diskontna stopa za mjerjenje gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima se efektivna kamatna stopa određena ugovorom, važeća na datum kad je utvrđeno umanjenje vrijednosti.

Rezerviranja za gubitke na skupnoj osnovi računaju se na temelju postotaka propisanih od strane Hrvatske narodne banke za Banku i Raiffeisen stambenu štedionicu te na osnovi RBI metodologije za ostale podružnice.

Ako se u sljedećem razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji i to se smanjenje može objektivno pripisati događaju koji je nastupio nakon priznavanja umanjenja vrijednosti (primjerice, poboljšanje kreditnog rejtinga dužnika), vrši se ukidanje prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti usklađivanjem računa za rezervacije. Iznos ukidanja se iskazuje u računu dobiti i gubitka.

Kad je neki zajam nenaplativ, on se otpisuje kroz pripadajuće rezervacije za umanjenje vrijednosti. Zajmovi se otpisuju nakon završetka svih potrebnih procedura i utvrđivanja iznosa gubitka. Naknadne naplate prethodno otpisanih iznosa priznaju se kao ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti u računu dobiti i gubitka.

Kada je u mogućnosti, Grupa provodi restrukturiranje zajmova radije nego da pokreće ovruhu. Navedeno može uključivati produljenje roka otplate i promjenu uvjeta kreditiranja. Nakon promjena uvjeta, daljnji izračun umanjenja vrijednosti provodi se s originalnom efektivnom kamatnom stopom važećom, prije promjene uvjeta. Rukovodstvo kontinuirano prati restrukturirane zajmove kako bi se uvjerili u ispunjenje novih uvjeta te sigurnost budućih plaćanja. Navedeni zajmovi predmet su dalnjeg redovnog testiranja na umanjenje vrijednosti na individualnoj ili skupnoj osnovi (ako nisu ocijenjeni na individualnoj osnovi ili ako pripadaju portfelju za koji se provodi umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi) korištenjem originalne efektivne kamatne stope.

Na isti način analiziraju se i rezerviraju potraživanja po finansijskom i operativnom najmu, koja se prvenstveno odnose na podružnicu Raiffeisen Leasing.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Na svaki datum izvještavanja, Grupa preispituje svu finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju kako bi se ustanovilo postoji li objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti. Ako takvi dokazi postoje za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, kumulativni gubitak, izmјeren kao razlika između troška stjecanja i sadašnje fer vrijednosti, smanjen za eventualni gubitak od umanjenja vrijednosti te finansijske imovine prethodno priznat u računu dobiti i gubitka – eliminira se iz ostale sveobuhvatne dobiti i rezerve fer vrijednosti i prenosi u račun dobiti i gubitka. Ukoliko, u narednom razdoblju, fer vrijednost dužničke vrijednosnice klasificirane kao raspoloživa za prodaju poraste i porast je moguće objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti u računu dobiti i gubitka, gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se u korist računa dobiti i gubitka. Gubici od umanjenja vrijednosti vlasničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju ne ukidaju se kroz račun dobiti i gubitka do konačnog prestanka priznavanja te imovine.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti

a) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni, novac kod Hrvatske narodne banke, plasmane kod drugih banaka s originalnim rokom dospijeća do tri mjeseca te instrumente u postupku naplate te se vode po amortiziranom trošku u izvještaju o finansijskom položaju.

b) Derivativni finansijski instrumenti

Grupa koristi derivativne finansijske instrumente kako bi ekonomski zaštitila svoju izloženost tečajnom riziku te riziku promjene kamatnih stopa koji proizlaze iz poslovnih, finansijskih, ulagačkih aktivnosti te kroz računovodstvo zaštite. U skladu sa svojom politikom ulaganja, Grupa drži ili izdaje određen broj derivativnih finansijskih instrumenata isključivo u svrhu trgovanja.

Derivativni finansijski instrumenti uključuju devizne ugovore, terminske ugovore i ugovore s terminskim kamatnim stopama, ročnice, kamatne swap ugovore, međuvalutne swap ugovore, opcije i ostale finansijske derivative te se inicijalno priznaju po fer vrijednosti koja predstavlja plaćeni iznos za stjecanje instrumenta, umanjen za transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, derivativi se vrednuju po fer vrijednosti. Fer vrijednost se utvrđuje na temelju kotirane tržišne cijene ili, ukoliko je prikladnije, diskontiranog novčanog toka. Svi derivativni instrumenti iskazuju se kao imovina ukoliko je njihova fer vrijednost pozitivna te kao obveze ako je njihova fer vrijednost negativna.

Neki hibridni ugovori sadrže derivativnu i nederivativnu komponentu. U tim se slučajevima derivativna komponenta naziva se ugrađeni derivativ. Osim kada nije u suprotnosti sa zahtjevima HNB-a, kada ekonomski karakteristike i rizici ugrađenih derivativa nisu blisko vezani za osnovni ugovor i kad se hibridni ugovor sam po sebi ne vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ugrađeni se derivativ tretira kao zaseban derivativ i klasificira po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, uz priznavanje svih nerealiziranih dobitaka i gubitaka u dobit ili gubitak, osim ako nema pouzdane mjere fer vrijednosti.

Promjene u fer vrijednosti derivativa uključuju se u dobitke umanjene za gubitke od trgovanja vrijednosnicama.

Računovodstvo zaštite

Kod uspostavljanja odnosa zaštite, Grupa formalno utvrđuje i dokumentira odnos zaštite na koji želi primijeniti računovodstvo zaštite te cilj i strategiju upravljanja rizicima za poduzetu zaštitu. Ta dokumentacija uključuje definiranje instrumenta zaštite, zaštićenu stavku ili transakciju, prirodu zaštićenog rizika i način na koji će subjekt procijeniti učinkovitost promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite u neutraliziranju izloženosti promjenama fer vrijednosti zaštićene stavke ili novčanih tokova koji se pripisuju zaštićenom riziku. Očekuje se da će takve zaštite biti visoko učinkovite u neutraliziranju promjena fer vrijednosti ili novčanih tijekova te se redovno ocjenjuju kako bi se utvrdila njihova stvarna visoka učinkovitost tijekom cijelog izvještajnog razdoblja kojem je zaštita namijenjena.

Zaštite koje udovoljavaju strogim kriterijima računovodstva zaštite izložene su i opisane u sljedećim odjeljcima.

Zaštita fer vrijednosti

Grupa primjenjuje zaštitu fer vrijednosti za zaštitu izloženosti promjenama fer vrijednosti priznate imovine ili obveza ili nepriznate čvrste ugovorne obveze ili utvrđenog dijela takve imovine, obveza ili čvrste ugovorne obveze, koja se povezana sa određenim rizikom i može utjecati na dobit ili gubitak.

Promjene fer vrijednosti izvedenica određenih i prihvatljivih kao zaštita fer vrijednosti odmah se uračunavaju u dobit ili gubitak, zajedno sa svim promjenama fer vrijednosti zaštićenog sredstva, odnosno zaštićene obveze koje se mogu povezati sa zaštićenim rizikom. Promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite i promjena zaštićene stavke povezana sa zaštićenim rizikom iskazuju se u dobiti ili gubitku unutar stavke koja se odnosi na zaštićenu stavku.

Računovodstvo zaštite prestaje kad Grupa ukine zaštitni odnos, kad instrument zaštite istekne ili je prodan, raskinut ili iskorišten, ili zaštita više ne udovoljava kriterijima računovodstva zaštite. Od toga datuma se usklađenje knjigovodstvenog iznosa zaštićene stavke po osnovi fer vrijednosti povezano sa zaštićenim rizikom amortizira kroz dobit ili gubitak.

Ukoliko se zaštićena stavka prestaje priznavati, neamortizirana fer vrijednost odmah se priznaje u računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

c) *Trezorski zapisi i dužničke vrijednosnice*

Trezorski zapisi i dužničke vrijednosnice koje Grupa posjeduje u svrhu kratkoročnog stjecanja dobiti početno su klasificirani kao finansijski instrumenti namijenjeni trgovaju, početno priznati kao finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Trezorski zapisi za koje Grupa ima namjeru i mogućnost držati do dospijeća, klasificirani su kao imovina koja se drži do dospijeća. Ostali trezorski zapisi i dužničke vrijednosnice klasificiraju se kao raspoloživi za prodaju.

d) *Vlasničke vrijednosnice i ulaganja u otvorene investicijske fondove*

Vlasničke vrijednosnice i ulaganja u otvorene investicijske fondove klasificiraju se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili kao raspoloživi za prodaju.

e) *Plasmani kod banaka*

Plasmani kod banaka su klasificirani kao zajmovi i potraživanja te se vrednuju po amortiziranom trošku smanjenom za umanjenja vrijednosti.

f) *Zajmovi komitentima*

Zajmovi komitentima iskazuju se po amortiziranom trošku umanjeni za gubitke od umanjenja vrijednosti. U skladu s odredbama HNB-a, amortizacija diskonta unutar gubitaka od umanjenja vrijednosti uključuje se u gubitke od umanjenja vrijednosti.

g) *Ulaganja u podružnice i pridružena društva*

U odvojenim finansijskim izvješćima Banke, ulaganja u podružnice i pridružena društva iskazuju se po trošku stjecanja umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja vrijednosti. Ulaganja u podružnice konsolidiraju se metodom pune konsolidacije u konsolidiranim izvještajima Grupe, dok se ulaganja u pridružena društva obračunavaju metodom udjela.

h) *Uzeti zajmovi i podređene obveze*

Kamatnosni zajmovi i podređene obveze inicialno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Naknadno vrednovanje provodi se po amortiziranom trošku i svaka razlika između primitaka (umanjenih za transakcijske troškove) i iznosa koji se plaća po dospijeću priznaje se u računu dobiti i gubitka tijekom razdoblja trajanja zajma i subordiniranog duga metodom efektivne kamatne stope.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

i) Ugovori s pravom reotkupa

Grupa ulazi u ugovore o ponovnoj kupnji/(prodaji) suštinski istih ulaganja na određeni datum u budućnosti po fiksnoj cijeni. Ulaganja koja su kupljena s obvezom ponovne prodaje u budućnosti ne priznaju se u bilanci. Izdaci temeljem tih ugovora priznaju se kao dani zajmovi bankama ili komitentima. Također se evidentira da su kupljena potraživanja osigurana odgovarajućim vrijednosnicama iz ugovora o reotkupu. Ulaganja prodana temeljem ugovora o reotkupu i nadalje se priznaju u izvješću o finansijskom položaju i iskazuju u skladu računovodstvenom politikom za odnosnu finansijsku imovinu po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti, kako je prikladno. Primici od prodaje ulaganja prikazuju se kao obveze prema bankama ili komitentima.

Razlika između iznosa koji se plaća kod prodaje i iznosa koji se plaća kod reotkupa razgraničava se kroz razdoblje transakcije i uključuje u prihod ili rashod od kamata.

Također Grupa ulazi u transakcije prodaje uz reotkop odnosno povezane transakcije. U skladu sa suštinom, povezane transakcije se prikazuju kao i ugovori o ponovnoj kupnji (prodaji), kao što je prethodno opisano.

j) Tekući računi i depoziti banaka i komitenata

Tekući računi i depoziti klasificiraju se kao ostale obveze i početno vrednuju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, a naknadno iskazuju po njihovom amortiziranom trošku metodom efektivne kamatne stope.

Porez na dobit

Trošak poreza na dobit temelji se na oporezivoj dobiti za godinu te se sastoji od tekucog poreza i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u dobit ili gubitak, izuzevši stavke koje su direktno priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pri čemu se porez također priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivoj dobiti za poslovnu godinu, sukladno poreznim stopama važećim na dan izvješća o finansijskom položaju, te svim korekcijama iznosa porezne obveze za prethodna razdoblja.

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilančne obveze, pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Iznos odgođene porezne imovine ili obveza, priznaje se koristeći poreznu stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u razdoblju u kojem se očekuje realizacija ili namira knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, a na osnovu poreznih stopa važećih na dan izvješća o finansijskom položaju.

Vrednovanje odgođene porezne obveze i imovine odražava porezne posljedice koje slijede iz načina na koji društvo očekuje, na datum izvješćivanja, naplatu ili namiru neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza.

Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju te se klasificiraju kao dugoročna imovina i/ili obveze u izvješću o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerojatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica. Na svaki datum izvješćivanja, Grupa ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu te knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine.

Dodatni porez na dobit, proizašao prilikom distribucije dividende, priznaje se u trenutku priznavanja povezane obveze za plaćanje dividende.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema

Stavke nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se po povijesnom trošku ili procijenjenom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i, ukoliko postoje, umanjenja vrijednosti.

Grupa priznaje neto knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme po trošku zamjene dijela te imovine ukoliko je trošak nastao ili je vjerojatno da će buduće ekonomski koristi sadržane u imovini nastajati te se nabavna vrijednost te imovine može pouzdano procijeniti. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao trošak po nastanku.

Najam u kojem Grupa kao najmodavac preuzima suštinski sve rizike i koristi od vlasništva klasificira se kao operativni najam. Postrojenja i oprema čije je stjecanje povezano s takvim najmovima izraženi su po iznosu koji odgovara njihovoj fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma na početku najma, ovisno o tome koji je iznos manji, umanjenim za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Imovina pod operativnim najmom amortizira se linearном metodom, umanjivanjem troška imovine tijekom procijenjenog razdoblja najma do njihove preostale nadoknadive vrijednosti.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom kako bi se trošak imovine rasporedio do preostale vrijednosti tijekom procijenjenog korisnog vijeka. Zemljišta te imovina u pripremi se ne amortiziraju. Procijenjeni korisni vijek upotrebe imovine, naveden je u nastavku.

	2017.	2016.
Zgrade	50 godina	50 godina
Oprema	4 – 10 godina	4 – 10 godina
Uredski namještaj	4 godine	4 godine
Imovina u operativnom najmu (ovisno o trajanju ugovora, amortizacija do ostatka vrijednosti)	2 – 20 godina	2 – 20 godina

Preostala vrijednost imovine, metoda amortizacije te procijenjeni korisni vijek, pregledavaju se na svaki datum izvješćivanja, te po potrebi usklađuju. Neto knjigovodstvena vrijednost imovine se odmah umanjuje do nadoknadvog iznosa ukoliko je neto knjigovodstvena vrijednost imovine veća od nadoknadvog iznosa. Dobici i gubici od prodaje određuju se kao razlika naplaćenog iznosa i neto knjigovodstvene vrijednosti, te se uključuju u dobit ili gubitak.

Ulaganje u nekretnine

Grupa drži ulaganje u nekretnine radi ostvarenja prihoda od najma ili radi porasta vrijednosti ulaganja (uključujući nekretnine u izgradnji), ili oboje. Inicijalno se mjeri po trošku nabave, a naknadno umanjuje za akumuliranu amortizaciju i eventualna akumulirana umanjenja vrijednosti.

Trošak zamjene dijela se uključuje u neto knjigovodstvenu vrijednost ulaganja u nekretnine samo onda kada je vjerojatno da će buduće ekonomski koristi koje su povezane s navedenim dijelom pritjecati u subjekt, te da se trošak ulaganja u nekretnine može se pouzdano izmjeriti. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja se priznaju kao trošak u periodu u kojem nastaju. Ako zasebni dijelovi, značajne vrijednosti, nekretnina i opreme imaju različiti vijek uporabe, obračunavaju se kao zasebne stavke nekretnina, postrojenja i opreme.

Zemljište i imovina u izgradnji se ne amortizira. Amortizacija ostale imovine se obračunava linearnom metodom, kojom se trošak nabave raspoređuje tijekom procijenjenog ekonomskog vijeka iste.

Procijenjeni ekonomski vijek je :	2017.	2016.
Nekretnine u zakupu	50 godina	50 godina

Ostatak vrijednosti, metoda amortizacije te vijek uporabe se provjeravaju i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju. Ako se utvrdi da je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od procijenjenog nadoknadvog iznosa, odmah se otpisuje do nadoknadvog iznosa. Dobici i gubici kod otuđenja se utvrđuju usporedbom primitaka od prodaje s knjigovodstvenim iznosom i evidentiraju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Zalihe i imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćena potraživanja

Grupa povremeno preuzima nekretnine i ostalu imovinu u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po zajmovima i predujmovima te ugovorima o operativnom i finansijskom najmu, što također uključuju vraćene objekte najma podružnice Raiffeisen Leasing d.o.o. Takve nekretnine i ostala imovina priznaju se inicijalno po neto nadoknadivoj vrijednosti povezanog potraživanja ili po trenutačnoj fer vrijednosti navedene imovine, ovisno o tome koja je niža. Naknadno vrednovanje je po nižem od troška nabave i nadoknadive vrijednosti. Grupa ovako preuzetu imovinu pokušava prodati, a u iznimnim slučajevima je koristi za vlastitu upotrebu. Prihodi ili rashodi od prodaje te imovine priznaju se kroz račun dobiti i gubitka.

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina vodi se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenja vrijednosti. Trošak proizašao iz aktivnosti razvoja priznaje se kao nematerijalna imovina ukoliko su ispunjeni svi zahtjevi sukladno MRS-u 38 "Nematerijalna imovina". Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nematerijalne imovine. Troškovi povezani s razvojem i održavanjem nematerijalne imovine priznaju se kao trošak po nastanku. U skladu sa odlukom HNB-a, nematerijalne imovina uključuje ulaganja na tuđoj imovini.

Nematerijalna imovina amortizira se linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog ekonomskog vijeka upotrebe kako slijedi:

	2017.	2016.
Ulaganja na tuđoj imovini (ovisno o trajanju ugovora o najmu)	1 - 20 godina	1 - 20 godina
Software	5 - 8 godina	5 - 8 godina

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinancijske imovine Grupe osim odgođene porezne imovine preispituje se na svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo postoje li indikacije umanjenja vrijednosti.

Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija, procjenjuje se nadoknadi iznos imovine. Za imovinu koja nema konačan korisni vijek upotrebe te nematerijalnu imovinu koja još nije u upotrebi i goodwill, nadoknadi iznos procjenjuje se na svaki datum izvještavanja.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja generira novac veća od njezinog nadoknadiog iznosa. Jedinica koja generira novac je najmanja prepoznata grupa imovine koja generira novčane tokove, a koji se mogu zasebno identificirati od onih za drugu imovinu i obvezu. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat za imovinu koja generira novac raspodjeljuje se umanjujući knjigovodstvenu vrijednosti imovine unutar te jedinice (skupine jedinica) na linearnej osnovi.

Nadoknadi iznos imovine i jedinice koja generira novac je vrijednost imovine u upotrebi ili neto prodajna cijena, ovisno o tome koji je iznos viši. Vrijednost u upotrebi procjenjuje se diskontiranjem očekivanih budućih gotovinskih tokova na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat prethodnih godina procjenjuje se na svaki datum izvještavanja radi utvrđivanja da li je gubitak umanjen ili više niti ne postoji. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadiog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida samo do knjigovodstvene vrijednosti imovine umanjene za akumuliranu amortizaciju, kakva bi bila izračunata da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti. Jednom priznati gubitak od umanjenja vrijednosti goodwilla se naknadno ne ukida.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Rezervacije za obveze i troškove

Rezervacije se priznaju kad Grupa ima sadašnju obvezu kao posljedicu prošlih događaja i ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirivanja obveze te ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Rezervacije se priznaju kad Grupa ima sadašnju obvezu kao posljedicu prošlih događaja i ako postoji vjerojatnost da će za podmirenje obveze biti potreban odljev resursa. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, nedavnih ostvarenih gubitaka, trenutačnih gospodarstvenih okolnosti, karakteristika rizika različitih kategorija transakcija, kao i drugih relevantnih čimbenika.

Rezervacije se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obveza više nije vjerojatan, rezervacija se ukida.

Najmovi – Grupa kao najmodavac

a) Financijski najam

Najam kod kojeg Grupa kao najmodavac prenosi suštinski sve rizike i koristi vezane uz vlasništvo te imovine primatelju najma klasificiraju se kao financijski najam. Potraživanje se priznaje u iznosu koji odgovara sadašnjoj vrijednosti plaćanja najma, uključujući garantiranu rezidualnu vrijednost. Razlika između ukupnog potraživanja i sadašnje vrijednosti potraživanja predstavlja nezarađeni financijski prihod koji se priznaje kroz razdoblje najma metodom efektivne kamatne stope. Potraživanja po financijskom najmu uključena su u zajmove komitentima.

b) Operativni najam

Najam kod kojeg Grupa kao davatelj najma zadržava suštinski sve rizike i koristi vezane uz vlasništvo uključuje se u materijalnu i nematerijalnu imovinu po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Prihod od najma imovine u operativnom najmu priznaje se u dobit ili gubitak po linearnoj metodi tijekom trajanja najma.

Primanja zaposlenih

a) Definirani mirovinski doprinosi

Grupa uplaćuje doprinose u planirana osiguranja prema obvezanoj ugovornoj osnovi. Grupa nema drugih obveza plaćanja nakon uplate doprinosova. Doprinosi se priznaju kao trošak priznat kao primanja zaposlenih kada nastaje. Budući da Grupa knjiži otpremnine prema aktuarskim izračunima, svi dobitci i gubitci uslijed povećanja, odnosno smanjenja sadašnje vrijednosti obveza po definiranim naknadama, a povezani su s aktuarskim rizikom, iskazuju se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.

b) Dugoročna primanja za godine rada

Banka dodjeljuje zaposlenicima jednokratnu nagradu za umirovljenje. Obveza i trošak ovih naknada određuju se koristeći metodu projicirane kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje provedeno u službi kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza se izračunava kao sadašnja vrijednost budućih odljeva novca koristeći diskontnu stopu koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice kojima su valuta i uvjeti u skladu s valutom i utvrđenim uvjetima obveze za dugoročna primanja.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Primanja zaposlenih (nastavak)

c) Mirovinsko osiguranje

Rezervacije za mirovinsko osiguranje podružnice Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.o.o. obračunao je ovlašteni aktuar društva, u skladu s metodom koju propisuje Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima i uplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Dividende

Dividende se priznaju kada su odobrene od strane dioničara na Godišnjoj skupštini.

Dionički kapital

Dionički kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih redovnih i neotkupivih povlaštenih dionica klasificiranih kao kapital na koje se plaćaju dividende prema nahođenju redovnih dioničara, te je izražen u kunama po nominalnoj vrijednosti.

Vlastite dionice

Kada Banka kupuje obične ili preferencijalne dionice, plaćeni iznos predstavlja odbitnu stavku od kapitala i rezervi koji pripadaju dioničarima Banke, dok se dionice ne ponište, ponovno izdaju ili prodaju. Kada se takve dionice, koje se klasificiraju kao vlastite dionice, naknadno prodaju ili ponovno izdaju, primljeni iznos, umanjen za transakcijske troškove, uključuje se u kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima Banke.

Zadržana dobit

Sva dobit za godinu nakon raspodjele prenosi se u rezerve, u skladu s odlukom Glavne skupštine.

Zarada po dionici

Banka prikazuje zaradu po dionici na svoje redovne dionice. Zarada po dionici se računa dijeleći pripadajuću neto dobit redovnim dioničarima Banke s vaganim prosječnim brojem redovnih dionica na kraju razdoblja.

Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze

U okviru redovnog poslovanja Banka sklapa ugovore kojima preuzima izvanbilančne kreditne obveze koje vodi u izvanbilančnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvaćaju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju Grupe ako i kad iste postanu plative.

Poslovi u ime i za račun trećih osoba

Grupa upravlja imovinom u ime ostalih društava i stanovništva za što naplaćuje naknadu. Ti iznosi ne predstavljaju imovinu Grupe te su isključeni iz izvješća o finansijskom položaju Grupe.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. Značajne računovodstvene procjene i prosudbe

Grupa procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se pregledavaju i temelje se na povijesnom iskustvu i ostalim čimbenicima poput očekivanog tijeka budućih događaja koji se može razumno prepostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbjegno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfelja Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađa neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza tijekom sljedećeg obračunskog razdoblja u računu dobiti i gubitka, opisani su u nastavku. Značajne prosudbe učinjene u određivanju najprikladnije metodologije za procjenu fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti, također su opisane u nastavku.

Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja

Banka prati kreditnu sposobnost svojih komitenata na kontinuiranoj osnovi. U skladu sa zahtjevima HNB-a, potreba za umanjenjem vrijednosti bilančne i izvanbilančne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se najmanje kvartalno. Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom su prznati u odnosu na neto knjigovodstvenu vrijednost zajmova pravnim osobama i stanovništvu (kao što je sažeto u bilješci 11), plasmane i zajmove drugim bankama (sažeto u bilješci 9) te kao rezervacije za obvezu i troškove koje proizlaze iz izvanbilančne izloženosti komitentima, uglavnom u vidu garancija i akreditiva (sažeto u bilješkama 23 i 43). Umanjenja vrijednosti se također razmatraju za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti te gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik. Smanjenje rezervacija za gubitke od umanjenja vrijednosti bilančne izloženosti za Banku i Grupu u 2017. godini odnosi se prvenstveno na prodaju dijela neprihodujućeg kreditnog portfelja od strane Banke.

Sažetak gubitaka od umanjenja vrijednosti	Bilješka	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Rezervacije za gubitke od umanjenja vrijednosti bilančne izloženosti	6,7,9,11,12,17	2.134	2.853	1.563	2.737
Rezervacije po izvanbilančnoj izloženosti	23	93	103	93	103
		2.227	2.956	1.656	2.840

Finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku

Grupa prvo procjenjuje postoji li objektivan dokaz umanjenja vrijednosti zasebno za imovinu koja je pojedinačno značajna (uglavnom izloženost prema pravnim osobama) te zbirno za imovinu koja nije pojedinačno značajna (uglavnom izloženost stanovništvu). Međutim, imovina procijenjena zasebno kao neumanjena se tada uključuje u grupu imovine sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Taj se portfelj tada razmatra zbirno radi umanjenja vrijednosti.

Grupa procjenjuje umanjenja vrijednosti u slučajevima kada prosudi da vidljivi podaci ukazuju na vjerojatnost mjerljivog umanjenja budućih procijenjenih novčanih tokova imovine ili portfelja imovine. Kao dokaz se uzima neredovitost otplate ili ostale indikacije finansijskih poteškoća uzimatelja zajma, te nepovoljne promjene u ekonomskim uvjetima u kojima zajmoprime posluju ili u vrijednosti ili naplativosti sredstava osiguranja, i kada se te promjene mogu povezati sa navedenim nepoštivanjem uvjeta.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

Finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku (nastavak)

Grupa uzima u obzir zajednički učinak nekoliko događaja kada ocjenjuje umanjenje, te koristi iskustvo u procjeni u slučajevima kada su razmotreni podaci potrebni za procjenu umanjenja ograničeni. U procjenjivanju umanjenja vrijednosti za stavke koje su pojedinačno ili zajednički ocjenjene kao umanjene, Grupa uzima u obzir gubitak od umanjenja vrijednosti propisan od strane HNB-a, koji se temelji na kašnjenju dospjelih iznosa. U procjeni iznosa umanjenja vrijednosti za stavke koje su pojedinačno ocjenjene kao umanjene za portfelj pravnih osoba, Grupa koristi model diskontiranog novčanog toka.

Krajem godine, bruto vrijednost umanjenih zajmova komitentima, ugovornih i potencijalnih obveza, te ostale imovine te stope priznatih umanjenja, bili su kako slijedi:

	Pravne osobe	2017.			2016.		
		Stanovništvo	Ukupno	Pravne osobe	Stanovništvo	Ukupno	
Grupa							
Bruto izloženost (u milijunima kn)	1.714	1.067	2.781	2.265	1.099	3.364	
Stopa umanjenja (u %)	71	62	68	78	74	77	
Banka							
Bruto izloženost (u milijunima kn)	1.043	1.046	2.089	2.168	1.081	3.249	
Stopa umanjenja (u %)	64	62	63	78	74	77	

Kao što je prethodno objašnjeno, smanjenje bruto izloženosti neprihodujućih zajmova, odnosi se prvenstveno na prodaju dijela neprihodujućeg kreditnog portfelja Banke u 2017. godini, koji je rezultirao i smanjenjem prosječnih stopa umanjenja te pokrivenosti rezervacija u 2017. godini, s obzirom da se radilo o visoko rezerviranim kreditima.

Svako dodatno povećanje stope umanjenja za jedan postotni poen prema bruto izloženosti na dan 31. prosinca 2017. godine, imalo bi za posljedicu povećanje gubitka od umanjenja vrijednosti u iznosu od 20,9 milijuna kuna (2016.: 32,5 milijuna kuna) za Banku te dodatnih gubitaka od umanjenja u iznosu od 27,8 milijuna kuna (2016.: 33,6 milijuna kuna) za Grupu.

Iznos umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2017. procijenjen na osnovi portfelja Banke iznosi je 338 milijuna kuna (2016.: 351 milijun kuna) relevantne bilančne i izvanbilančne izloženosti. Ukupan iznos tog umanjenja vrijednosti temeljenog na portfelju iznosi je 1,15% (2016.: 1,24%) bilančne izloženosti te 1% (2016.: 1%) izvanbilančne izloženosti kreditnom riziku komitenata, u oba slučaja neto od iznosa individualno procijenjenih kao umanjenih.

Fer vrijednost derivativa

Fer vrijednost OTC derivativa određuje se korištenjem tehnika vrednovanja. Korištene tehnike vrednovanja za određivanje fer vrijednosti (na primjer modeli), provjeravaju se i periodički pregledavaju od strane kvalificirane neovisne osobe koja nije sudjelovala u njihovom kreiranju. Svi modeli certificirani su prije upotrebe i definirani tako da osiguraju rezultate koji će biti odraz stvarnih podataka i usporedivih tržišnih cijena.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

a) Fer vrijednost trezorskih zapisa

Grupa i Banka određuju fer vrijednost trezorskih zapisa koje izdaje Ministarstvo financija Republike Hrvatske primjenom internog modela koji uključuje preostalo razdoblje do dospijeća i zadnje raspoložive aukcijske cijene sličnih instrumenata. Knjigovodstvena vrijednost trezorskih zapisa klasificiranih u portfelju finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i finansijska imovina raspoloživa za prodaju na dan 31. prosinca 2017. godine iznosila je za Grupu 909 milijuna kuna (2016.: 603 milijuna kuna) te za Banku 821 milijun kuna (2016.: 537 milijuna kuna).

b) Rezervacije za otpremnine

Kod izračuna potrebnih rezervacija za otpremnine, Grupa diskontira očekivane buduće novčane tokove koji proizlaze iz navedenih obveza, primjenom diskontnih stopa koje, prema mišljenju Uprave Banke, najbolje predstavljaju vremensku vrijednost novca.

c) Rezervacije za sudske sporove

Rezerviranja se priznaju kada Grupa ima sadašnju pravnu ili izvedenu obvezu kao posljedica događaja u prošlosti, kad je vjerojatan odljev resursa s ekonomskim koristima kako bi obveza bila podmirena i kad je iznos obveze moguće pouzdano procijeniti. Uprava Grupe održava rezerviranja na razini koju smatra dostatnom za pokriće nastalih gubitaka, a dostatnost utvrđuje na temelju pregleda pojedinačnih stavki potraživanja, postojećih pravnih okolnosti i drugih relevantnih čimbenika.

Prema odluci HNB-a, kreditna institucija dužna je sudske sporove razvrstati u rizičnu skupinu A (bez utvrđenog rizika gubitka ili odljeva novca, odnosno do 10% odljeva ukupno procijenjenog iznosa), rizičnu skupinu B (utvrđeni rizik gubitka ili odljev novca između 10 i 70% ukupno procijenjenog iznosa) ili C (utvrđen visok rizik gubitka, odnosno odljev veći od 70% ukupno procijenjenog iznosa). Kod utvrđivanja sadašnje vrijednosti budućih odljeva novca a uzimajući u obzir sve čimbenike koji su utjecali ili će utjecati na učinak vremena na vrijednost novčanih sredstava, Banka primjenjuje diskontnu stopu u visini zakonom propisane zakonske kamate i eskontne stope HNB-a važeće na zadnji dan polugodišta koje je neposredno prethodilo tekućem, uvećan za 8 baznih bodova kod sudske sporove koje protiv Banke vode korporativni subjekti, odnosno 5 baznih bodova za sve druge sudske sporove koji se vode protiv Banke.

Rezerviranja za sudske sporove evidentiraju se u poslovnim knjigama banaka kao trošak rezerviranja razdoblja u kojem su rezerviranja iskazana.

Kao što je navedeno u bilješci 23, Grupa i Banka rezervirale su 68 milijuna kuna (2016.: 66 milijuna kuna), odnosno 59 milijuna kuna (2016.: 57 milijuna kuna), za glavnici i kamate po obvezama za sudske sporove, što rukovodstvo procjenjuje dovoljnim. Navedeni iznosi predstavljaju najbolju procjenu Grupe za gubitke po sudskim sporovima, iako stvarni gubitak po sudskim sporovima koji se vode protiv Grupe može biti značajno drugačiji. Za rukovodstvo nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u prepostavkama na temelju kojih rukovodstvo procjenjuje potrebu za rezervacijama.

d) Mirovinsko osiguranje

U skladu sa zakonskim okvirom, Grupa pruža mogućnost članovima dobrovoljnih i obveznih mirovinskih fondova prijenos sredstava kad se ispune uvjeti, u mirovinsko osiguravajuće društvo prema izboru člana. Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d. je trenutno jedino mirovinsko osiguravajuće društvo u Hrvatskoj. Mirovinsko osiguravajuće društvo isplaćuje mirovine, u skladu sa Zakonom o mirovinskim osiguravajućim društvima i odredbama sklopljenog ugovora o mirovini – u okviru obveznog ili dobrovoljnog mirovinskog osiguranja. Mirovine se isplaćuju iz imovine za pokriće tehničkih pričuva koje izračunava imenovani ovlašteni aktuar mirovinskog osiguravajućeg društva sukladno dobroj aktuarskoj praksi i zakonu. Rukovodstvo smatra da su obračunate tehničke pričuve dostatne.

e) Odgođeni porezi

Odgođeni porezi priznaju se vezano uz porezne gubitke i odbitne privremene razlike do iznosa za koji je vjerojatno da će oporeziva dobit biti raspoloživa i za koju se gubici mogu koristiti. Rukovodstvo smatra da je odgođena porezna imovina priznata od strane Banke i Grupe u cijelosti nadoknadiva.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

f) Klasifikacija ugovora o najmu

Grupa je najmodavac u operativnim i finansijskim najmovima. Kada je Grupa najmodavac u ugovoru o najmu kojim se prenose svi rizici i koristi od imovine na najmoprimca, tada se ugovor klasificira kao finansijski najam. Svi ostali najmovi se klasificiraju kao operativni te se povezana imovina uključuje u nekretnine i opremu u operativnom najmu po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Kod određivanja bi li najam trebao biti klasificiran kao operativni ili finansijski, Grupa uzima u obzir zahtjeve Međunarodnog računovodstvenog standarda 17 *Najmovi*.

g) Utvrđivanje kontrole

Sukladno zahtjevima MSFI 10 Konsolidirani finansijski izvještaji, Grupa na redovnoj osnovi razmatra ima li kontrolu nad značajnim aktivnostima dužnika koji su u finansijskim problemima te nisu u mogućnosti redovno otplaćivati svoje kreditne obveze prema Grupi. Grupa je za 2017. ocijenila da ne postoje dužnici koje bi trebala konsolidirati, što je konzistentno sa zaključkom za 2016. godinu.

h) Umanjenje vrijednosti podružnica

Banka je procijenila da je ulaganju u podružnicu Raiffeisen Factoring d.o.o. umanjena vrijednost zbog značajnih kreditnih gubitaka koji su ostvareni vezano za faktoring poslove s članicama Koncerna Agrokor, koji je pod izvanrednom upravom, te njegovim ekonomski povezanim dobavljačima te pada volumena faktoring poslova. Ukupno iskazano umanjenje vrijednosti iznosilo je 268 milijuna kuna u odvojenom finansijskom izvještaju Banke. Rukovodstvo smatra da su ostala ulaganja u podružnice u cijelosti nadoknadiva.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. Izvještavanje po segmentima

Segment je zasebno prepoznatljivi dio Grupe koji se bavi ili prodajom proizvoda, odnosno davanjem usluga (poslovni segment), odnosno prodajom proizvoda i/ili davanjem usluga u određenom gospodarskom području (teritorijalni segment) i izložen je rizicima i nagradama različitima od onih kojima su izloženi drugi segmenti. Osnovne informacije o segmentima su predstavljane u odnosu na poslovne segmente Grupe. Primarni format poslovnih segmenata je temeljen na Upravi Banke i internoj strukturi izvještavanja.

Poslovni segmenti

Grupa obuhvaća sljedeće glavne poslovne segmente:

<i>Poslovanje s pravnim osobama</i>	Uključuje kreditno poslovanje, depozitno poslovanje i ostale transakcije sa pravnim osobama i poslove najma na nivou Grupe;
<i>Poslovanje sa stanovništvom</i>	Uključuje kreditno poslovanje, depozitno poslovanje i ostale transakcije i iznose sa stanovništvom;
<i>Riznica</i>	obavlja financiranje Grupe te objedinjene aktivnosti upravljanja rizicima kroz uzete zajmove, korištenje derivativa za potrebe upravljanja rizicima te investiranje u likvidnu imovinu kao što su kratkoročni plasmani te dužničke vrijednosnice pravnih osoba i država;
<i>Upravljanje imovinom</i>	Uključuje upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima na nivou Grupe;
<i>Zajedničke usluge</i>	Uključuje aktivnosti upravljanja nekretninama i centralizirane usluge promidžbe i marketinga Grupe.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2017. Grupa milijuni kuna	Pravne osobe	Stanovništvo	Riznica	Upravljanje imovinom	Zajedničke usluge	Neraspoređene stavke	Ukupno 2017.
Neto prihod od kamata	243	517	106	24	23	-	913
Neto prihod od naknada i provizija	161	121	15	168	4	-	469
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi	214	27	70	162	19	-	492
Prihodi iz poslovanja	618	665	191	354	46	-	1.874
Troškovi iz poslovanja	(377)	(477)	(66)	(242)	(35)	(15)	(1.212)
Gubici od umanjenja vrijednosti	(431)	44	-	-	1	-	(386)
Rezerviranja za obveze i troškove	10	6	-	-	-	(2)	14
Rashodi iz poslovanja	(798)	(427)	(66)	(242)	(34)	(17)	(1.584)
Dobit prije oporezivanja	(180)	238	125	112	12	(17)	290
Porez na dobit	-	-	-	-	-	(102)	(102)
Dobit/(gubitak) za godinu	(180)	238	125	112	12	(119)	188
Imovina po segmentu	8.085	9.300	12.931	624	1.178	-	32.118
Neraspoređena imovina	-	-	-	-	-	2.060	2.060
Ukupno imovina	8.085	9.300	12.931	624	1.178	2.060	34.178
Obveze po segmentu	11.354	13.368	2.917	472	1.158	224	29.493
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	4.685	4.685
Ukupno kapital, rezerve i obveze	11.354	13.368	2.917	472	1.158	4.909	34.178

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2016. Grupa milijuni kuna	Pravne osobe	Stanovništvo	Riznica	Upravljanje imovinom	Zajedničke usluge	Neraspoređene stavke	Ukupno 2016.
Neto prihod od kamata	304	513	123	25	23	-	988
Neto prihod od naknada i provizija	164	117	2	151	3	-	437
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi	278	103	97	139	15	5	637
Prihodi iz poslovanja	746	733	222	315	41	5	2.062
Troškovi iz poslovanja	(456)	(1.121)	(43)	(220)	(35)	(2)	(1.877)
Gubici od umanjenja vrijednosti	(123)	2	13	-	1	-	(107)
Rezerviranja za obveze i troškove	11	609	(3)	-	-	-	617
Rashodi iz poslovanja	(568)	(510)	(33)	(220)	(34)	(2)	(1.367)
Dobit prije oporezivanja	178	223	189	95	7	3	695
Porez na dobit	-	-	-	-	-	(160)	(160)
Dobit/(gubitak) za godinu	178	223	189	95	7	(157)	535
Imovina po segmentu	8.820	9.309	13.107	601	1.181	-	33.018
Neraspoređena imovina	-	-	-	-	-	2.346	2.346
Ukupno imovina	8.820	9.309	13.107	601	1.181	2.346	35.364
Obveze po segmentu	12.867	13.341	2.432	436	1.206	192	30.474
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	4.890	4.890
Ukupno kapital, rezerve i obveze	12.867	13.341	2.432	436	1.206	5.082	35.364

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2017. Banka milijuni kuna	Pravne osobe	Stanovništvo	Riznica	Neraspoređene stavke	Ukupno 2017.
Neto prihod od kamata	233	517	106	-	856
Neto prihod od naknada i provizija	173	121	15	-	309
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi	105	27	142	-	274
Prihodi iz poslovanja	511	665	263	-	1.439
Troškovi iz poslovanja	(280)	(477)	(66)	(282)	(1.105)
Gubici od umanjenja vrijednosti	83	44	-	-	127
Rezerviranja za obveze i troškove	10	6	-	(2)	14
Rashodi iz poslovanja	(187)	(427)	(66)	(284)	(964)
Dobit prije oporezivanja	324	238	197	(284)	475
Porez na dobit	-	-	-	(79)	(79)
Dobit/(gubitak) za godinu	324	238	197	(363)	396
Imovina po segmentu	7.926	9.300	12.931	-	30.157
Neraspoređena imovina				1.222	1.222
Ukupno imovina	7.926	9.300	12.931	1.222	31.379
Obveze po segmentu	10.412	13.368	2.917	224	26.921
Kapital i rezerve	-	-	-	4.458	4.458
Ukupno kapital, rezerve i obveze	10.412	13.368	2.917	4.682	31.379
2016. Banka milijuni kuna	Pravne osobe	Stanovništvo	Riznica	Neraspoređene stavke	Ukupno 2016.
Neto prihod od kamata	261	513	123	-	897
Neto prihod od naknada i provizija	178	117	2	-	297
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi	86	103	169	5	363
Prihodi iz poslovanja	525	733	294	5	1.557
Troškovi iz poslovanja	(315)	(1.121)	(43)	(2)	(1.481)
Gubici od umanjenja vrijednosti	(123)	2	13	-	(108)
Rezerviranja za obveze i troškove	11	609	(3)	-	617
Rashodi iz poslovanja	(427)	(510)	(33)	(2)	(972)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	98	223	261	3	585
Porez na dobit	-	-	-	(125)	(125)
Dobit/(gubitak) za godinu	98	223	261	(122)	460
Imovina po segmentu	7.692	9.309	13.107	-	30.108
Neraspoređena imovina	-	-	-	1.308	1.308
Ukupno imovina	7.692	9.309	13.107	1.308	31.416
Obveze po segmentu	11.000	13.341	2.432	193	26.966
Kapital i rezerve	-	-	-	4.450	4.450
Ukupno kapital, rezerve i obveze	11.000	13.341	2.432	4.643	31.416

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

6. Novac i računi kod banaka

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Novac u blagajni	804	712	804	712
Instrumenti u postupku naplate	-	1	-	1
Žiro račun kod Hrvatske narodne banke	3.851	2.969	3.851	2.969
Tekući računi kod drugih banaka				
- kod matične Banke	10	4	9	3
- kod drugih banaka u Raiffeisen Bank International AG ("RBI") grupi	4	5	4	5
- kod drugih banaka	78	66	78	63
	4.747	3.757	4.746	3.753
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(39)	(36)	(39)	(36)
	4.708	3.721	4.707	3.717

a) Kretanje gubitaka od umanjenja vrijednosti za novac i račune kod banaka

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Neidentificirani gubici
<i>Na dan 1. siječnja</i>	36	24	36	24	
Neto trošak u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	3	12	3	12	
<i>Na dan 31. prosinca</i>	39	36	39	36	

7. Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Obvezna pričuva u domaćoj valuti	1.757	1.695	1.757	1.695
	1.757	1.695	1.757	1.695
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(18)	(20)	(18)	(20)
	1.739	1.675	1.739	1.675

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**7. Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke (nastavak)**

a) Kretanje gubitaka od umanjenja vrijednosti za obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke

	Grupa 2017.	Grupa 2016.	Neidentificirani gubici	
			Banka 2017.	Banka 2016.
			Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja			20	25
Neto trošak/(otpuštanje) u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)			(2)	(5)
Na dan 31. prosinca			18	20

HNB propisuje za banke obvezu obračuna obvezne pričuve, koja se izdvaja kao depozit kod HNB-a te odražava kroz stanja ostalih likvidnih potraživanja. Stopa obvezne pričuve na dan 31.12.2017. iznosila je 12% (2016.:12%) kunskih i deviznih depozita te uzetih zajmova.

Na dan 31.12.2017. godine postotak izdvajanja kunkog dijela obvezne pričuve kod HNB-a iznosi je 70% (2016.: 70%), dok se preostalih 30% održava u obliku ostalih likvidnih potraživanja. 75% obračunatog deviznog dijela obvezne pričuve uključuje se u obračunati kunki dio obvezne pričuve i izdavanja u kumanama.

Obveza je banaka da najmanje 2% deviznog dijela obvezne pričuve za održavanje održavati prosječnim dnevnim stanjem sredstava na vlastitim deviznim eurskim računima za namiru kod HNB-a.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

8. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Instrumenti koji se drže radi trgovanja				
Dužničke vrijednosnice:				
- domaće državne obveznice, kotiraju na burzi	243	714	243	714
- obveznice stranih država, kotiraju na burzi	-	779	-	779
- trezorski zapisi Ministarstva financija	233	74	233	74
- obveznice banaka, kotiraju na burzi	-	315	-	315
- vrijednosnice društava, kotiraju na burzi	14	-	14	-
	490	1.882	490	1.882
Vlasničke vrijednosnice, kotiraju na burzi	1	5	1	5
Pozitivna fer vrijednost OTC derivativnih instrumenata	29	108	34	116
Pozitivna fer vrijednost OTC spot kupoprodaja	4	1	4	1
	33	109	38	117
Ukalkulirana kamata	2	21	3	21
Ukupno instrumenti koji se drže radi trgovanja	526	2.017	532	2.025
Finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka				
Dužničke vrijednosnice:				
- domaće državne obveznice, kotiraju na burzi	272	266	-	-
- obveznice banaka, kotiraju na burzi	4	22	4	22
- vrijednosnice društava, kotiraju na burzi	59	127	36	103
- trezorski zapisi Ministarstva financija	68	66	-	-
	403	481	40	125
Vlasničke vrijednosnice	2	2	-	-
Ulaganja u investicijske fondove kojima upravljaju povezane i treće osobe	14	9	-	-
Ukalkulirana kamata	6	6	1	1
Ukupno finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka	425	498	41	126
UKUPNO	951	2.515	573	2.151

Ulaganje u trezorske zapise Ministarstva financija Republike Hrvatske u iznosu 68 milijuna kuna (2016.: 66 milijuna kuna) predstavlja garantni depozit, sukladno Zakonu o obveznim mirovinskim fondovima i Zakonu o dobrovoljnim mirovinskim fondovima.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

9. Plasmani i zajmovi drugim bankama

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Zajmovi	41	235	78	286
Depoziti	862	1.111	836	1.111
Depoziti kod Hrvatske narodne banke	-	8	-	8
	903	1.354	914	1.405
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(9)	(22)	(9)	(21)
	894	1.332	905	1.384

Stanja na računima kod Hrvatske narodne banke odnose se na jamstveni depozit vezan na ugovore o reotkupu (bilješka 42.).

a) Kretanje u rezervacijama za umanjenje vrijednosti plasmana i zajmova drugim bankama

Grupa	2017.			2016.		
	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	5	17	22	5	13	18
Neto (otpuštanje)/trošak u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	-	(8)	(8)	-	4	4
Otpisi	(5)	-	(5)	-	-	-
Na dan 31. prosinca	-	9	9	5	17	22

Banka	2017.			2016.		
	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	5	16	21	5	12	17
Neto (otpuštanje)/trošak u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	-	(7)	(7)	-	4	4
Otpisi	(5)	-	(5)	-	-	-
Na dan 31. prosinca	-	9	9	5	16	21

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

10. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Dužničke vrijednosnice:				
- domaće državne obveznice, kotiraju na burzi	1.917	1.491	1.621	1.198
- Obveznice banaka, kotiraju na burzi	1.135	1.040	1.135	1.040
- obveznice stranih država, kotiraju na burzi	2.198	2.150	2.198	2.150
Trezorski zapisi Ministarstva financija	608	463	588	463
Vlasničke vrijednosnice, ne kotiraju na burzi	25	21	25	21
Vlasničke vrijednosnice, kotiraju na burzi	6	8	6	8
Ukalkulirana kamata	48	44	44	41
	5.937	5.217	5.617	4.921

Obveznice stranih država odnose se na vrijednosne papire izdane od strane Republike Njemačke, Republike Austrije, Republike Francuske, Republike Poljske, Kraljevine Nizozemske, Sjedinjenih Američkih Država, Republike Slovenije i Republike Irske.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

11. Zajmovi komitentima

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Zajmovi društвima i sličnim subjektima				
- denominirani u domаcoj valuti	2.560	3.506	2.103	3.333
- denominirani u ili vezani za stranu valutu	5.709	6.238	5.761	5.336
Zajmovi stanovništvu				
- denominirani u domаcoj valuti	6.173	5.773	6.080	5.673
- denominirani u ili vezani za stranu valutu	4.536	5.010	3.940	4.435
Potraživanja po finansijskom najmu, denominirana ili vezana za stranu valutu	749	633	-	-
- ukalkulirana kamata	94	137	83	119
- odgođeni prihod	(55)	(75)	(53)	(72)
	19.766	21.222	17.914	18.824
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(2.021)	(2.718)	(1.461)	(2.611)
	17.745	18.504	16.453	16.213

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

11. Zajmovi komitentima (nastavak)

a) *Kretanje u rezervacijama za umanjenje vrijednosti zajmova komitentima (uključujući potraživanja po finansijskom najmu):*

Grupa	2017.			2016.		
	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	2.500	218	2.718	2.578	245	2.823
Povećanje/(smanjenje) umanjenja vrijednosti	589	(14)	575	156	(27)	129
Naplata otpisanih potraživanja	(206)	-	(206)	(43)	-	(43)
Neto trošak/(otpuštanje) u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	383	(14)	369	113	(27)	86
Neto gubitak od tečajnih razlika	(5)	-	(5)	(6)	-	(6)
Otpisi i prodaja	(1.061)	-	(1.061)	(185)	-	(185)
Na dan 31. prosinca	1.817	204	2.021	2.500	218	2.718

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

11. Zajmovi komitentima (nastavak)

b) Kretanje u rezervacijama za umanjenje vrijednosti zajmova i predujmova komitentima (uključujući potraživanja po finansijskom najmu):

Banka	2017.			2016.		
	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	2.412	199	2.611	2.491	223	2.714
Povećanje/(smanjenje) umanjenja vrijednosti	69	(4)	65	150	(24)	126
Naplata otpisanih potraživanja	(204)	-	(204)	(39)	-	(39)
Neto trošak/(otpuštanje) u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	(135)	(4)	(139)	111	(24)	87
Neto gubitak od tečajnih razlika	(5)	-	(5)	(6)	-	(6)
Otpisi	(1.006)	-	(1.006)	(184)	-	(184)
Na dan 31. prosinca	1.266	195	1.461	2.412	199	2.611

Banka je tijekom 2017. godine prodala dio portfelja neprihodujućih zajmova komitentima, s bruto vrijednošću 818,2 milijuna kn (od čega zajmovi društвima i sličnim subjektima 660,3 mil kn i zajmovi stanovništvu 157,9 mil kn), odnosno neto vrijednošću 94,0 milijuna kn (od čega zajmovi društвima i sličnim subjektima 93,6 mil kn i zajmovi stanovništvu 0,4 mil kn). Ostvarena prodajna cijena pokazala je da je Banka bila dostatno rezervirana po osnovi ovih zajmova.

c) Potraživanja po finansijskom najmu

Grupa kao davatelj finansijskog najma uglavnom u najam daje postrojenja i opremu. Najmovi se u pravilu odobravaju na period od jedne do sedam godina s prijenosom vlasništva nad iznajmljenom imovinom po isteku najma. Kamata se zaračunava tijekom perioda najma na temelju tržišnih kamatnih stopa. Potraživanja su osigurana imovinom koja je predmet najma. Zajmovi komitentima uključuju potraživanja po finansijskom najmu:

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn
Bruto vrijednost ulaganja u finansijski najam	806	680
Odgođeni prihod od naknada	(2)	(2)
Nezarađeni finansijski prihod	(55)	(45)
Neto ulaganja u finansijski najam	749	633
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(21)	(71)
Neto ulaganja u finansijski najam	728	562

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**11. Zajmovi komitentima (nastavak)****c) Potraživanja po finansijskom najmu (nastavak)**

Ova objava je ilustrativne prirode s obzirom da ne postoje neotkazivi najmovi.

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn
Bruto ulaganja u finansijski najam, preostala ročnost		
Do jedne godine	298	293
Preko jedne godine do pet godina	494	376
Preko pet godina	14	11
	806	680

12. Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn
Dužničke vrijednosnice		
- državne obveznice, kotiraju na burzi	275	289
Ukalkulirana kamata	6	6
	281	295
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(2)	(2)
	279	293

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**12. Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća (nastavak)**

a) Kretanje u rezervacijama za umanjenje vrijednosti finansijskih ulaganja koja se drže do dospijeća

Grupa	2017.			2016.		
	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	-	2	2	-	2	2
Kretanja	-	-	-	-	-	-
Na dan 31. prosinca	-	2	2	-	2	2

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

13. Ulaganja u podružnice

Na dan 31. prosinca 2017. i 2016. godine podružnice Banke, sve osnovane u Hrvatskoj, su sljedeće:

Djelatnost	Vlasništvo 2017. %	Trošak stjecanja 2017. Milijuni kn	Umanjenje vrijednosti 2017. Milijuni kn	Ulaganja u podružnice 2017. Milijuni kn	Trošak stjecanja 2016. Milijuni kn	Umanjenje vrijednosti 2016. Milijuni kn	Ulaganja u podružnice 2016. Milijuni kn							
Ulaganja u podružnice														
Direktni udio														
Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.	Upravljanje mirovinskim fondovima	100	100	144	-	144	144							
Raiffeisen stambena štedionica d.d.	Stambena štednja	100	100	56	-	56	56							
Raiffeisen Consulting d.o.o.	Financijske i savjetodavne usluge	100	100	105	-	105	105							
Raiffeisen Leasing d.o.o.	Leasing	100	100	57	-	57	57							
Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.	Mirovinsko osiguravajuće društvo	100	100	23	-	23	23							
Raiffeisen Invest d.o.o.	Upravljanje investicijskim fondovima	100	100	8	-	8	8							
Raiffeisen Factoring d.o.o.	Faktoring	100	100	270	(268)	2	15							
Indirektni udio														
Raiffeisen Bonus d.o.o.	Posredovanje u poslovima osiguranja i reosiguranja	100	100	-	-	-	-							
Ukupno	n/p	n/p	663	(268)	395	408	408							

Banka je u tijeku 2017. godine dokapitalizirala društvo Raiffeisen Factoring d.o.o. u iznosu od 255 milijuna kuna kako bi ispunilo regulatorne zahtjeve za minimalnim kapitalom i rezervama faktoring društava. Društvo Raiffeisen Factoring d.o.o jer zbog izloženosti prema društvima iz koncerna Agrokor i ekonomski povezanim dobavljačima ostvarilo značajan gubitak, a došlo je i do značajnog pada volumena faktoring poslova te je Banka napravila vrijednosno usklađenje udjela u iznosu od 268 milijuna kuna.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

14. Nekretnine, postrojenja, oprema i ulaganja u nekretnine

Grupa 2017.	Zemljišta i građevin ski objekti Milijuni kn	Oprema Milijuni kn	Uredski namještaj Milijuni kn	Imovina dana u operativni najam Milijuni kn	Ulaganje u nekretnine Milijuni kn	Imovina u pripremi Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Nabavna vrijednost							
Na dan 1. siječnja 2017.	886	425	77	946	113	20	2.467
Povećanja	-	-	-	-	-	118	118
Smanjenja	-	(32)	(3)	(297)	-	-	(332)
Prijenos u ostalu imovinu	-	(3)	-	(12)	(14)	-	(29)
Prijenos u upotrebu	24	34	1	48	19	(126)	-
Na dan 31. prosinca 2017.	910	424	75	685	118	12	2.224
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti							
Na dan 1. siječnja 2017.	249	344	74	301	3	-	971
Trošak za godinu (Bilješka 32)	15	26	1	60	3	-	105
Smanjenja i prijenosi	-	(35)	(3)	(123)	-	-	(161)
Na dan 31. prosinca 2017.	264	335	72	238	6	-	915
Knjigovodstvena vrijednost							
Na dan 1. siječnja 2017.	637	81	3	645	110	20	1.496
Na dan 31. prosinca 2017.	646	89	3	447	112	12	1.309
Od toga :							
		2017. Milijuni kn		2016. Milijuni kn			
Nekretnine, postrojenja i oprema		1.197		1.386			
Ulaganje u nekretnine		112		110			
Ukupno		1.309		1.496			

U tekućoj i prethodnoj godini nije bilo kapitaliziranih troškova nabave nekretnina postrojenja i opreme.

Zgrada u vlasništvu knjigovodstvene vrijednosti oko 214 milijuna kuna (2016.: 218 milijuna kuna) založena je kao jamstvo za uzete zajmove Grupe (Bilješka 22).

Knjigovodstvena vrijednost zemljišta, iskazanih unutar stavke zemljište i građevinski objekti, koja se ne amortizira iznosila je 53 milijuna kn (2016.: 55 milijuna kn).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

14. Nekretnine, postrojenja, oprema i ulaganje u nekretnine (nastavak)

Grupa 2016.	Zemljišta i građevin ski objekti Milijuni kn	Oprema Milijuni kn	Uredski namješta j Milijuni kn	Imovina dana u operativni najam Milijuni kn	Ulaganje u nekretnine Milijuni kn	Imovina u pripremi Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Nabavna vrijednost							
Na dan 1. siječnja 2016.	883	441	79	1.026	32	5	2.466
Povećanja	-	-	-	-	-	361	361
Smanjenja	(6)	(55)	(3)	(291)	-	-	(355)
Prijenos u ostalu imovinu	(1)	-	-	-	(4)	-	(5)
Prijenos u upotrebu	10	39	1	211	85	(346)	-
Na dan 31. prosinca 2016.	886	425	77	946	113	20	2.467
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti							
Na dan 1. siječnja 2016.	241	374	76	293	-	-	984
Trošak za godinu (Bilješka 32)	14	23	1	111	3	-	152
Smanjenja i prijenosi	(6)	(53)	(3)	(103)	-	-	(165)
Na dan 31. prosinca 2016.	249	344	74	301	3	-	971
Knjigovodstvena vrijednost							
Na dan 1. siječnja 2016.	642	67	3	733	32	5	1.482
Na dan 31. prosinca 2016.	637	81	3	645	110	20	1.496

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**14. Nekretnine, postrojenja, oprema i ulaganja u nekretnine (nastavak)*****Buduća minimalna plaćanja po poslovnom najmu***

Poslovni najam Grupe odnosi se uglavnom na postrojenja i opremu. Uobičajeno razdoblje trajanja najma je od dvije do dvadeset godina. Buduća minimalna plaćanja po poslovnom najmu (ilustrativna objava s obzirom da ne postoje neraskidivi najmovi) na dan 31. prosinca 2017. godine bila su kako slijedi:

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn
Do jedne godine	79	127
Preko jedne do pet godina	136	236
Preko pet godina	2	5
	217	368

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

14. Nekretnine, postrojenja i oprema i ulaganja u nekretnine (nastavak)

Banka

2017.	Građevinski objekti Milijuni kn	Oprema Milijuni kn	Uredski namještaj Milijuni kn	Imovina u pripremi Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2017.	508	405	74	19	1.006
Povećanja	-	-	-	49	49
Smanjenja	-	(32)	-	-	(32)
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	(3)	-	-	(3)
Prijenos u upotrebu	24	32	1	(57)	-
Na dan 31. prosinca 2017.	532	402	75	11	1.020
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. siječnja 2017.	123	334	71	-	528
Trošak za godinu (Bilješka 32)	9	24	1	-	34
Prijenos na nematerijalnu imovinu	-	(2)	-	-	(2)
Smanjenja	-	(32)	-	-	(32)
Na dan 31. prosinca 2017.	132	324	72	-	528
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2017.	385	71	3	19	478
Na dan 31. prosinca 2017.	400	78	3	11	492

Imovina u pripremi odnosi se na opremu u iznosu od 10 milijuna kuna (2016.: 17 milijuna kuna) te uredski namještaj 1 milijun kuna (2016.: -). Dodatno u 2016 godini 2 milijuna kuna se odnosi za građevinske objekte (2017.: -).

U tekućoj godini nije bilo kapitaliziranih troškova nabave nekretnina postrojenja i opreme (2016.: -).

Knjigovodstvena vrijednost zemljišta, iskazanih unutar stavke građevinski objekti, koja se ne amortizira iznosila je 28 milijuna kn (2016.: 28 milijuna kn).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

14. Nekretnine, postrojenja, oprema i ulaganje u nekretnine (nastavak)

Banka

2016.	Građevinski objekti Milijuni kn	Oprema Milijuni kn	Uredski namještaj Milijuni kn	Imovina u pripremi Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	505	415	73	5	998
Povećanja	-	-	-	55	55
Smanjenja	-	(47)	-	-	(47)
Prijenos u upotrebu	3	37	1	(41)	-
Na dan 31. prosinca 2016.	508	405	74	19	1.006
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. siječnja 2016.	114	356	70	-	540
Trošak za godinu (Bilješka 32)	9	21	1	-	31
Smanjenja	-	(43)	-	-	(43)
Na dan 31. prosinca 2016.	123	334	71	-	528
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	391	59	3	5	458
Na dan 31. prosinca 2016.	385	71	3	19	478

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

15. Nematerijalna imovina

Grupa 2017.	Goodwill	Ulaganja na tuđoj imovini	Software	Imovina u pripremi	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2017.	27	203	619	12	861
Povećanja	-	-	-	45	45
Smanjenja	-	-	(17)	-	(17)
Prijenos iz materijalne imovine	-	-	3	-	3
Prijenos u upotrebu	-	8	43	(51)	-
Na dan 31. prosinca 2017.	27	211	648	6	892
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. siječnja 2017.	-	146	475	-	621
Trošak za godinu (Bilješka 32)	-	9	33	-	42
Prijenos iz materijalne imovine	-	-	2	-	2
Smanjenje	-	-	(12)	-	(12)
Na dan 31. prosinca 2017.	-	155	498	-	653
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2017.	27	57	144	12	240
Na dan 31. prosinca 2017.	27	56	150	6	239

Imovina u pripremi većinom se odnosi na software u procesu instaliranja u iznosu od 6 milijuna kuna (2016.: 11 milijuna kuna), te ulaganje na tuđoj imovini u iznosu od 1 milijun kuna 2016. godine (2017.: -)

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

15. Nematerijalna imovina (nastavak)

Grupa	Goodwill	Ulaganja na tuđoj imovini	Software	Imovina u pripremi	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	
2016.					
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	-	196	580	9	785
Povećanja	27	-	-	58	85
Smanjenja	-	(2)	(7)	-	(9)
Prijenos u upotrebu	-	9	46	(55)	-
Na dan 31. prosinca 2016.	27	203	619	12	861
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. siječnja 2016.	-	138	452	-	590
Trošak za godinu (Bilješka 32)	-	9	30	-	39
Smanjenje	-	(1)	(7)	-	(8)
Na dan 31. prosinca 2016.	-	146	475	-	621
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	-	58	128	9	195
Na dan 31. prosinca 2016.	27	57	144	12	240

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

15. Nematerijalna imovina (nastavak)

Banka	Ulaganja na tuđoj imovini	Software	Imovina u pripremi	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Nabavna vrijednost				
Na dan 1. siječnja 2017.	193	572	10	775
Povećanja	-	-	41	41
Prijenos iz materijalne imovine	-	3	-	3
Smanjenja	-	(17)	-	(17)
Prijenos u upotrebu	7	39	(46)	-
Na dan 31. prosinca 2017.	200	597	5	802
Akumulirana amortizacija				
Na dan 1. siječnja 2017.	137	432	-	569
Trošak za godinu (Bilješka 32)	9	31	-	40
Prijenos iz materijalne imovine	-	2	-	2
Smanjenja	-	(13)	-	(13)
Na dan 31. prosinca 2017.	146	452	-	598
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 1. siječnja 2017.	56	140	10	206
Na dan 31. prosinca 2017.	54	145	5	204

Imovina u pripremi se odnosi na software u procesu instaliranja u iznosu od 5 milijuna kuna (2016.: 10 milijuna kuna).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

15. Nematerijalna imovina (nastavak)

Banka	2016.	Ulaganja na tuđoj imovini Milijuni kn	Software Milijuni kn	Imovina u pripremi Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	185	533	8	726	
Povećanja	-	-	55	55	
Smanjenja	-	(6)	-	(6)	
Prijenos u upotrebu	8	45	(53)	-	
Na dan 31. prosinca 2016.	193	572	10	775	
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. siječnja 2016.	128	410	-	538	
Trošak za godinu (Bilješka 32)	9	28	-	37	
Smanjenja	-	(6)	-	(6)	
Na dan 31. prosinca 2016.	137	432	-	569	
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	57	123	8	188	
Na dan 31. prosinca 2016.	56	140	10	206	

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

16. Odgođena porezna imovina

Priznata odgođena porezna imovina i obveze

Kretanja privremenih razlika i dijelova odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza prikazane su kako slijedi:

Grupa	Neto prihod/(trošak) u računu dobiti i gubitka						Neto dobit/(gubitak) u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	
	Imovina		Obveze		2017.	2016.	2017.	2016.
	2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn	2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	(2)	(2)	-	1	-	-
Odgođeni rashodi od naknada i provizija	-	-	(2)	(3)	1	(1)	-	-
Preneseni porezni gubici	-	33	-	-	(33)	(102)	-	-
Odgođeni prihodi od naknada i provizija	11	15	-	-	(4)	(5)	-	-
Priznavanje odgođene porezne imovine na nivou Grupe	48	-	-	-	48	-	-	-
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	17	27	-	-	(10)	(22)	-	-
Ostala rezerviranja	21	26	-	-	(5)	1	-	-
Odgođena porezna imovina/(obveze)	97	101	(4)	(5)	(3)	(128)	-	-
Nerealizirani gubitak od finansijske imovine raspoložive za prodaju	(7)	(10)	-	-	-	-	3	7
Prijeboj	(4)	(5)	4	5	-	-	-	-
Neto odgođena porezna imovina	86	86	-	-	(3)	(128)	3	7

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

16. Odgođena porezna imovina (nastavak)

Priznata odgođena porezna imovina i obveze (nastavak)

Kretanja privremenih razlika i dijelova odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza prikazane su kako slijedi:

Banka	Imovina		Obveze		Neto prihod /(trošak) u računu dobiti i gubitka	Neto dobit/(gubitak) u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	
	2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn	2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn		2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn
Odgođeni rashodi od naknada i provizija	-	-	(1)	(1)		-	-
Odgođeni prihodi od naknada i provizija	10	13	-	-	(3)	(6)	-
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	16	26	-	-	(10)	(20)	-
Vrijednosno usklađenje ulaganja u podružnicu	48	-	-	-	48		
Preneseni porezni gubici	-	33	-	-	(33)	(101)	-
Ostala rezerviranja	17	19	-	-	(2)	2	-
Odgođena porezna imovina/(obveze)	91	91	(1)	(1)	-	(125)	-
Nerealizirana dobit/(gubitak) od finansijske imovine raspoložive za prodaju	(6)	(7)	-	-	-	-	1
Prijeboj	(1)	(1)	1	1	-	-	-
Neto odgođena porezna imovina	84	83	-	-	-	(125)	1
							7

Odgođena porezna imovina za vrijednosno usklađenje ulaganja u podružnicu odnosi se na ulaganje u povezano društvo Raiffeisen Factoring d.o.o. za koji je Banka napravila vrijednosno usklađenje te za taj iznos formirala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 48 milijuna kn.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

17. Ostala imovina

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Obračunate naknade i provizije	31	33	16	19
Odgođeni rashodi od naknada i provizija	1	6	1	1
Zalihe i imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćena potraživanja	96	101	72	58
Predujmovi	54	62	56	62
Potraživanja po kreditnim i debitnim karticama	47	49	47	49
Potraživanja po operativnom najmu	9	11	-	-
Potraživanja za državna poticajna sredstva za stambenu štednju	3	5	-	-
Potraživanja za prodane vrijednosne papire	-	1	-	1
Potraživanja po kupoprodaji kunske gotovine	16	4	16	4
Ostalo	79	68	38	34
	336	340	246	228
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(45)	(55)	(36)	(49)
	291	285	210	179

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

17. Ostala imovina (nastavak)

Kretanja u rezervaciji za umanjenja vrijednosti

Grupa	2017.			2016.		
	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	55	-	55	71	1	72
Rezerviranja kreirana tijekom godine	27	-	27	28	-	28
Rezerviranja ukinuta tijekom godine	(3)	-	(3)	(17)	(1)	(18)
Neto trošak/ (otpuštanje) u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	24	-	24	11	(1)	10
Otpisi	(34)	-	(34)	(27)	-	(27)
Na dan 31. prosinca	45	-	45	55	-	55
Banka	2017.			2016.		
	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	49	-	49	65	1	66
Rezerviranja kreirana tijekom godine	21	-	21	28	-	28
Rezerviranja ukinuta tijekom godine	(3)	-	(3)	(17)	(1)	(18)
Neto trošak/ (otpuštanje) u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	18	-	18	11	(1)	10
Otpisi	(31)	-	(31)	(27)	-	(27)
Na dan 31. prosinca	36	-	36	49	-	49

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

18. Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Instrumenti koji se drže radi trgovanja				
Negativna fer vrijednost OTC derivativnih instrumenata	42	89	44	89
Negativna fer vrijednost OTC spot kupoprodaja	11	1	11	1
Zaštita fer vrijednosti	4	6	4	6
Ukalkulirana kamata	2	1	2	1
	59	97	61	97

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

19. Depoziti banaka

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Tekući računi i depoziti po viđenju				
- od matične Banke	57	27	57	27
- od banaka u RBI grupi osim matične Banke	8	7	45	16
- od drugih banaka	242	212	242	212
Oročeni depoziti				
- od matične Banke	263	-	263	-
- od drugih banaka u RBI grupi	-	-	-	70
- od drugih banaka	486	195	486	195
	1.056	441	1.093	520

20. Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Tekući računi i depoziti po viđenju				
	8.973	8.448	9.247	8.646
Oročeni depoziti	571	1.435	564	1.435
Ukalkulirana kamata	5	8	6	9
	9.549	9.891	9.817	10.090

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

21. Depoziti stanovništva

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Tekući računi i depoziti po viđenju	5.989	4.589	5.989	4.589
Oročeni depoziti	8.209	9.616	7.181	8.558
Ukalkulirana kamata	33	48	33	48
	14.231	14.253	13.203	13.195

22. Uzeti zajmovi

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Od matične Banke	811	662	27	39
Od banaka u RBI grupi osim matične Banke	-	604	-	-
Od drugih banaka	889	1.396	456	469
Od HBOR-a	866	976	751	901
Od društava i ostalih finansijski institucija	-	347	-	347
Ukalkulirana kamata	7	9	5	6
Umanjeno za odgođeni trošak	(1)	(2)	(2)	(3)
	2.572	3.992	1.237	1.759

U 2017. godini izmijenjen je način prikaza uzetih zajmova te su zajmovi od Hrvatske banke za obnovu i razvoj prikazani kao zasebna kategorija (isti prikaz i za 2016. godinu)

Kretanja uzetih zajmova

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	3.992	4.251	1.759	1.802
Nova zaduženja	3.457	9.578	2.682	8.270
Otplata uzetih zajmova	(4.846)	(9.803)	(3.198)	(8.302)
Tečajne razlike	(31)	(34)	(6)	(11)
Na dan 31. prosinca	2.572	3.992	1.237	1.759

Uzeti zajmovi od društava i ostalih finansijskih institucija u 2016. odnose se na ugovore o reotkupu.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

23. Rezervacije za obveze i troškove

Grupa	Ukupno	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze Identificirani gubici	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze Neidentificirani i gubici	Rezerviranja za mirovinsko osiguranje	Rezerviranja neiskorištene godišnje odmore	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za konverziju CHF
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2017.	187	23	80	3	9	66	6
Ukinuta rezerviranja tijekom godine	(16)	(7)	(3)	-	-	-	(6)
Rezerviranja kreirana tijekom godine	2	-	-	-	-	2	-
<i>(Otpuštanje)/ trošak priznati u računu dobiti i gubitka</i>	(14)	(7)	(3)	-	-	2	(6)
Na dan 31. prosinca 2017.	173	16	77	3	9	68	-
Grupa	Ukupno	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze Identificirani gubici	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze Neidentificirani i gubici	Rezerviranja za mirovinsko osiguranje	Rezerviranja neiskorištene godišnje odmore	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za konverziju CHF
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2016.	804	43	75	2	8	59	617
Ukinuta rezerviranja tijekom godine	(631)	(20)	-	-	-	-	(611)
Rezerviranja kreirana tijekom godine	14	-	5	1	1	7	-
<i>(Otpuštanje)/ trošak priznati u računu dobiti i gubitka</i>	(617)	(20)	5	1	1	7	(611)
Na dan 31. prosinca 2016.	187	23	80	3	9	66	6

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**23. Rezervacije za obveze i troškove (nastavak)**

U rujnu 2015. stupile su na snagu izmjene propisa (Zakon o potrošačkom kreditiranju i Zakon o kreditnim institucijama) kojim se korisnicima kredita vezanim uz švicarski franak omogućava konverzija kredita iz franka u euro. Propisana konverzija je obveza Banke a u postupku provedbe konverzije Banka ostvaruje trošak konverzije s osnova umanjenja glavnice i plaćene kamate na konvertiranim kreditima. Stoga je Banka u 2015. formirala rezerviranja za konverziju u iznosu od 617 milijuna kuna koji se odnose na 5176 kredita za koje je postojala obveza za ponudu konverzije. Tijekom 2016. proveden je postupak konverzije za 4857 kredita, a Banka je ukinula 611 milijuna kuna rezerviranja za obveze koje su se odnosile na konvertirane kredite. Preostalih 6 milijuna kuna rezerviranja za obveze konverzije odnosilo se na 66 kredita kod kojih do kraja 2016. nije bila provedena konverzija niti su klijenti odbili konverziju. U 2017. Banka je provela konverziju 51 kredita. U sljedećem razdoblju može se pojaviti zahtjev klijenata za preostalih 15 kredita za koje na kraju 2017. još nisu iskoristili niti odbili konverziju. U tom slučaju Banka će sukladno propisima provesti postupak konverzije i ostvariti trošak konverzije. Budući da je vjerojatnost za nastanak dodatnog troška konverzije zanemariva, Banka je u 2017. ukinula preostalih 6 milijuna kuna rezerviranja za obveze konverzije.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

23. Rezervacije za obveze i troškove (nastavak)

Banka	Ukupno	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze identificirani gubici	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze neidentificirani gubici	Rezerviranja za mirovinsko osiguranje neiskorištene godišnje odmore	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za konverziju CHF
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2017.	176	23	80	3	7	57	6
Ukinuta rezerviranja tijekom godine	(16)	(7)	(3)	-	-	-	(6)
Rezerviranja kreirana tijekom godine	2	-	-	-	-	2	-
<i>(Otpuštanje)/ trošak priznati u računu dobiti i gubitka</i>	(14)	(7)	(3)	-	-	2	(6)
Na dan 31. prosincu 2017.	162	16	77	3	7	59	-

Banka	Ukupno	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze identificirani gubici	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze neidentificirani gubici	Rezerviranja za mirovinsko osiguranje neiskorištene godišnje odmore	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za konverziju CHF
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2016.	793	43	75	2	6	50	617
Ukinuta rezerviranja tijekom godine	(631)	(20)	-	-	-	-	(611)
Rezerviranja kreirana tijekom godine	14	-	5	1	1	7	-
<i>(Otpuštanje)/ trošak priznati u računu dobiti i gubitka</i>	(617)	(20)	5	1	1	7	(611)
Na dan 31. prosincu 2016.	176	23	80	3	7	57	6

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

24. Ostale obveze

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Tehničke pričuve za mirovinsko osiguranje	437	403	-	-
Obveze po kreditnim i debitnim karticama	120	101	120	101
Obveze prema zaposlenicima	59	60	51	51
Obveze prema dobavljačima	85	73	79	67
Unaprijed naplaćeni prihodi od naknada i provizija	19	17	7	7
Obveze za preplate po zajmovima	34	45	23	33
Kupoprodaja kunske gotovine	6	4	6	4
Obveze za državna poticajna sredstva za stambenu štednjku	3	5	-	-
Ostale obveze	188	68	151	29
	951	776	437	292

Tehničke pričuve za mirovinsko osiguranje obračunao je ovlašteni aktuar Grupe, u skladu s metodom koju propisuje Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima i uplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Rukovodstvo vjeruje da je sadašnja razina tehničkih pričuva dostatna za ispunjenje obveza po ugovorima o mirovini zaključenim do 31. prosinca 2017. godine.

25. Podređene obveze

Banka je 31. siječnja 2014. godine s RBI-jem potpisala ugovor o podređenim zajmovima na iznos 60 milijuna eura i 26. svibnja 2015. na iznos od 50 milijuna eura. Sredstva podređenog zajma iskorištena su za povećanje regulatornog kapitala Banke. Podređeni zajmovi imaju rok dospjjeća do 20. veljače 2021. godine i 28. svibnja 2022. godine. Ugovorena kamatna stopa je tromjesečni EURIBOR uvećan za kamatnu maržu i 6,75% fiksno.

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Kredit	826	831	826	831
Obračunata kamata	6	6	6	6
	832	837	832	837

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

26. Prihod od kamata

a) Analiza po proizvodima

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Derivativni finansijski instrumenti	3	5	6	8
Ostala finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	41	58	28	45
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	38	50	31	36
Plasmani bankama	2	3	4	5
Zajmovi društvima i sličnim subjektima	336	410	296	331
Zajmovi stanovništvu	702	763	661	723
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	17	16	-	-
	1.139	1.305	1.026	1.148

b) Analiza po izvoru

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Društva	323	396	280	241
Stanovništvo	702	763	661	723
Država i javni sektor	108	139	77	169
Banke i ostale finansijske institucije	6	7	8	15
	1.139	1.305	1.026	1.148

Kamatni prihod po plasmanima HBOR-u je u 2017. godini prikazan unutar segmenta država i javni sektor (prethodno iskazano unutar segmenta banke i ostale finansijske institucije) te je shodno tome prepravljena i 2016. godina.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

27. Rashod od kamata

a) Analiza po proizvodima

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Derivativni finansijski instrumenti	18	21	18	21
Derivativni finansijski instrumenti za računovodstvo zaštite fer vrijednosti	2	2	2	2
Depoziti banaka	7	7	7	7
Depoziti od društava i ostalih sličnih subjekata	14	27	15	28
Depoziti stanovništva	80	141	54	111
Uzeti zajmovi	51	64	20	27
Podređene obveze	54	55	54	55
	226	317	170	251

b) Analiza po primatelju

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Društva	14	26	14	27
Stanovništvo	80	141	54	111
Država i javni sektor	17	1	17	24
Banke i ostale finansijske institucije	115	149	85	89
	226	317	170	251

Rashodi od kamata na uzete kredite od HBOR-a prikazani su u segmentu država i javni sektor (prethodno iskazano u segmentu banke i ostale finansijske institucije) te je shodno tome prerađena i 2016. godina.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

28. Prihod od naknada i provizija

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Domaći platni promet	103	102	104	102
Upravljačke, skrbničke i konzultantske naknade	196	173	34	22
Kreditne kartice	291	215	291	215
Devizni platni promet	63	69	63	69
Djelomično prefakturirani troškovi osiguranja kredita (bilješka 29)	21	19	21	19
Garancije i akreditivi	30	32	30	32
Naknade za vođenje računa i zajmova	40	43	39	38
Ostali prihodi od naknada i provizija	50	41	47	46
	794	694	629	543

29. Rashod od naknada i provizija

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Rashodi po kreditnim karticama	251	176	251	176
Domaći platni promet	21	22	21	22
Troškovi osiguranja kredita koji se djelomično prefakturiraju klijentima (bilješka 28)	31	29	31	29
Ostali rashodi od naknada i provizija	22	30	17	19
	325	257	320	246

Banka na temelju ugovora o osiguranju kredita plaća osiguravajućim društvima premiju koja se djelomično prefakturira klijentima Banke.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

30. Neto dobit/(gubitak) od trgovanja, finansijske imovine raspoložive za prodaju i tečajnih razlika po translaciji monetarne imovine i obveza

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Dobici umanjeni za gubitke od finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja				
Dužničke vrijednosnice	(8)	7	(8)	7
Vlasničke vrijednosnice	-	(1)	-	(1)
Derativativni finansijski instrumenti	(79)	87	(81)	90
	(87)	93	(89)	96
Dobici umanjeni za gubitke od finansijske imovine početno priznate po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Realizirana dobit/(gubitak) od prodaje:				
- dužničkih vrijednosnica	-	15	(1)	13
- trezorskih zapisa	-	1	-	-
Nerealizirana dobit/(gubitak) od:				
- dužničkih vrijednosnica	8	13	1	-
- vlasničkih vrijednosnica	(2)	-	-	-
	6	29	-	13
Neto dobit od finansijske imovine raspoložive za prodaju	25	99	14	94
Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja stranim valutama	107	103	109	104
Dobit umanjena za gubitke koji proizlaze od revalorizacije monetarne imovine i obvezne, a koji nisu trgovane vrijednosnicama				
- neto dobit od tečajnih razlika na imovinu i obveze u stranoj valuti	238	126	187	70
- neto gubitak od tečajnih razlika na imovinu i obveze sa valutnom klauzulom	(97)	(135)	(48)	(107)
Ukupno tečajne razlike	141	(9)	139	(37)
	192	315	173	270

Neto (gubitak)/dabit od derivativnih instrumenata uključuje neto gubitak od trgovanja kamatnim swap ugovorima, ročnicama, terminskim ugovorima i ugovorima s terminskim kamatnim stopama.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

31. Ostali prihodi iz poslovanja

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Prihod od najma iz operativnog najma	95	156	-	-
Prihodi od ugovora o uslugama i ugovora o izgradnji	1	1	-	-
Premijski prihod ugovora o mirovinskom osiguranju	151	122	-	-
Prihod od dividende od ulaganja u podružnice	-	-	72	72
Ostali prihodi	53	43	29	21
	300	322	101	93

32. Troškovi iz poslovanja

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Troškovi osoblja	430	420	369	359
Rashodi s osnove isplata ugovora o mirovini	130	119	-	-
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	105	152	34	31
IT troškovi	83	92	77	85
Povećanje tehničkih pričuva mirovinskog osiguranja	38	28	-	-
Troškovi uredskog prostora	70	72	80	81
Odvjetnički, konzultantski i troškovi revizije	66	57	58	51
Troškovi osiguranja štednih uloga	40	43	37	39
Amortizacija nematerijalne imovine	42	39	40	37
Troškovi komunikacije	33	36	29	31
Troškovi oglašavanja, marketinga i odnosa s javnošću	34	30	29	25
Troškovi sanacijskog fonda	21	20	21	20
Trošak usluga (REGOS,HANFA)	26	25	-	-
Gubitak od prodaje imovine u operativnom najmu	3	4	-	-
Troškovi konverzije kredita	8	655	8	655
Ulaganje u povezano društvo	-	-	268	-
Ostali administrativni troškovi	83	85	55	67
	1.212	1.877	1.105	1.481

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**32. Troškovi iz poslovanja (nastavak)**

Troškovi osoblja Grupe uključuju 68 milijuna kuna (2016.: 68 milijuna kuna) obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih ili plativih u obvezni mirovinski fond. Doprinosi se izračunavaju kao postotak bruto plaća zaposlenika. Na dan 31. prosinca 2017. godine Grupa je imala 2.261 zaposlenika (2016.: 2.309 zaposlenika).

Troškovi osoblja Banke uključuju 58 milijuna kuna (2016.: 59 milijuna kuna) obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih ili plativih u obvezni mirovinski fond. Doprinosi se izračunavaju kao postotak bruto plaća zaposlenika. Na dan 31. prosinca 2017. godine Banka je imala 2.011 zaposlenika (2016.: 2.052 zaposlenika).

33. Gubici od umanjenja vrijednosti

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Novac i računi kod banaka (Bilješka 6)	3	12	3	12
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke (Bilješka 7)	(2)	(5)	(2)	(5)
Plasmani i zajmovi drugim bankama (Bilješka 9)	(8)	4	(7)	4
Zajmovi komitentima (Bilješka 11)	369	86	(139)	87
Ostala imovina (Bilješka 17)	24	10	18	10
	386	107	(127)	108

Od toga:

Identificirani gubitci	407	124	(117)	122
Neidentificirani gubitci	(21)	(17)	(10)	(14)

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

34. Porez na dobit

Bilješka	Grupa 2017.	Grupa 2016.	Banka 2017.	Banka 2016.
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Priznato u izvješću o sveobuhvatnoj dobiti				
- Porezni trošak tekuće godine	(99)	(32)	(79)	-
- Odgođeni porezni trošak	16	(3)	(128)	(125)
Porez na dobit	(102)	(160)	(79)	(125)
Usklađenje poreza na dobit po 18 %				
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	290	695	475	585
Porez na dobit po stopi 18%	(52)	(139)	(86)	(117)
Usklađenje poreza na dobit od prethodnih godina priznato u tekućoj godini	(3)	(3)	(3)	(3)
Porezno nepriznati troškovi	(100)	(17)	(5)	(15)
Porezne olakšice i porezno izuzeti prihodi	8	9	15	20
Priznavanje prethodno nepriznate porezne imovine na razini Grupe	45	-	-	-
Efekti promjene zakonske porezne stope (sa 20% na 18%)	-	(10)	-	(10)
Porez na dobit	(102)	(160)	(79)	(125)
Efektivna stopa poreza na dobit	35,17%	23,02%	16,63%	21,37%
Odgođena porezna imovina				
U tijeku 2017. godine Banka je iskoristila porezni gubitak od prethodne godine. (2016.: 183 milijuna kuna) poreznog gubitka dok su podružnice imale 7 milijuna kuna poreznog gubitka (2016.: 28 milijuna kn). Te porezne gubitke može, u svrhu smanjenja oporezive dobiti u razdoblju od narednih pet godina, iskoristiti isključivo ono društvo u kojem je gubitak nastao. Rokovi u kojima se neiskorišteni porezni gubitak može iskoristiti su sljedeći:				
Bruto porezni gubitak 2017. Milijuni kn	Porezna olakšica 2017. Milijuni kn	Bruto porezni gubitak 2016. Milijuni kn	Porezna olakšica 2016. Milijuni kn	
31. prosinca 2017.	-	-	25	5
31. prosinca 2018.	1	-	2	-
31. prosinca 2019.	-	-	-	-
31. prosinca 2020.	-	-	184	33
31. prosinca 2021.	-	-	-	-
31. prosinca 2022.	6	-	-	-
	7	-	211	38

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

34. Porez na dobit (nastavak)

Banka	Bruto porezni gubitak 2016. Milijuni kn	Porezna olakšica 2016. Milijuni kn
31. prosinca 2019.	-	-
31. prosinca 2020.	183	33
	183	33

Do predaje Porezna bilance 30. travnja 2017. godine Banka je obvezna u poreznu bilancu uključiti sve naknadne događaje koji se odnose na proteklu godinu pa je u tekućoj 2017. godini preneseni porezni gubitak usklađen i iznosi 168 milijuna kn, a iskorišten je u tijeku 2017. godine.

35. Dionički kapital

Grupa i Banka	2017. Ukupno redovne dionice Milijuni kn	2016. Ukupno dionice Milijuni kn
Dionički kapital	3.621	3.621
Nominalna vrijednost po dionici	HRK 1.000	HRK 1.000
Broj dionica	3.621.432	3.621.432

Matična Banka Grupe je Raiffeisen Bank International AG, banka utemeljena u Austriji.

	2017. Redovne dionice %	2016. Redovne dionice %
Raiffeisen SEE Region Holding GmbH	100	100
	100	100

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

36. Ostale rezerve

Premija na emitirane dionice

Premija na emitirane dionice predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa prilikom izdanja dioničkog kapitala.

Zakonska rezerva

Zakonska rezerva predstavlja akumulirane transfere zadržane dobiti u skladu s hrvatskim Zakonom o trgovačkim društvima koji zahtjeva formiranje zakonske rezerve alocirajući 5% neto dobiti Banke za godinu u zakonske rezerve koje se ne distribuiraju (uključujući premiju na emitirane dionice), sve dok rezerva ne dosegne 5% dioničkog kapitala Banke. Zakonska rezerva se može koristiti za pokriće gubitaka prethodnih godina ukoliko gubici nisu pokriveni tekućom dobiti za godinu, ili ukoliko nisu raspoložive ostale rezerve.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje nerealizirane dobitke i gubitke od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenog poreza.

37. Predložena dividenda

Obveze za dividendu se ne priznaju sve dok nisu izglasane na Godišnjoj skupštini dioničara.

Na Godišnjoj skupštini održanoj 4. svibnja 2017. godine predložena je isplata dividende od 106,37 kuna po običnoj dionici u iznosu od 385 milijuna kuna i isplaćena u svibnju 2017.godine.

Očekuje se da će isplata dividende u iznosu od 396 milijuna kuna (109,24 kn po dionici) biti utvrđena na Nadzornom odboru i potvrđena na Skupštini krajem travnja 2018.godine.

Tijekom 2017. godine podružnice Banke izglasale su plaćanje dividende u iznosu od 72 milijuna kuna iz zadržane dobiti (2016: 72 milijuna kuna).

Banka u 2018. očekuje isplatu dividende od podružnica Banke u iznosu od 71 milijun kuna.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

38. Nekontrolirajući interes

	Grupa 2016. <u>Milijuni kn</u>
Na dan 1. siječnja	68
Udio u zadržanoj dobiti tekuće godine	-
Isplata dividende	-
Stjecanje preostalog udjela u društvu Raiffeisen Leasing	(68)
Na dan 31. prosinca	-

39. Zarada po dionici namijenjena dioničarima matičnog društva

Za potrebe izračunavanja zarade po dionici, zarada se računa kao dobit tekućeg razdoblja namijenjena dioničarima Banke. Broj redovnih dionica je ponderirani prosječni broj redovnih dionica u opticaju tijekom godine nakon umanjenja za broj redovnih trezorskih dionica. Obzirom da nema utjecaja opcija, konvertibilnih obveznica ili sličnih utjecaja, ponderirani prosječni broj redovnih dionica korišten za izračun smanjene zarade po dionici bio je isti kao i onaj korišten prilikom izračuna osnovne zarade po dionici. Također, s obzirom da nema povlaštenih dionica pa samim time niti dividende na povlaštenе dionice, raspoloživa dobit jednaka je dobiti za godinu nakon poreza namijenjenim dioničarima Banke.

	Grupa 2017.	Grupa 2016.	Banka 2017.	Banka 2016.
Neto (gubitak)/dobit tekuće godine namijenjena dioničarima matičnog društva, umanjena za dividende od povlaštenih dionica	188	535	396	460
Ponderirani prosječni broj redovnih dionica na kraju godine	3.621.432	3.621.432	3.621.432	3.621.432
Zarada po dionici namijenjena dioničarima matičnog društva u kn	51,80	147,44	109,24	127,08

40. Novac i novčani ekvivalenti

Bilješke	Grupa 2017. <u>Milijuni kn</u>	Grupa 2016. <u>Milijuni kn</u>	Banka 2017. <u>Milijuni kn</u>	Banka 2016. <u>Milijuni kn</u>
Novac u blagajni	6	804	712	804
Instrumenti u postupku naplate	6	-	1	-
Žiro račun kod Hrvatske narodne banke	6	3.851	2.969	3.851
Tekući računi kod drugih banaka	6	92	75	91
Plasmani i zajmovi drugim bankama sa originalnim rokom dospijeća do tri mjeseca		830	1.262	830
Rezervacija za umanjenje vrijednosti		(48)	(51)	(48)
	5.529	4.968	5.528	4.964

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

41. Koncentracija imovine i obveza

Imovina Grupe i Banke značajno je koncentrirana na iznose prema Republici Hrvatskoj i to:

	Bilješke	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Žiro račun kod Hrvatske narodne banke	6	3.851	2.969	3.851	2.969
Depoziti kod Hrvatske narodne banke	9	-	8	-	8
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	7	1.757	1.695	1.757	1.695
Državne obveznice, izravna izloženost	8, 10, 12	2.739	2.804	1.886	1.944
Trezorski zapisi Ministarstva financija	8, 10, 12	909	603	821	537
Zajmovi komitentima	11	562	865	489	752
Rezervacija za neidentificirano umanjenje vrijednosti		(62)	(67)	(61)	(64)
Uzeti krediti		(913)	(1.078)	(913)	(1.078)
Depoziti Republike Hrvatske		(41)	(80)	(41)	(80)
		8.802	7.719	7.789	6.683

Banka je u 2017. godini u uzete kredite uključila i obveze prema HBOR-u te je sukladno navedenom reklassificiran i prikaz za 2016. godinu.

Dodatno, Banka ima neizravnu izloženost prema Republici Hrvatskoj po osnovi zajmova javnim fondovima i izvanbilančnoj izloženosti, kako slijedi:

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Zajmovi komitentima za koje garantira država	289	523	216	410
Garancije, akreditivi i neiskorišteni okvirni krediti	8	8	8	8
	297	531	224	418

Ukupna neto izravna i neizravna izloženost prema Republici Hrvatskoj predstavlja 22% od ukupne imovine i vanbilančnih stavaka Grupe (2016.: 19%) i 20% ukupne imovine i vanbilančnih stavaka Banke (2016.: 18%).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

42. Ugovori o reotkupu i ponovnoj prodaji

Grupa prikuplja sredstva prodajom finansijskih instrumenta prema ugovoru kojim se povrat sredstava obavlja na način da se instrumenti otkupljuju na ugovoren budući datum po istoj cijeni uvećanoj za kamate po unaprijed određenoj stopi.

Ugovori o reotkupu se obično koriste kao sredstvo kratkoročnog financiranja kamatnosne imovine, ovisno o prevladavajućim kamatnim stopama. Prodani finansijski instrumenti se nastavljaju priznavati, a primici od prodaje prikazuju se kao obveza za kamatnosni uzeti zajam. Na kraju godine imovina prodana prema ugovorima o reotkupu bila je kako slijedi:

Grupa/Banka	Fer vrijednost vrijednosnice Milijuni kn	Knjigovodstvena vrijednost obveze Milijuni kn	Datum reotkupa	Cijena reotkupa Milijuni kn
2017.				
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	175	160	veljača 2020. studeni 2022.	160
2016.				
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	248	241	veljača-svibanj 2017. veljača 2020.	246
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	322	309	siječanj-ožujak 2017. veljača 2020.	314

Uzeti krediti od Europske banke za obnovu i razvoj u iznosu od 202 milijuna kuna (2016.: 249 milijuna kuna) osigurani su vrijednosnim papirima u iznosu 249 milijuna kuna (2016. 318 milijuna kuna):

Grupa također kupuje finansijske instrumente pod uvjetom da ih na ugovoren budući datum ponovno proda ("ugovor o ponovnoj prodaji"). Prodavatelj se obavezuje da će kupiti iste ili slične instrumente na ugovoren budući datum. Ponovna prodaja se ugovara kao instrument financiranja komitenata i evidentira se kao zajmovi komitentima; kupljeni finansijski instrument nije priznat. Na kraju godine imovina kupljena prema ugovorima o ponovnoj prodaji bila je kako slijedi:

Grupa i Banka	Fer vrijednost vrijednosnice Milijuni kn	Knjigovodstvena vrijednost imovine Milijuni kn	Datum reotkupa	Cijena reotkupa Milijuni kn
Zajmovi komitentima				
2017.	86	75	Siječanj-ožujak 2018.	75
2016.				
	208	184	Siječanj-svibanj 2017.	185

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

43. Ugovorne i potencijalne obveze

Ukupni iznosi preostalih garancija, akreditiva i neiskorištenih okvirnih zajmova na dan 31. prosinca iznosili su:

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Garancije	2.439	2.897	2.444	2.904
Akreditivi	108	58	108	58
Neiskorišteni okvirni zajmovi	5.465	5.254	5.232	5.120
	8.012	8.209	7.784	8.082

Na dan 31. prosinca 2017. godine Banka je priznala rezervacije za identificirane i neidentificirane gubitke proizašle iz garancija, akreditiva i neiskorištenih okvirnih zajmova u iznosu od 93 milijuna kuna (2016.: 103 milijuna kuna), uključene unutar rezerviranja za obveze i troškove (Bilješka 23).

Grupa kao najmoprimac

Grupa unajmljuje određene poslovne prostore i drugu imovinu prema ugovorima o operativnom najmu. Oplate najma su originalno denominirane u CHF. Sukladno MRS-u 39 "Financijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje", takve obveze trebaju se računovodstveno priznati kao ugrađeni derivati. Budući da tržišne stope za terminske ugovore u CHF za razdoblje duže od šest mjeseci trenutno nisu lako dostupne u Hrvatskoj, Grupa nije u mogućnosti izračunati fer vrijednost ugrađene opcije. U skladu s time, dobici ili gubici će se priznati u računu dobiti i gubitka po otplati rate najma.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

44. Imovina i obveze koje se obavljaju u ime i za račun trećih osoba

Grupa pruža usluge koje se obavljaju u ime i za račun trećih osoba te usluge skrbi društвima, bankama i stanovništvu, investicijskim i mirovinskim fondovima (nečlanice Grupe) na način da drži i upravlja imovinom ili ulaže primljena sredstva u različite finansijske instrumente prema uputama komitenata. Za navedene usluge Grupa ostvaruje prihod od naknada. Imovina trećih osoba nije imovina Grupe te nije priznata u konsolidiranoj bilanci. Grupa nije izložena nikakvom kreditnom riziku koji proizlazi iz ovih plasmana, budуći da ne garantira za ova ulaganja.

Na dan 31. prosinca 2017. godine ukupna imovina pod skrbniшtvom Grupe u ime komitenata iznosila je 5.201 milijuna kuna (2016.: 6.100 milijuna kuna).

Nadalje, na dan 31. prosinca 2017. godine ukupna imovina investicijskih i mirovinskih fondova kojim upravlja Grupa iznosila je 31.310 milijuna kuna (2016.: 27.464 milijuna kuna).

Tijekom 2017. godine Grupa je ostvarila prihod u iznosu od 172 milijuna kuna (2016.: 161 milijun kuna) provizija za usluge skrbniшtva pružene društвima, bankama i stanovništvu te za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima.

Na dan 31. prosinca. godine Grupa i Banka su upravljale kreditima u ime i za račun trećih osoba kako slijedi:

	2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn
Imovina		
- Zajmovi društвima	119	132
Ukupna imovina	119	132
Obveze		
- Financijske institucije	119	132
Ukupno obveze	119	132

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

45. Derivativni instrumenti i trgovanje stranim valutama

Na kraju godine Grupa i Banka imale su sljedeće derivativne ugovore klasificirane kao instrumenti kojima se trguje.

Grupa 2017.	Ugovoreni iznos		Fer vrijednost	
	Imovina	Obveze	Imovina Milijuni kn	Obveze Milijuni kn
- Valutni terminski ugovori - OTC	1.741	3.633	24	26
- Međuvalutni swap ugovori - OTC	99	-	-	5
- Kamatni swap ugovori - OTC	543	481	5	11
	2.383	4.114	29	42
Nepodmireno trgovanje valutama - OTC	1.237	2.080	4	11

Grupa 2016.	Ugovoreni iznos		Fer vrijednost	
	Imovina	Obveze	Imovina Milijuni kn	Obveze Milijuni kn
- Valutni terminski ugovori - OTC	5.861	3.888	102	28
- Međuvalutni swap ugovori - OTC	114	-	-	6
- Kamatni swap ugovori - OTC	325	883	6	51
- Ročnice	-	531	-	4
	6.300	5.302	108	89
Nepodmireno trgovanje valutama - OTC	1.217	1.183	1	1

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

45. Derivativni instrumenti i trgovanje stranim valutama (nastavak)

Banka 2017.	Ugovoreni iznos		Fer vrijednost	
	Imovina	Obveze	Imovina Milijuni kn	Obveze Milijuni kn
- Valutni terminski ugovori - OTC	1.982	3.946	24	28
- Međuvalutni swap ugovori - OTC	99	-	-	5
- Kamatni swap ugovori - OTC	685	481	10	11
	2.766	4.427	34	44
Nepodmireno trgovanje valutama - OTC	1.237	2.080	4	11

Banka 2016.	Ugovoreni iznos		Fer vrijednost	
	Imovina	Obveze	Imovina Milijuni kn	Obveze Milijuni kn
- Valutni terminski ugovori - OTC	5.865	4.057	103	28
- Međuvalutni swap ugovori - OTC	114	-	-	6
- Kamatni swap ugovori - OTC	443	883	13	51
- Ročnice	-	531	-	4
	6.422	5.471	116	89
Nepodmireno trgovanje valutama - OTC	1.217	1.183	1	1

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**45. Derivativni instrumenti i trgovanje stranim valutama (nastavak)**

Grupa i Banka su u 2017. godini promijenile prikaz na način da su kupnje i prodaje prikazane zasebno. Nije praktično isto prikazati i za 2016. godinu.

Računovodstvo zaštite fer vrijednosti

	Prosječna fiksna kamatna stopa		Nominalna vrijednost		Fer vrijednost	
	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.
	%	%	Milijuni kn	Milijuni kn	Miliju ni kn	Miliju ni kn
Zaštićeni instrument – kredit komitentu	7,14	7,14	121	122	4	6
Instrument zaštite - kamatni swap ugovor ročnosti 1 do 5 godina	1,11	1,11	121	122	(4)	(6)

Omjer učinkovitosti zaštite za 2017. godinu bio je 99,83% (2016.: 99,87%).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

46. Transakcije s povezanim osobama

Raiffeisenbank Austria d.d. i njezine podružnice u direktnom su vlasništvu Raiffeisen Bank International AG, društva osnovanog u Austriji, prema kojoj i prema čijim pridruženim društvima (cjelokupno "RBI Grupa") Grupa pruža bankarske usluge. Banka smatra da je neposredno povezana osoba sa svojim podružnicama i suradnicima, sa svojim glavnim dioničarima, članovima Nadzornog odbora i Uprave te ostalim izvršnim rukovodstvom Banke (zajedno "ključno rukovodstvo"), članovima uže obitelji ključnog rukovodstva, članova njihovih užih obitelji te zajednički kontroliranim društvima ili društvima pod značajnim utjecajem ključnog rukovodstva i članova njihovih užih obitelji. Ključno rukovodstvo Grupe uključuje članove Uprava i Nadzornih odbora članica Grupe.

Ključne transakcije s povezanim osobama

Imovina i obveze te izvanbilančna izloženost kao i prihod i rashod na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca, proizlaze iz ključnih transakcija s povezanim osobama kako slijedi:

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti				
<i>Prihodi od kamata, naknada i provizija</i>				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	18	20
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	4	5
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	5	5
- Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondom d.d.	-	-	2	1
- Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.	-	-	2	1
- Raiffeisen Factoring d.o.o.	-	-	-	3
- Raiffeisen Invest d.o.o.	-	-	3	2
- RBI	4	3	4	3
Ukupno	4	3	38	40
<i>Troškovi od kamata, naknada i provizija</i>				
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	-	(1)
- Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.	-	-	(1)	(1)
- RBI	(86)	(99)	(73)	(82)
- RBI Grupa	(13)	(20)	(9)	(10)
Ukupno	(99)	(119)	(83)	(94)

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

46. Transakcije s povezanim osobama (nastavak)

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Prihod od trgovanja i ostali prihodi				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	1	1
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	1	1
- Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.	-	-	67	67
- Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.	-	-	5	5
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	2	2
- Raiffeisen Factoring d.o.o.	-	-	1	2
- RBI	105	1	105	1
- RBI Grupa	1	-	1	-
Ukupno	106	1	183	79
Troškovi poslovanja				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	(4)	(4)
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	(19)	(20)
- RBI	(37)	(38)	(37)	(38)
Ukupno	(37)	(38)	(60)	(62)
Imovina				
Tekući računi i plasmani kod banaka				
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	36	51
- RBI	57	22	57	22
- RBI grupa	4	5	4	5
Ukupno	61	27	97	78
Zajmovi komitentima				
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	87	82
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	312	334
Ukupno	-	-	399	416
Obračunati prihodi i ostala imovina				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	5	5
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	-	8
- RBI	22	27	22	27
Ukupno	22	27	27	40

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

46. Transakcije s povezanim osobama (nastavak)

	Grupa 2017. Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Obveze				
Depoziti				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	26	61
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	38	79
- Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.	-	-	75	64
- Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.	-	-	40	27
- Raiffeisen Factoring d.o.o.	-	-	160	97
- Raiffeisen Invest d.o.o.	-	-	13	11
- RBI	320	27	320	27
- RBI Grupa	8	8	8	8
Ukupno	328	35	680	374
Uzeti zajmovi i podređene obveze				
- RBI	1.644	1.493	859	869
- RBI Grupa	-	605	-	-
Ukupno	1.644	2.098	859	869
Obračunate i ostale obveze				
- RBI	43	89	43	89
- RBI Grupa	1	1	1	1
Ukupno	44	90	44	90
Izvanbilančna izloženost				
Derivativni instrumenti				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	41	8
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	75	-
- Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.	-	-	113	-
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	266	280
- Raiffeisen Factoring d.o.o.	-	-	237	-
- Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.	-	-	4	-
- RBI	4.000	6.006	4.000	6.006
- RBI Grupa	-	2	-	2
Ukupno	4.000	6.008	4.736	6.296

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

46. Transakcije s povezanim osobama (nastavak)

2017.	Izloženost Milijuni kn	Obveze Milijuni kn	Prihodi Milijuni kn	Rashodi Milijuni kn
Grupa				
Ključno rukovodstvo				
Kratkoročna primanja (plaće i naknade)	-	17	-	40
Dugoročna primanja	-	-	-	6
Zajmovi	26	-	-	-
Depoziti	-	18	-	-
Ukupno	26	35	-	46
Banka				
Ključno rukovodstvo				
Kratkoročna primanja (plaće i naknade)	-	14	-	17
Dugoročna primanja	-	-	-	3
Zajmovi	7	-	-	-
Depoziti	-	5	-	-
Ukupno	7	19	-	20
2016.	Izloženost Milijuni kn	Obveze Milijuni kn	Prihodi Milijuni kn	Rashodi Milijuni kn
Grupa				
Ključno rukovodstvo				
Kratkoročna primanja (plaće i naknade)	-	16	-	40
Dugoročna primanja	-	-	-	4
Zajmovi	27	-	1	-
Depoziti	-	18	-	-
Ukupno	27	34	1	44
Banka				
Ključno rukovodstvo				
Kratkoročna primanja (plaće i naknade)	-	13	-	17
Dugoročna primanja	-	-	-	2
Zajmovi	5	-	-	-
Depoziti	-	2	-	-
Ukupno	5	15	-	19

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima

U ovoj bilješci izneseni su detalji o izloženosti Grupe rizicima i opisane su metode koje rukovodstvo koristi za upravljanje rizicima. Najznačajnije vrste finansijskih rizika kojima je Grupa izložena su kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik. Tržišni rizik uključuje tečajni rizik, kamatni rizik i cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica.

Na razini Grupe postoji cijeloviti sustav upravljanja rizicima uvođenjem politika i procedura, postavljanjem limita za Grupu prihvatljive razine rizika. Limiti su postavljeni sukladno iznosu jamstvenog kapitala te se primjenjuju na sve vrste rizika. Grupa je razvila i metode i modele upravljanja operativnim rizicima.

Kreditni rizik

Grupa je izložena kreditnom riziku kroz aktivnosti trgovanja, kreditiranja, ekonomске zaštite i investiranja te u slučajevima u kojima djeluje kao posrednik u ime komitenata ili trećih osoba ili izdaje garancije. Rizik da druga ugovorna strana neće izvršiti svoje obveze po derivativima ili drugim instrumentima kontinuirano se prati. Kako bi upravljala razinom kreditnog rizika, Grupa posluje s komitentima dobre kreditne sposobnosti, a tamo gdje je to potrebno, uzimaju se instrumenti osiguranja.

Primarna izloženost Grupe kreditnom riziku proizlazi iz zajmova i potraživanja. Iznos kreditne izloženosti po toj osnovi predstavlja knjigovodstvena vrijednost imovine u izvješću o finansijskom položaju. Nadalje, Grupa je izložena i kreditnom riziku po izvanbilančnim stawkama, kroz obveze po neiskorištenim odobrenim zajmovima i izdanim garancijama, kao što je prikazano u Bilješci 43.

Izloženošću kreditnom riziku upravlja se u skladu s politikama Grupe. Kreditna izloženost po portfeljima i pojedinim grupama redovito se pregledava. O prekoračenju postavljenih limita obaveštava se nadležno osoblje. Svako značajno povećanje kreditne izloženosti odobrava Kreditni odbor. Kreditni odbor i Odbor za problematične plasmane prate promjene kreditne sposobnosti komitenata.

U slučaju da analiza pokaže da kreditna sposobnost klijenta nije zadovoljavajuća, workout referent izračunava i predlaže formiranje ispravka vrijednosti. Odbor za problematične plasmane donosi odluku o ispravku vrijednosti. Procjena kreditnog rizika kontinuirano se prati kako bi se omogućila pravovremena identifikacija umanjenja vrijednosti u kreditnom portfelju.

Grupa primjenjuje oprezan pristup procjene kreditnog rizika. Kada je prvi puta kreditna izloženost klasificirana kao Work-out ("WO"), mora biti prenesena u Sektor poslovanja s restrukturiranim klijentima i naplate te se mora obavijestiti Odbor za problematične plasmane. Međutim, u slučaju da je priznat gubitak po plasmanu, klijent se mora evidentirati u bazi Default Dana Base (DDB) i odmah preseliti u Work-out odjel.

Sukladno metodologiji HNB-a Grupa i Banka raspoređuju plasmane u sljedeće rizične skupine:

Rizična skupina A – potpuno nadoknadivi plasmani

Rizična skupina B – djelomično nadoknadivi plasmani

B1 – ispravak vrijednosni u visini od najmanje 1% ali ne više od 30% potraživanja po glavnici pojedinog plasmana

B2 – ispravak vrijednosti više od 30% ali ne više od 70% potraživanja po glavnici pojedinog plasmana

B3 – ispravak vrijednosti više od 70% ali ne više od 100% potraživanja po glavnici pojedinog plasmana

Rizična skupina C – potpuno nenađoknadivi plasmani – 100% ispravak vrijednosti

Banka u segmentu Non-retail klijenata koristi sustav signala za rano otkrivanje potencijalno problematičnih klijenata. Radi se o podršci za pravovremenu identifikaciju promjene rizičnosti pojedinog klijenta. Praćenje se obavlja na mjesecnoj razini, a prilikom njihova aktiviranja provodi se obrada signala analiziranjem vrijednosti signala i uzorka nastanka. Ovisno o vrsti risk statusa klijenta (od 1-4), klijent ostaje u nadležnosti Sektora poslovanja sa pravnim osobama (status 1 - redovan klijent i status 2 - pre-workout klijent) ili prelazi u nadležnost Direkcije problematičnih plasmana (statusi 3 - rana faza WO odnosno 4 - kasna faza WO ili naplata sudskim putem).

EWS - sustav signala za rano otkrivanje potencijalno problematičnih klijenata koristi se za Micro segment. Rezultati modela su uglavnom bazirani na karakteristikama ponašanja klijenta, a praćenje se odvija na mjesecnoj osnovi. Klijenti su klasificirani sukladno profilu rizičnosti (nizak/srednji/visok), temeljem kojeg se poduzimaju određene akcije u poslovnom procesu.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni odbor je nadležan za odobravanja plasmana klijentima risk statusa 1 i 2. Odluku Kreditnog odbora može opozvati jedino Nadzorni odbor. Odbor za problematične kredite nadležan je za preispitivanje limita i provjeru kredita klijenata statusa 3 i 4 te za utvrđivanje iznosa ispravaka vrijednosti po pojedinačnim kreditima.

Grupa je u svojim kreditnim politikama propisala smjernice za kreditiranje fizičkih i pravnih osoba. Kreditnim politikama definiraju se kriteriji za financiranje npr. ciljane industrije, struktura portfelja sukladno ratingu klijenta, instrumentima osiguranja i sl. Grupa je u svojim internim aktima definirala koje vrste instrumenata osiguranja plasmana uzima te na koji način se isti vrednuju. Najčešći instrumenti osiguranja plasmana su nekretnine, novčani depoziti, pokretnina, zalihe, vrijednosnica koje kotiraju, te ostale imovine.

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku

Maksimalna izloženost kreditnom riziku stavki izvještaja o finansijskom položaju prikazana je kako slijedi:

		2017. Grupa Bilješke	2016. Grupa Milijuni kn	2017. Banka Milijuni kn	2016. Banka Milijuni kn
Računi kod banaka	6	3.904	3.008	3.903	3.004
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	7	1.739	1.675	1.739	1.675
Dužnička finansijska imovina pofer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	8	948	2.508	572	2.146
Plasmani i zajmovi banaka	9	894	1.332	905	1.384
Zajmovi komitentima	11				
Pravne osobe		7.822	8.660	7.205	7.028
Stanovništvo		9.923	9.844	9.248	9.185
Dužnička finansijska imovina raspoloživa za prodaju	10	5.906	5.188	5.586	4.892
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	12	279	293	-	-
Ostala imovina	17	81	101	44	44
		31.496	32.609	29.202	29.358

Maksimalna izloženost kreditnom riziku stavki vanbilance prikazana je kako slijedi:

		2017. Grupa Bilješke	2016. Grupa Milijuni kn	2017. Banka Milijuni kn	2016. Banka Milijuni kn
Ugovorne i potencijalne obveze					
Garancije	43	2.439	2.897	2.444	2.904
Akreditivi i neiskorišteni okvirni zajmovi	43	5.573	5.312	5.340	5.178
		8.012	8.209	7.784	8.082
Rezervacija za umanjenje vrijednosti		(93)	(103)	(93)	(103)
		7.919	8.106	7.691	7.979

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija rizika prema zemljopisnim skupinama i industrijama

Banka i Grupa imaju u Hrvatskoj raznovrstan portfelj, koji obuhvaća sve gospodarske sektore. Većina kredita odobrena je trgovačkim društvima i fizičkim osobama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Slijedi pregled koncentracije rizika Grupe i Banke, analizirana prema teritorijalnim područjima i vrstama djelatnosti:

	2017. Bilančne stavke Milijuni kn	Grupa Izvanbilan- čne stavke Milijuni kn	2016. Bilančne stavke Milijuni kn	2016. Bilančne stavke Milijuni kn	2017. Bilancne stavke Milijuni kn	Grupa Izvanbilan- čne stavke Milijuni kn	2016. Bilancne stavke Milijuni kn
Zemljopisno područje							
Republika Hrvatska	29.164	7.977	29.732	8.089	26.299	7.749	26.366
Ostatak EU	3.351	29	4.466	114	3.351	29	4.466
Zemlje koje nisu u EU	81	5	240	5	81	5	240
Ostalo	1.034	1	1.024	1	1.034	1	1.023
Ukupno	33.630	8.012	35.462	8.209	30.765	7.784	32.095
Reservacija za umanjenje vrijednosti	(2.134)	(93)	(2.853)	(103)	(1.563)	(93)	(2.737)
	31.496	7.919	32.609	8.106	29.202	7.691	29.358
							7.979

Koncentracija kreditnog rizika po granama djelatnosti:

	Grupa 2017. %	Grupa 2016. %	Banka 2017. %	Banka 2016. %
Stanovništvo	28	27	29	28
Sektor finansijskih usluga	19	18	21	20
Trgovina	9	10	9	9
Javna i lokalna uprava	14	16	12	15
Građevinarstvo	5	6	5	6
Industrija proizvodnje hrane i pića	3	4	3	3
Nemetalna industrija	5	5	4	5
Elektronička industrija	3	2	3	2
Drvna industrija	1	1	1	1
Obrt i usluge	10	8	10	8
Ostale poslovne skupine	3	3	3	3
Ukupni kreditni rizik	100	100	100	100

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Pregled koncentracije rizika imovine vezane za rizične skupine a uključuje bilančnu i vanbilančnu izloženost:

Rizične skupine	2017.		2016.			
	Grupa		Grupa			
	Ukupna izloženost	Umanjenja vrijednosti	Neto izloženost	Ukupna izloženost	Umanjena vrijednosti	Neto izloženost
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
A	38.861	349	38.512	40.307	373	39.934
B1	708	94	614	389	73	316
B2	617	393	224	667	377	290
B3	512	447	65	1.137	962	175
C	944	944	-	1.171	1.171	-
Ukupno	41.642	2.227	39.415	43.671	2.956	40.715

Rizične skupine	2017.		2016.			
	Banka		Banka			
	Ukupna izloženost	Umanjenja vrijednosti	Neto izloženost	Ukupna izloženost	Umanjenja vrijednosti	Neto izloženost
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
A	36.460	338	36.122	36.929	351	36.578
B1	638	88	550	369	72	296
B2	356	200	156	665	376	289
B3	503	438	65	1.131	957	174
C	592	592	-	1.084	1.084	-
Ukupno	38.549	1.656	36.893	40.178	2.840	37.337

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Struktura zajmova komitentima prema dospjelosti

Zajmovi komitentima (Milijuni kn)	Grupa 2017.	Grupa 2016.	Banka 2017.	Banka 2016.
Nedospjeli neumanjene vrijednosti	8.994	9.385	7.586	8.519
Dospjeli neumanjene vrijednosti	8.173	7.618	8.388	7.454
Zajmovi komitentima umanjene vrijednosti	2.599	4.219	1.940	2.851
	19.766	21.222	17.914	18.824
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(2.021)	(2.718)	(1.461)	(2.611)
	17.745	18.504	16.453	16.213

Od toga društвima i sličnim subjektima (Milijuni kn)	Grupa 2017.	Grupa 2016.	Banka 2017.	Banka 2016.
Nedospjeli neumanjene vrijednosti	3.300	3.008	1.893	2.146
Dospjeli neumanjene vrijednosti	4.919	4.143	5.138	4.442
Zajmovi komitentima umanjene vrijednosti	1.505	3.323	867	2.161
	9.724	10.474	7.898	8.749
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(1.255)	(1.814)	(703)	(1.721)
	8.469	8.660	7.195	7.028

Od toga stanovništvu (Milijuni kn)	Grupa 2017.	Grupa 2016.	Banka 2017.	Banka 2016.
Nedospjeli neumanjene vrijednosti	5.694	6.377	5.693	6.373
Dospjeli neumanjene vrijednosti	3.254	3.475	3.250	3.012
Zajmovi komitentima umanjene vrijednosti	1.094	896	1.073	690
	10.042	10.748	10.016	10.075
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(766)	(904)	(758)	(890)
	9.276	9.844	9.258	9.185

Starosna struktura dospjelih potraživanja po zajmovima komitentima kod kojih nije utvrđeno umanjenje

	Grupa 2017 Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Banka 2017. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn
Do 30 dana	8.167	7.241	8.388	7.199
Od 31 - 90 dana	6	258	-	255
Od 91 - 180 dana	-	1	-	-
Od 181 - 365 dana	-	10	-	-
Preko 365 dana	-	108	-	-
	8.173	7.618	8.388	7.454

Bilješka je rađena prema metodi ukupnih dospjelih potraživanja, a ne prema metodi dospjelog dijela potraživanja.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Likvidnosni rizik

Jedna od važnijih funkcija koje banke na finansijskom tržištu imaju je i ročna transformacija. Potreba za ročnom transformacijom se javlja kao posljedica činjenice da deponenti žele brz i kratkoročan pristup svojim deponiranim sredstvima dok s druge strane klijenti Banke žele pristup financiranju putem dugoročnih kredita. Ovo za posljedicu ima kontinuiranu izvještajnu neusklađenost između priljeva i odljeva koje Banka ostvaruje u određenim vremenskim razdobljima (gap likvidnosti). Kako bi upravljala ovim neusklađenostima Banka ulazi u transakcije s ostalim sudionicima finansijskog tržišta uzimajući u obzir ne samo ugovornu ročnost imovine i obveza nego i njihovu iskustvenu neusklađenost. Neusklađenosti (gapovi) likvidnosti banci stvaraju izloženost likvidnosnom riziku koji se javlja u obliku rizika da Banka neće biti u stanju financirati (refinancirati) svoje pozicije po prihvatljivim uvjetima u odgovarajućim dospjećima i u obliku rizika da Banka neće moći efikasno unovčiti svoju imovinu u odgovarajućem vremenskom roku.

Grupa neprestano procjenjuje izloženost likvidnosnom riziku identificiranjem i praćenjem promjena u razini neusklađenosti između priljeva i odljeva te promjena u dostupnosti izvora financiranja potrebnih za dostizanje definiranih poslovnih i strateških ciljeva. Dodatno, Grupa održava i portfelj likvidne imovine koja se po potrebi može koristiti kao izvor svježih sredstava. Rizikom likvidnosti upravlja se i uskladijanjem imovine i obveza, postavljanjem tržišnih i kreditnih limita te postizanjem povoljnih pokazatelja likvidnosti, uključujući održavanje zaštitnog sloja likvidnosti, provođenje testiranja otpornosti na stres temeljenog na različitim scenarijima i uspostavljanje plana postupanja u kriznim situacijama i plana oporavka likvidnosti.

O navedenim mjerama, procjenama i analizama se redovito raspravlja na sastancima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Grupa usklađuje svoje poslovne aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama koje reguliraju rizik likvidnosti te grupnim i internim aktima za održavanje likvidnosne rezerve.

Posebna pažnja posvećuje se mjerama likvidnosti propisanim Basel III regulativom, koeficijentom likvidnosne pokrivenosti (LCR) i stabilnim izvorima financiranja (NSFR) koji se prate na dnevnoj (LCR), odnosno tromjesečnoj (NSFR) razini. LCR i NSFR su održavani na razinama iznad internih odobrenih limita koji su za oba pokazatelja postavljeni na 100%.

Kratkoročna neusklađenost (gap) likvidnosti se analizira kroz višak likvidnosti te omjer očekivanih (modeliranih) novčanih priljeva i očekivanih novčanih odljeva u određenim vremenskim razdobljima (na kumulativnoj razini). analiza obuhvaća sve bilančne i izvanbilančne stavke.

U milijunima HRK	2017.			2016.		
	7 dana	30 dana	1 godina	7 dana	30 dana	1 godina
Gap likvidnosti	6.258	7.034	6.893	6.428	6.568	6.640
Koeficijent likvidnosti	183%	179%	137%	208%	168%	131%

Dodatna kontrola i ograničavanje izloženosti likvidnosnom riziku ostvaruje se praćenjem ciljanih omjera kredita i depozita za određene članice Grupe, imajući u vidu i propise Basela III. Testiranje otpornosti na stres se svakodnevno provodi na razini Grupe, kako bi se utvrdila potrebna razina rezervi likvidnosti.

Posebna pažnja posvećuje se definiranju finansijskih planova Grupe koji uključuju raznoliku strukturu financiranja za ublažavanje rizika likvidnosti financiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući depozite, uzete zajmove i dionički kapital. Korištenje različitih izvora financiranja se međusobno koordinira i optimizira.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza dospijeća

Preostalo ugovoreno dospijeće imovine, obveza i kapitala Grupe i Banke na dan 31. prosinca 2017. godine i 31. prosinca 2016. godine prikazano je u sljedećim tablicama:

Stavke sa nedefiniranim dospijećem uključene su u kategoriju iznad 5 godina, a obvezna pričuva u kategoriji do mjesec dana a ne prema ročnosti povezanih obveza. Depoziti stanovništva i pravnih osoba po viđenju prikazani su u kategoriji do mjesec dana a Banka iziskustva zna da se veliki dio ovih depozita ima znatno dužu ročnost te da bi ročna neusklađenost u kategoriji do godine dana bila eliminirana kad bi se njihova ročnost pokazala sukladno njihovoj očekivanoj ročnosti, a likvidna finansijska imovina po vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka za koju postoji aktivno sekundarno tržište u kategoriji od 1-3 mjeseca i 3-12 mjeseci.

Grupa	Do mjesec dana 2017. Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	1-5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Imovina						
Novac i računi kod banaka	4.708	-	-	-	-	4.708
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.739	-	-	-	-	1.739
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	584	2	365	-	-	951
Plasmani i zajmovi drugim bankama	869	25	-	-	-	894
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	261	592	1.910	2.760	414	5.937
Zajmovi komitentima	2.358	784	2.870	7.150	4.583	17.745
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	2	-	56	190	31	279
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.309	1.309
Nematerijalna imovina	7	-	-	-	232	239
Odgođena porezna imovina	-	-	-	86	-	86
Ostala imovina	150	6	5	128	2	291
Ukupno imovina	10.678	1.409	5.206	10.314	6.571	34.178
Obveze, kapital i rezerve						
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	59	-	-	-	-	59
Depoziti banaka	1.056	-	-	-	-	1.056
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	9.101	146	199	78	25	9.549
Depoziti stanovništva	6.917	1.560	4.116	1.580	58	14.231
Uzeti zajmovi	35	115	774	1.398	250	2.572
Rezervacije za obveze i troškove	1	1	23	145	3	173
Ostale obveze	455	32	88	205	171	951
Obveza za porez na dobit	-	-	70	-	-	70
Podređene obveze	-	-	6	-	826	832
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	-	-	-	-	4.685	4.685
Ukupno obveze, kapital i rezerve	17.624	1.854	5.276	3.406	6.018	34.178
Ročna neusklađenost	(6.946)	(445)	(70)	6.908	553	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza dospijeća (nastavak)

Grupa	Do mjesec dana Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	1-5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
2016.						
Imovina						
Novac i računi kod banaka	3.721	-	-	-	-	3.721
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	-	-	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.078	-	437	-	-	2.515
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.253	-	79	-	-	1.332
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	256	199	1.034	3.581	147	5.217
Zajmovi komitentima	2.476	1.464	3.035	7.215	4.314	18.504
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	3	2	33	145	110	293
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.496	1.496
Nematerijalna imovina	4	-	-	-	236	240
Odgodenja porezna imovina	-	-	-	86	-	86
Ostala imovina	150	7	8	120	-	285
Ukupno imovina	11.616	1.672	4.626	11.147	6.303	35.364
Obveze, kapital i rezerve						
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	97	-	-	-	-	97
Depoziti banaka	441	-	-	-	-	441
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	8.924	241	607	84	35	9.891
Depoziti stanovništva	5.763	1.791	4.759	1.870	70	14.253
Uzeti zajmovi	139	498	1.444	1.642	269	3.992
Rezervacije za obveze i troškove	-	7	31	146	3	187
Ostale obveze	319	28	91	217	121	776
Podređene obveze	-	-	6	-	831	837
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	-	-	-	-	4.890	4.890
Ukupno obveze, kapital i rezerve	15.683	2.565	6.938	3.959	6.219	35.364
Ročna neusklađenost	(4.067)	(893)	(2.312)	7.188	84	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza dospijeća (nastavak)

Banka 2017.	Do mjesec dana Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	1-5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Imovina						
Novac i računi kod banaka	4.707	-	-	-	-	4.707
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.739	-	-	-	-	1.739
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	518	1	54	-	-	573
Plasmani i zajmovi drugim bankama	869	-	-	-	36	905
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	55	591	1.910	2.718	343	5.617
Zajmovi komitentima	2.305	519	2.627	6.761	4.241	16.453
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	395	395
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	492	492
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	204	204
Odgođena porezna imovina	-	-	-	84	-	84
Ostala i tekuća porezna imovina	131	1	2	74	2	210
Ukupno imovina	10.324	1.112	4.593	9.637	5.713	31.379
Obveze, kapital i rezerve						
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	61	-	-	-	-	61
Depoziti banaka	1.093	-	-	-	-	1.093
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	9.375	145	220	52	25	9.817
Depoziti stanovništva	6.901	1.534	4.002	709	57	13.203
Uzeti zajmovi	35	42	174	789	197	1.237
Rezervacije za obveze i troškove	-	-	23	136	3	162
Obveza za porez na dobit	-	-	79	-	-	79
Ostale obveze	415	-	14	8	-	437
Podređene obveze	-	-	6	-	826	832
Kapital i rezerve	-	-	-	-	4.458	4.458
Ukupno obveze, kapital i rezerve	17.880	1.721	4.518	1.694	5.566	31.379
Ročna neusklađenost	(7.556)	(609)	75	7.943	147	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza dospijeća (nastavak)

Banka	Do mjesec dana Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	1-5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
2016.						
Imovina						
Novac i računi kod banaka	3.717	-	-	-	-	3.717
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	-	-	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.024	-	127	-	-	2.151
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.254	-	79	15	36	1.384
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	75	199	1.034	3.544	69	4.921
Zajmovi komitentima	2.297	644	2.423	6.819	4.030	16.213
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	408	408
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	478	478
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	206	206
Odgođena porezna imovina	-	-	-	83	-	83
Ostala i tekuća porezna imovina	112	1	4	63	-	180
Ukupno imovina	11.154	844	3.667	10.524	5.227	31.416
Obveze, kapital i rezerve						
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	97	-	-	-	-	97
Depoziti banaka	450	-	70	-	-	520
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	9.121	238	648	60	23	10.090
Depoziti stanovništva	5.744	1.750	4.561	1.080	60	13.195
Uzeti zajmovi	63	255	390	808	243	1.759
Rezervacije za obveze i troškove	-	6	30	137	3	176
Ostale obveze	269	-	16	7	-	292
Podređene obveze	-	-	6	-	831	837
Kapital i rezerve	-	-	-	-	4.450	4.450
Ukupno obveze, kapital i rezerve	15.744	2.249	5.721	2.092	5.610	31.416
Ročna neusklađenost	(4.590)	(1.405)	(2.054)	8.432	(383)	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik negativnog utjecaja promjena u tržišnim parametrima, poput kamatnih stopa ili tečajeva stranih valuta, na prihod Grupe ili na vrijednost njenih pozicija u finansijskim instrumentima. Procjena izloženosti tržišnim rizicima temelje se na promjenama tečajeva stranih valuta, kamatnih stopa, kreditnih spreadova, cijena vlasničkih vrijednosnica i robe, te drugih tržišnih parametara. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je upravljanje i ograničavanje izloženosti tržišnim rizicima unutar prihvatljivih granica, istovremeno optimizirajući povrat na rizik.

Upravljanje tržišnim rizikom Grupe i Banke se provodi u skladu sa zakonima, odlukama i uputama domaćih i inozemnih regulatora, definiranim internim politikama i procedurama koje se redovito revidiraju u organizacijskim jedinicama zaduženima za rizike.

RBA Grupa, unutar RBI Grupe, koristi sveobuhvatan pristup upravljanju tržišnim rizicima u knjizi banke i knjizi trgovanja. Tržišnim rizicima upravlja se dosljedno i u knjizi banke i knjizi trgovanja. Na dnevnoj razini, u sklopu sustava upravljanja tržišnim rizikom mjere se i kontroliraju slijedeće vrijednosti:

- Value-at-Risk (razina pouzdanosti 99%, razdoblje držanja 1 dan)

Value-at-Risk (VaR) je najvažniji instrument za mjerjenje tržišnih rizika pri normalnoj situaciji. Value-at-Risk je maksimalni očekivani gubitak, koji je Banka spremna prihvatiti u određenom trenutku. Predstavlja statističku metodu procjene maksimalnog mogućeg gubitka postojećeg portfelja, uz određenu razinu pouzdanosti i određeni period unutar kojeg se određena pozicija može zatvoriti. Za sam izračun VaR-a, Grupa koristi metodu koja je kombinacija Monte Carlo metode i povjesne metode. Ovakva metodologija izračuna VaR-a razvijena je internu u RBI Grupi i to za kamatni rizik, valutni rizik, rizik vlasničkih vrijednosnica, rizik osnovice te rizik promjene kreditnog spreada i to uz 1-dnevno razdoblje držanja te razinu pouzdanosti od 99%. Ova razina pouzdanosti koristi se za interno praćenje rizika. VaR Sensitivity (osjetljivost VaR-a) daje vezu između osjetljivosti pojedinih faktora rizika i promjene u vrijednosti VaR-a i koristi se za dnevno praćenje VaR-a i upravljanje rizicima.

Učinkovitost modela za izračun VaR-a se kontinuirano prati putem retroaktivnog testiranja (backtesting) te testa distribucije koji se provodi jednom godišnje.

- Testiranje otpornosti na stres

Value-at-Risk opisuje maksimalni gubitak koji se neće prekoračiti uz određenu razinu pouzdanosti, uz uobičajene uvjete na tržištu, ali ne sadrži informaciju o potencijalnim efektima koje ekstremni uvjeti na tržištu mogu imati na portfelj Banke / Grupe. Stoga, da bi se i ovakvi događaji uzeli u obzir, Grupa svakodnevno provodi testiranje otpornosti na stresne scenarije. Na ovaj način simulira se potencijalna krizna situacija i njezin utjecaj na trenutnu poziciju. Testiranje otpornosti na stres koristi se za procjenu utjecaja tržišnih rizika na portfelj Grupe, ukupne pozicije i limite u izvanrednim okolnostima (tržišni šokovi).

Testiranje otpornosti na stres provodi se na dnevnoj razini, a rezultati testova uključuju se u redovna dnevna izvješća.

- Pozicijski limiti i limiti na mjere osjetljivosti (na promjene u tečajevima, kamatnim stopama itd.)

Korištenjem pozicijskih limita osigurava se izbjegavanje koncentracije u normalnim uvjetima poslovanja i koriste se kao glavni instrument upravljanja rizicima u ekstremnim uvjetima, te u uvjetima nelikvidnog tržišta

- Stop-loss limiti

Ovi limiti osiguravaju disciplinu dealera/trgovaca pri vrednovanju pozicija kojima se trguje za vlastiti račun banke te se njima bitno ograničavaju gubici koji bi se u suprotnom gomilali.

High-water mark year-to-date stop loss limiti se primjenjuju na kumulativni iznos PnL-a na YTD osnovi. Spomenuti limiti definirani su i primjenjuju se za pozicije koje su prema MSFI klasificirane kao AFS, AFV i HFT.

Početkom svake poslovne godine limit se postavlja na nulu budući da se gubitak računa u odnosu na maksimalni profit u YTD periodu.

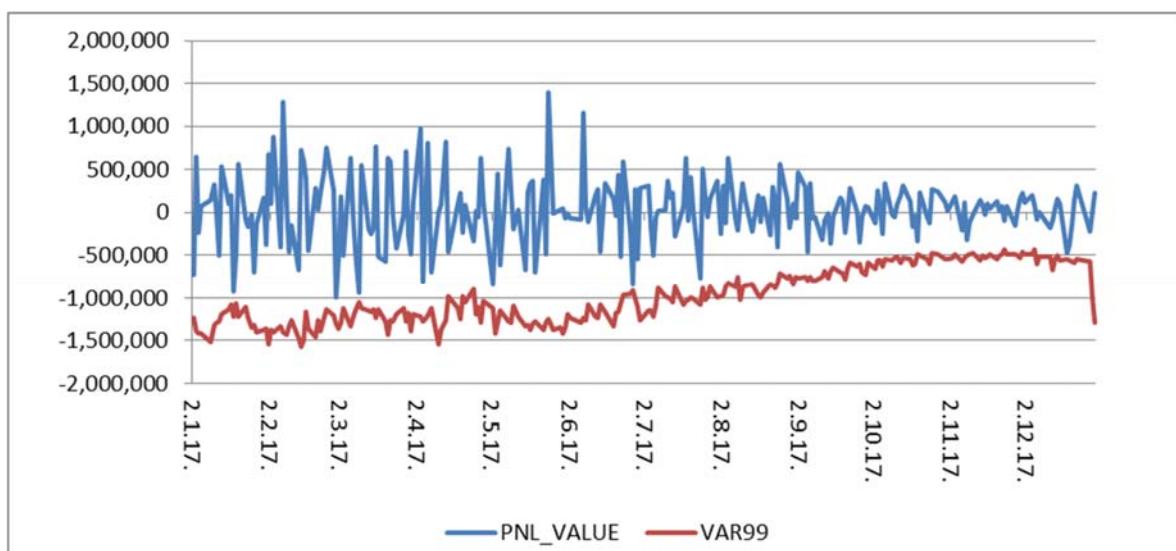
Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje Value-at-Risk za 2017. i 2016. godinu:

Milijuni kuna	Prosinac 2017.	Prosinac 2016.	Prosjek	min	max
Rizik promjene kamatne stope					
- knjiga trgovanja	0.96	1.65	1.60	0.35	3.17
- knjiga banke	1.60	10.81	6.75	1.44	11.70
Rizik promjene tečaja					
Credit Spread Risk	1.47	0.18	0.65	0.08	2.05
Cjenovni rizik	9.49	2.53	2.31	1.25	9.49
Ukupni VaR	0.07	0.13	0.10	0.07	0.15
	9.75	9.57	7.29	3.27	11.69



Učinkovitost VaR modela provjerava se retroaktivnim testiranjem (backtesting). Ova metoda uspoređuje 1-dnevni VaR s odgovarajućim (hipotetskim) P&L-om izračunatom sljedećeg radnog dana (tj. tokom horizonta za koji je VaR izračunat). Prekršaj backtestinga se registrira na datume na kojima je (hipotetski) P&L negativan i u svom apsolutnom iznosu veći od VaR-a izračunatog za taj dan (tj. na datume na kojima je hipotetski gubitak veći od VaR-a). Broj prekršaja backtestinga detektiranih tokom određenog perioda, ukoliko je veći od broja prekršaja koji se očekuje s obzirom na odabranu razinu pouzdanosti pri izračunu Var-a, može ukazivati na određene nedostatke VaR modela.

Kao što gornji graf pokazuje, tijekom 2017. godine nisu zabilježena prekoračenja po retroaktivnom testiranju.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

a) *Kamatni rizik*

Izloženost kamatnom riziku očituje se negativnim utjecajima promjene kamatnih stopa na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova, stoga su i neto kamatni prihod te ostali novčani tokovi osjetljivi na promjenu kamatnih stopa.

Primarni izvori rizika promjene kamatnih stopa su sljedeći:

- rizik promjene cijena („repricing risk“) koji proizlazi iz vremenske neusklađenosti dospijeća (za fiksne kamatne stope) i ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (za promjenjive kamatne stope) stavki imovine i obveza banke kao i vabilančnih pozicija;
- rizik promjene nagiba i oblika krivulje prinosa („yield curve risk“) do kojeg dolazi prilikom neočekivanih promjena u krivuljama prinosa koje imaju nepovoljan utjecaj na prihod banke i njenu ekonomsku vrijednost;
- rizik osnovice koji se javlja prilikom nesavršene korelacije između kamatnih stopa koje se primjenjuju na različite instrumente koji su slični u svim ostalim svojim karakteristikama (osim vrste kamatne stope);
- rizik opcionalnosti.

Upravljanje rizicima ima za cilj optimiziranje neto kamatnog prihoda, s obzirom na trenutne tržišne kamatne stope, usklađujući se s poslovnom strategijom Grupe. Pri ostvarenju ovih ciljeva, Grupa koristi kamatne derivate.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope

Tablice u nastavku prikazuju imovinu, obveze i kapital i rezerve Grupe i Banke analizirane prema razdobljima promjena kamatnih stopa koje se određuju na osnovi preostalog ugovornog dospijeća i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome koje je kraće. Tablice prikazuju procjenu rukovodstva o izloženosti riziku promjene kamatnih stopa Grupe i Banke na dan 31. prosinca 2017. i na dan 31.prosinca 2016. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju, ali pokazuju izvjesnu osjetljivost dobiti Grupe i Banke na kretanja kamatnih stopa. Na dobit će također utjecati i valutna struktura imovine, obveza i kapitala i rezervi. Grupa i Banka imaju značajan udio kamatonosne imovine i obveza u stranim valutama.

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope

Grupa	Beskamatno	Do jednog mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 12 mjeseci	Ukupno	Fiksne kamatne stope
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
2017.							
Imovina							
Novac i računi kod banaka	4.707	1	-	-	-	4.708	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.739	-	-	-	-	1.739	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	36	720	118	77	-	951	915
Plasmani i zajmovi drugim bankama	14	855	25	-	-	894	916
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	574	27	622	2.010	2.704	5.937	4.951
Zajmovi komitentima	54	12.692	644	612	3.743	17.745	7.295
Financijska ulaganja koja se drže do dospijeća	4	63	27	20	165	279	275
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.309	-	-	-	-	1.309	-
Nematerijalna imovina	239	-	-	-	-	239	-
Odgođena porezna imovina	86	-	-	-	-	86	-
Ostala imovina	291	-	-	-	-	291	-
Ukupno imovina	9.053	14.358	1.436	2.719	6.612	34.178	14.352
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka							
Depoziti banaka	59	-	-	-	-	59	-
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	276	780	-	-	-	1.056	748
Depoziti stanovništva	3.695	5.438	123	216	77	9.549	601
Uzeti zajmovi	84	6.894	1.508	4.115	1.630	14.231	8.203
Rezervacije za obveze i troškove	20	733	583	435	801	2.572	1.135
Obveza za porez na dobit	173	-	-	-	-	173	-
Ostale obveze	70	-	-	-	-	70	-
Podređene obveze	951	-	-	-	-	951	-
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	5	451	-	-	376	832	-
Ukupno obveze, kapital i rezerve	10.018	13.845	2.665	4.766	2.884	34.178	10.687
Kamatna neusklađenost	(965)	513	(1.229)	(2.047)	3.728	-	3.665

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope (nastavak)

Grupa	Beskamatno	Do jednog mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 12 mjeseci	Ukupno	Fiksne kamatne stope
	Milijuni kn		Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn		Milijuni kn
2016.							
Imovina							
Novac i računi kod banaka	3.717	4	-	-	-	3.721	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	-	-	1.675	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	380	2.000	53	82	-	2.515	1.614
Plasmani i zajmovi drugim bankama	144	586	545	57	-	1.332	1.189
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	693	688	901	2.806	129	5.217	4.147
Zajmovi komitentima	62	12.833	616	1.099	3.894	18.504	5.885
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	4	50	21	51	167	293	289
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.496	-	-	-	-	1.496	-
Nematerijalna imovina	240	-	-	-	-	240	-
Odgodenata porezna imovina	86	-	-	-	-	86	-
Ostala imovina	285	-	-	-	-	285	-
Ukupno imovina	8.782	16.161	2.136	4.095	4.190	35.364	13.124
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka							
97	-	-	-	-	-	97	-
Depoziti banaka	249	192	-	-	-	441	192
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	245	8.748	210	617	71	9.891	1.355
Depoziti stanovništva	48	5.731	1.790	4.756	1.928	14.253	9.601
Uzeti zajmovi	52	1.513	860	1.008	559	3.992	1.308
Rezervacije za obveze i troškove	187	-	-	-	-	187	-
Ostale obveze	776	-	-	-	-	776	-
Podredene obveze	6	-	453	-	378	837	378
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	4.890	-	-	-	-	4.890	-
Ukupno obveze, kapital i rezerve	6.550	16.184	3.313	6.381	2.936	35.364	12.834
Kamatna neuskladenost	2.232	(23)	(1.177)	(2.286)	1.254	-	290

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope (nastavak)

Banka

2017.	Beskamatno Milijuni kn	Do jednog mjeseca				Preko 12 mjeseci Ukupno Milijuni kn	Fiksne kamatne stope Milijuni kn
		1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Fiksne kamatne stope Milijuni kn		
Imovina							
Novac i računi kod banaka	4.707	-	-	-	-	4.707	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.739	-	-	-	-	1.739	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	43	530	-	-	-	573	530
Plasmani i zajmovi drugim bankama	14	855	-	-	36	905	891
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	571	-	583	1.891	2.572	5.617	4.648
Zajmovi komitentima	52	12.696	344	490	2.871	16.453	6.367
Ulaganja u podružnice Nekretnine, postrojenja i oprema	395	-	-	-	-	395	-
Nematerijalna imovina	492	-	-	-	-	492	-
Odgođena porezna imovina	204	-	-	-	-	204	-
Ostala i tekuća porezna imovina	84	-	-	-	-	84	-
Ukupno imovina	8.511	14.081	927	2.381	5.479	31.379	12.436
Obveze, kapital i rezerve							
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	61	-	-	-	-	61	-
Depoziti banaka	313	780	-	-	-	1.093	748
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	3.649	5.752	123	216	77	9.817	601
Depoziti stanovništva	84	6.878	1.482	4.001	758	13.203	7.175
Uzeti zajmovi	20	187	174	314	542	1.237	876
Rezervacije za obveze i troškove	162	-	-	-	-	162	-
Obveza za porez na dobit	79	-	-	-	-	79	-
Ostale obveze	437	-	-	-	-	437	-
Podređene obveze	5	-	451	-	376	832	376
Kapital i rezerve	4.458	-	-	-	-	4.458	-
Ukupno obveze, kapital i rezerve	9.268	13.597	2.230	4.531	1.753	31.379	9.776
Kamatna neusklađenost	(757)	484	(1.303)	(2.150)	3.726	-	2.660

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope (nastavak)

Banka 2016.	Do jednog mjeseca						Ukupno Milijuni kn	Fiksne kamatne stope Milijuni kn
	Beskamatno Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	Preko 12 mjeseci Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn			
Imovina								
Novac i računi kod banaka	3.717	-	-	-	-	-	3.717	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	-	-	-	1.675	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	387	1.764	-	-	-	-	2.151	1.600
Plasmani i zajmovi drugim bankama	145	586	545	72	36	1.384	1.239	
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	692	660	859	2.710	-	4.921	3.931	
Zajmovi komitentima	62	11.305	319	1.037	3.490	16.213	5.094	
Ulaganja u podružnice Nekretnine, postrojenja i oprema	408	-	-	-	-	408	-	
Nematerijalna imovina	478	-	-	-	-	478	-	
Odgodenja porezna imovina	206	-	-	-	-	206	-	
Ostala i tekuća porezna imovina	83	-	-	-	-	83	-	
	180	-	-	-	-	180	-	
Ukupno imovina	8.033	14.315	1.723	3.819	3.526	31.416	11.864	
Obveze, kapital i rezerve								
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	97	-	-	-	-	97	-	
Depoziti banaka	258	192	30	40	-	520	262	
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	184	8.947	210	668	81	10.090	1.416	
Depoziti stanovništva	48	5.711	1.749	4.558	1.129	13.195	8.542	
Uzeti zajmovi	51	110	230	809	559	1.759	1.308	
Rezervacije za obveze i troškove	176	-	-	-	-	176	-	
Ostale obveze	292	-	-	-	-	292	-	
Podređene obveze	6	-	453	-	378	837	378	
Kapital i rezerve	4.450	-	-	-	-	4.450	-	
Ukupno obveze, kapital i rezerve	5.562	14.960	2.672	6.075	2.147	31.416	11.906	
Kamatna neusklađenost	2.471	(645)	(949)	(2.256)	1.379	-	(42)	

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**47. Upravljanje rizicima (nastavak)****Kamatni rizik (nastavak)****Prosječne kamatne stope (nastavak)**

Prosječne kamatne stope prikazane u nastavku predstavljaju ponderirani prosječan prinos na finansijske instrumente na kraju izvještajnog razdoblja i nužno ne prikazuju prinos u nekom drugom razdoblju tijekom godine.

Veći dio obveza i kapitala i kamatnosne imovine izražen je ili vezan za stranu valutu.

	Grupa 2017 %	Grupa 2016 %	Banka 2017 %	banka 2016 %
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	3,15	3,67	2,64	3,49
Plasmani i zajmovi drugim bankama	(0,11)	(0,07)	(0,19)	0,10
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	2,86	3,22	2,68	2,70
Zajmovi komitentima	5,09	5,92	5,11	6,14
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	5,79	5,72	-	-
Obveze				
Depoziti banaka	0,68	0,28	0,68	0,37
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	0,07	0,26	0,07	0,27
Depoziti stanovništva	0,48	0,76	0,30	0,59
Uzeti zajmovi	1,36	1,23	1,30	1,26
Podređene obveze	6,47	6,48	6,47	6,48

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Kamatni rizik u knjizi trgovanja

Sljedeće tablice prikazuju promjenu sadašnje vrijednosti u knjizi trgovanja (BPV odnosno engl. basis point value po valutama za koje je ova promjena materijalna) za 2017. i 2016. godinu:

BPV / Valuta u kn	EUR	USD	HRK
31. prosinac 2017.	(52.662,53)	(27.030,54)	(3.217,62)
Prosjek	100.798,91	(16.359,93)	(96.391,45)
Minimum	(52.662,53)	(57.995,61)	(158.081,87)
Maksimum	201.188,07	(5.049,43)	(3.217,62)

BPV / Valuta u kn	EUR	USD	HRK
31. prosinac 2016.	67.153,96	(56.703,81)	(93.402,91)
Prosjek	23.348,27	(39.838,61)	(152.238,77)
Minimum	(134.971,49)	(66.766,25)	(212.469,80)
Maksimum	143.019,03	(17.720,74)	(90.463,69)

Ukupni BPV za knjigu trgovanja za 29. prosinac 2017. iznosio je 88,9 tisuća HRK u odnosu na 30. prosinac 2016. kada je bio 222,2 tisuća HRK.

Kamatni rizik izvan knjige trgovanja

Aktivnosti upravljanja aktivom i pasivom provode se imajući u vidu osjetljivost pozicija Grupe na promjene kamatnih stopa. Odluke se donose na osnovu raznih analiza i simulacija kamatnih prihoda kako bi se osigurala odgovarajuća osjetljivost na promjene kamatnih stopa u skladu s očekivanim promjenama tržišnih kamatnih stopa te u skladu s ukupnim apetitom za rizik.

Sljedeće tablice prikazuju promjenu sadašnje vrijednosti izvan knjige trgovanja (BPV po valutama za koje je ova promjena materijalna) za 2017. i 2016. godinu:

BPV / Valuta u kn	HRK	EUR	USD
31. prosinac 2017.	(59.567,68)	(97.318,23)	65.968,65
Prosjek	(242.810,66)	(1.047.555,54)	26.040,91
Minimum	(372.670,36)	(1.594.795,86)	(41.954,74)
Maximum	(59.567,68)	(44.333,21)	67.191,53

BPV / Valuta u kn	HRK	EUR	USD
31. prosinac 2016.	(147.047,54)	(1.574.210,70)	(40.893,67)
Prosjek	(183.067,74)	(1.357.173,73)	(22.877,42)
Minimum	(386.451,57)	(1.831.099,88)	(68.375,30)
Maximum	40.704,73	(198.149,30)	6.639,52

Ukupni BPV izvan knjige trgovanja za 29. prosinac 2017. iznosio je 236,7 tisuća HRK u odnosu na 30. prosinac 2016. kada je bio 1,77 milijuna kuna.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Kamatni rizik u knjizi banke ne mjeri se samo korištenjem Value-at-Risk metode nego i tradicionalnim alatima kao što su analize usklađenosti ponovnih vrednovanja stavki aktive i pasive (interest rate gap analize). Pri mjerenu izloženosti kamatnom riziku putem analize osjetljivosti ekonomske vrijednosti primjenjuje se metodologija definirana u Basel II regulativi, koja predviđa mjerjenje efekta koji paralelni pomak referentnih krivulja za jedan od sljedećih scenarija (onaj koji ima nepovoljniji ishod po banku):

- pomak za 200 baznih bodova
- pomak krivulje za 1. ili 99. percentil jednodnevnih promjena kamatnih stopa

ima na vlastitu ekonomsku vrijednost.

u kunama	31. prosinac 2017.	31. prosinac 2016.
EUR	108.320	159.616
HRK	79.568	16.022
Ostalo	(20.289)	(8.220)
Ukupno	167.599	167.418
%	3,83%	3,77%

Grupa mjeri izloženost kamatnom riziku i utjecajem na neto kamatne prihode, sukladno Odluci o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke te u skladu sa EBA smjernicama za upravljanje kamatnim rizikom. Navedeni izvještaj u primjeni je od 30.6.2017.

u HRK	31. prosinac 2017.
NKP	112.273

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica rizik je fluktuacije cijene vlasničkih vrijednosnica, koja će utjecati na fer vrijednost vlasničkih ulaganja i ostalih instrumenata čija vrijednost proizlazi iz vlasničkih ulaganja. Primarna izloženost cjenovnom riziku proizlazi iz vlasničkih vrijednosnica koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Equity delta je indikator izloženosti cjenovnom riziku koja proizlazi iz pozicija u vlasničkim vrijednosnicama koje se drže radi trgovanja. Upravljanje cjenovnim rizikom vlasničkih vrijednosnica obavlja se putem uspostavljenih equity delta limita na razini pojedine pozicije, ukupnog equity delta limita kao i VaR limita na razini ukupne pozicije vlasničkih vrijednosnica koje se drže radi trgovanja.

Praćenje vlasničkog portfelja obavlja se analizom osjetljivosti ovog portfelja putem Equity delta limita i VaR limita.

Valutni rizik

Grupa je izložena riziku promjene tečajeva koji označava rizik gubitaka ostvarenih na otvorenim pozicijama u stranim valutama.

Izloženost riziku promjene tečaja proizlazi iz transakcija s kreditima denominiranim u stranim valutama, depozitima denominiranim u stranim valutama te iz investicijskih i tržišnih aktivnosti. Ova izloženost se prati dnevno, sukladno interno utvrđenim limitima na razini pojedine valute te u ukupnom iznosu maksimalno dozvoljene otvorene devizne pozicije.

Grupa upravlja svojom izloženošću riziku promjene tečaja postavljanjem načela i limita za izloženosti u stranim valutama te praćenjem izloženosti u odnosu na limite, uključujući i stop loss limite. Svoje poslovne aktivnosti Grupa usmjerava nastojeći minimizirati neusklađenost između imovine i obveza denominiranih u stranoj valuti ili uz valutnu klauzulu, održavajući dnevno poslovanje u granicama odobrenih limita po valutama.

Grupa je primarno izložena valuti EUR. Kako bi se zaštitila od valutnog rizika, Grupa koristi derivatne finansijske instrumente.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza po valutama

Grupa	Valute vezane uz EURO Milijuni kn	Valute vezane uz CHF Milijuni kn	Ostale strane valute Milijuni kn	Ukupno strane valute Milijuni kn	Domaća valuta Milijuni kn	Ukupno valute Milijuni kn	
2017.	EURO Milijuni kn	Valute vezane uz EURO Milijuni kn	CHF Milijuni kn	Valute vezane uz CHF Milijuni kn	Ukupno strane valute Milijuni kn	Domaća valuta Milijuni kn	Ukupno valute Milijuni kn
Imovina							
Novac i računi kod banaka	121	-	31	-	87	239	4.469
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	-	-	-	-	-	-	1.739
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	186	388	-	-	2	576	375
Plasmani i zajmovi drugim bankama	867	-	-	-	2	869	25
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	3.039	778	-	-	830	4.647	1.290
Zajmovi komitentima	2.206	8.211	-	18	48	10.483	7.262
Finansijska ulaganja koja se drže do dospjeća	11	237	-	-	-	248	31
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	-	1.309
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-	239
Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	-	-	86
Ostala imovina	21	19	-	-	1	41	250
Ukupno imovina	6.451	9.633	31	18	970	17.103	17.075
Obveze, kapital i rezerve							
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	15	-	1	-	6	22	37
Depoziti banaka	282	-	23	-	501	806	250
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	2.737	46	15	-	499	3.297	6.252
Depoziti stanovništva	8.280	901	280	-	1.522	10.983	3.248
Uzeti zajmovi	1.541	333	-	-	-	1.874	698
Rezervacije za obveze i troškove	10	-	-	-	-	10	163
Obveza za porez na dobit	-	-	-	-	-	-	70
Ostale obveze	29	350	-	-	1	380	571
Podređene obveze	832	-	-	-	-	832	-
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	-	-	-	-	-	-	4.685
Ukupno obveze, kapital i rezerve	13.726	1.630	319	-	2.529	18.204	15.974
Valutna neusklađenost	(7.275)	8.003	(288)	18	(1.559)	(1.101)	1.101
							-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza po valutama (nastavak)

Grupa	Valute vezane uz EURO Milijuni kn	Valute vezane uz CHF Milijuni kn	Ostale strane valute Milijuni kn	Ukupno strane valute Milijuni kn	Domaća valuta Milijuni kn	Ukupno valute Milijuni kn
2016.						
Imovina						
Novac i računi kod banaka	92	-	13	-	89	194
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	-	-	-	-	-	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.182	459	-	-	197	1.838
Plasmani i zajmovi drugim bankama	972	-	-	-	201	1.173
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	2.770	883	-	-	925	4.578
Zajmovi komitentima	1.896	9.165	37	27	124	11.249
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	7	238	-	-	-	245
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	1.496
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	240
Odgodenja porezna imovina	-	-	-	-	-	86
Ostala imovina	14	28	-	-	1	43
Ukupno imovina	6.933	10.773	50	27	1.537	19.320
						16.044
						35.364
Obveze, kapital i rezerve						
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	62	-	5	-	17	84
Depoziti banaka	121	-	23	-	130	274
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	2.400	61	14	-	607	3.082
Depoziti stanovništva	8.507	957	298	-	1.647	11.409
Uzeti zajmovi	2.484	424	-	-	7	2.915
Rezervacije za obveze i troškove	15	1	-	-	-	16
Ostale obveze	14	370	-	-	1	385
Podređene obveze	837	-	-	-	-	837
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	-	-	-	-	-	4.890
Ukupno obveze, kapital i rezerve	14.440	1.813	340	-	2.409	19.002
						16.362
						35.364
Valutna neusklađenost	(7.507)	8.960	(290)	27	(872)	318
						(318)
						-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza po valutama (nastavak)

Banka	Valute vezane uz EURO EURO Milijuni kn	Valute vezane uz CHF uz EURO Milijuni kn	CHF Milijuni kn	Ostale strane valute Milijuni kn	Ukupno strane valute Milijuni kn	Domaća valuta Milijuni kn	Ukupno valute Milijuni kn
2017.							
Imovina							
Novac i računi kod banaka	121	-	31	-	87	239	4.468 4.707
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	-	-	-	-	-	-	1.739 1.739
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	128	191	-	-	2	321	252 573
Plasmani i zajmovi drugim bankama	867	-	-	-	2	869	36 905
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	3.039	661	-	-	830	4.530	1.087 5.617
Zajmovi komitentima	2.206	7.195	-	18	48	9.467	6.986 16.453
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	-	-	395 395
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	-	492 492
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-	204 204
Odgodenja porezna imovina	-	-	-	-	-	-	84 84
Ostala i tekuća porezna imovina	21	-	-	-	1	22	188 210
Ukupno imovina	6.382	8.047	31	18	970	15.448	15.931 31.379
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka							
Depoziti banaka	17	-	1	-	6	24	37 61
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	291	-	23	-	501	815	278 1.093
Depoziti stanovništva	2.780	-	15	-	499	3.294	6.523 9.817
Depoziti stanovništva	8.281	4	280	-	1.522	10.087	3.116 13.203
Uzeti zajmovi	326	333	-	-	-	659	578 1.237
Rezervacije za obveze i troškove	10	-	-	-	-	10	152 162
Obveza za porez na dobit	-	-	-	-	-	-	79 79
Ostale obveze	29	11	-	-	1	41	396 437
Podređene obveze	832	-	-	-	-	832	- 832
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	-	4.458 4.458
Ukupno obveze, kapital i rezerve	12.566	348	319	-	2.529	15.762	15.617 31.379
Valutna neusklađenost	(6.184)	7.699	(288)	18	(1.559)	(314)	314 -

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza po valutama (nastavak)

Banka	Valute vezane uz EURO EURO Milijuni kn	Valute vezane uz CHF uz EURO Milijuni kn	Ostale strane valute CHF Milijuni kn	Ukupno strane valute Milijuni kn	Domaća valuta Milijuni kn	Ukupno valute Milijuni kn
2016.						
Imovina						
Novac i računi kod banaka	92	-	13	-	89	194
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	-	-	-	-	-	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.147	247	-	-	197	1.591
Plasmani i zajmovi drugim bankama	987	-	-	-	201	1.188
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	2.770	647	-	-	925	4.342
Zajmovi komitentima	1.896	7.220	37	27	124	9.304
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	-	408
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	478
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	206
Odgodenja porezna imovina	-	-	-	-	-	83
Ostala i tekuća porezna imovina	14	-	-	-	1	15
Ukupno imovina	6.906	8.114	50	27	1.537	16.634
						14.782
						31.416
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka						
Depoziti banaka	63	-	5	-	17	85
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	121	-	23	-	130	274
Depoziti stanovništva	2.474	-	14	-	607	3.095
Uzeti zajmovi	8.508	4	298	-	1.647	10.457
Rezervacije za obveze i troškove	331	424	-	-	7	762
Ostale obveze	15	1	-	-	-	16
Podređene obveze	14	11	-	-	1	26
Kapital i rezerve	837	-	-	-	-	837
Ukupno obveze, kapital i rezerve	12.363	440	340	-	2.409	15.552
						15.864
						31.416
Valutna neusklađenost	(5.457)	7.674	(290)	27	(872)	1.082
						(1.082)
						-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Operativni rizik

Operativni rizik se definira kao rizik gubitka koji proizlazi iz neodgovarajućih ili neuspjelih internih procesa, ljudskog faktora, sustava ili vanjskih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali isključuje strateški i reputacijski rizik. S ciljem efikasnog upravljanja operativnim rizikom, RBI Grupa donosi smjernice koje se baziraju na standardima i uredbama EU, Zakonu o kreditnim institucijama, Odlukama HNB-a, dokumentima Bazelskog odbora i RBI grupnim direktivama.

Okvir za upravljanje operativnim rizikom Grupe sastoji se od procesa, struktura, kontrola za prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje, praćenje i izračun kapitala, kontrolu rizika i ublažavanje gubitaka nastalih zbog neadekvatnih ili neizvršenih internih procesa, grešaka ljudi i sustava ili vanjskih događaja.

Okvir za upravljanje operativnim rizikom je strukturiran tako da poveća transparentnost operativnih rizika širom Grupe, ojača upravljanje izloženošću operativnom riziku i osigura potpunu sukladnost regulatornim zahtjevima.

Uloge i Odgovornosti

RBI Grupa potiče otvoreno okruženje i kulturu a svi djelatnici Grupe, preko svojih pojedinačnih uloga i odgovornosti, doprinose održavanju učinkovitog Okvira za upravljanje operativnim rizikom.

Iako krajnju odgovornost za rizike ima Član Uprave za rizike, sustav odgovornosti za upravljanje operativnim rizikom se bazira na tri linije obrane, koje pridonose održavanju djelotvornog okvira za upravljanje operativnim rizikom.

Prvu liniju obrane predstavljaju organizacijske jedinice čije poslovne aktivnosti generiraju rizik. Ove organizacijske jedinice nositelji rizika su vlasnici operativnog rizika.

Druga linija obrane pruža neovisnu procjenu operativnog rizika, nadzor i preispituje prvu liniju obrane. Drugu liniju obrane čine:

- Član uprave za rizike RBI Grupe i član uprave za rizike RBA, koji predstavljaju svoje Uprave, pružaju strateške smjernice, osiguravaju vodstvo i primjerno upravljanje operativnim rizicima.
- Odbori za upravljanje operativnim rizikom na razini RBI Grupe i RBA, predstavljaju tijelo odlučivanja, koje nadzire cijeli okvir za upravljanje operativnim rizikom.
- RBI Group Operational Risk Controlling razvija i održava okvir za upravljanje operativnim rizikom Grupe te zajedno s Kontrolom operativnih rizika Raiffeisenbank Austria d.d., osigurava proaktivno prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje i praćenje operativnih rizika.
- Kontrola operativnih rizika Raiffeisenbank Austria d.d. osigurava vodstvo i stručnu podršku za upravljanje operativnim rizikom na razini Članice RBI Grupe. Odgovornost Kontrole operativnih rizika je osigurati poštivanje minimalnih standarda i proaktivno prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje i praćenje operativnih rizika.

Treća linija obrane je Unutarnja revizija, koja ispituje djelotvornost i prikladnost glavnih procesa upravljanja rizicima.

Prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje i praćenje rizika

Operativnim rizikom upravlja se u okviru ciklusa upravljanja rizikom koji obuhvaća prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje i praćenje rizika.

Prepoznavanje operativnih rizika uključuje analizu dolje navedenih parametara radi razumijevanja materijalne značajnosti vrsta operativnog rizika kojima poslovanje može biti izloženo. Operativni rizici u Grupi se prepoznaju na proaktivnoj i redovnoj osnovi u okviru: proizvoda, procesa, sustava i vanjskih faktora.

Mjerjenje operativnog rizika može po svojoj prirodi biti i kvantitativno i kvalitativno i uključuje sljedeće instrumente:

- *Procjena rizika* služi povećanju svjesnosti o operativnim rizicima, identificira operativne rizike, i ovladava identificirane operativne rizike. Procjena rizika određuje neto rizik procesa, organizacijske jedinice u kojima rizik nastaje ili aktivnost koja je relevantna kao ciljana vrijednost za mjerjenje kvalitativnog upravljanja rizikom. Rezultat procjene rizika je temelj za izradu profila rizičnosti.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Operativni rizik (nastavak)

- *Pokazatelji ranog upozorenja* se koriste za kontinuirano praćenje i izvještavanje o izloženosti operativnom riziku. Pružaju signal ranog upozorenja za potencijalne probleme ili promjene u rizičnom profilu, koje mogu zahtijevati upravljačku mjeru.
- *Prikupljanje podataka o događajima operativnog rizika* i analiza internih podatka o događajima operativnog rizika pružaj značajne informacije za mjerjenje utjecaja događaja operativnog rizika i djelotvornosti sustava unutarnjih kontrola.
- *Analiza scenarija* je proces kojim Grupa razmatra utjecaj ekstremnih ali mogućih događaja na svoje poslovanje i pridružuje procjenu vjerojatnosti i jačine rasponu mogućih ishoda. Analiza scenarija ima za cilj osigurati prognostičke metode sakupljanja rijetkih događaja koji se nisu dogodili u bančinoj povijesti gubitaka, podizanje svjesnosti i educiranje managementa, osiguravajući pregled nad različitim vrstama rizika te pokretanje mjera ovladavanja rizikom.

Praćenje je usmjereno na redovit pregled ciklusa upravljanja operativnim rizikom, instrumenata i metoda upravljanja operativnim rizikom, kako bi se osigurala njihova relevantnost i valjanost u procjeni operativnog rizika te na osiguravanje da primjenjene mjere ovladavanja rizikom djeluju učinkovito, redovito se provjeravaju i po potrebi prilagođavaju.

Izvještavanje podržava ciklus upravljanja operativnim rizikom, osiguravajući stalni i pravovremen protok informacija do relevantnih tijela koja donose odluke. Na taj način, izvještavanje o operativnom riziku podržava transparentnost rizika i integraciju aktivnosti upravljanja operativnim rizikom u svakodnevno poslovanje.

Ovladavanje rizikom je usmjereno na upravljanje izloženošću riziku, primjenjujući neku od sljedećih akcija: izbjegavanje rizika (uklanjanje izvora rizika), smanjenje rizika (mijenjanje vjerojatnosti ili posljedica primjenjujući kontrolu ili druge aktivnosti za ublažavanje), prijenos rizika (dijeljenje rizika s drugom stranom ili više njih), prihvatanje rizika (prihvatanje rizika informiranim odlukom). Grupa definira okidače unutar alata za prepoznavanje rizika, koji rezultiraju obveznim mjerama ovladavanja rizikom ali ovladavanje rizikom je i dio svakodnevnih aktivnosti u trenutku prepoznavanja rizika.

Sve članice Grupe za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik koriste standardni pristup.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji na glavnem, odnosno najpovoljnijem tržištu pod postojećim tržišnim uvjetima, tj. izlazna cijena, neovisno o tome da li je ona neposredno vidljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i oni koji su raspoloživi za prodaju vrednuju se po fer vrijednosti. Zajmovi i potraživanja i imovina koja se drži do dospijeća vrednuju se po amortiziranom trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti.

Zbog kratkih dospijeća novca i potraživanja od banaka, plasmana drugim bankama, depozita banaka, depozita društava i sličnih subjekata, njihova knjigovodstvena vrijednost reflektira njihovu fer vrijednost.

U nastavku slijedi sažetak glavnih metoda i prepostavki korištenih u procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata.

Zajmovi

Fer vrijednost zajmova izračunava se temeljem diskontiranih očekivanih budućih novčanih tokova glavnice i kamate. Očekivani budući gotovinski tokovi procjenjuju se uzimajući u obzir kreditne rizike i sve pokazatelje umanjenja vrijednosti uključujući i rezerviranja izračunata po stopi koju propisuje HNB, za naplative plasmane na skupnoj osnovi prema uputama HNB-a. Očekivani budući novčani tokovi za homogene kategorije zajmova, kao što su hipotekarni zajmovi stanovništvu, procjenjuju se na bazi portfelja i diskontiraju se po trenutnim stopama koje su važeće za slične zajmove novim komitentima sa sličnim kreditnim profilom. Procijenjene fer vrijednosti zajmova odražavaju promjene u kreditnom statusu otkad su zajmovi odobreni i promjene kamatnih stopa u slučaju zajmova koji imaju fiksnu kamatnu stopu. S obzirom da Grupa ima vrlo limitiran portfelj kredita sa fiksnom stopom te dugoročno dospijeće, fer vrijednost kredita ne razlikuje se materijalno od njihove knjigovodstvene vrijednosti prema procjeni rukovodstva. Razlike između fer vrijednosti budućih gubitaka od trenutno naplativih kredita u portfelju i efekta rezervacija na skupnoj osnovi priznatih sukladno propisima HNB-a, nisu uzete u obzir.

Depoziti banaka i komitenata

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospijeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na dan izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospijećem temelji se na diskontiranim novčanim tokovima prema trenutačno važećim kamatnim stopama za depozite sličnog preostalog dospijeća. Vrijednost dugoročnih odnosa s deponentima ne uzima se u obzir kod procjene fer vrijednosti.

Uzeti zajmovi

Veći dio dugoročnih uzetih zajmova Grupe nema tržišnu cijenu, te se fer vrijednost procjenjuje kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova, diskontiranih po kamatnim stopama na datum izvješćivanja za Grupu, za novi zajam sličnog tipa i preostale ročnosti.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

U idućoj tablici su analizirani finansijski instrumenti koji su nakon prvog priznavanja svedeni na fer vrijednost, razvrstani u tri skupine ovisno o dostupnosti dostupnih pokazatelja fer vrijednosti (tabelarni prikaz za razliku od povezanih bilješki ne uključuje ukalkuliranu kamatu):

- 1. razina dostupnih primjetljivih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za istovrsnu imovinu i istovrsne obveze;
- 2. razina dostupnih primjetljivih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na izravno promatranje imovine ili obveza, tj. njihovih cijena ili su dobiveni neizravno, tj. izvedeni iz cijena; i
- 3. razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na primjetljivim tržišnim podacima (neprimjetljivi ulazni podaci).

Grupa 2017. Milijuni kn	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost			Ukupno fer vrijednost
		1.razina	2.razina	3.razina	
Novac i računi kod banaka	4.708	-	-	4.708	4.708
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.739	-	-	1.739	1.739
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Instrumenti koji se drže radi trgovana					
Dužničke vrijednosnice	492	372	120	-	492
Vlasničke vrijednosnice	1	1	-	-	1
Derivativna finansijska imovina	29	-	29	-	29
Fer vrijednost ugovorenih OTC spot transakcija	4	-	4	-	4
Finansijska imovina početno određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Dužničke vrijednosnice	409	86	323	-	409
Vlasničke vrijednosnice	2	2	-	-	2
Ulaganja u investicijske fondove	14	14	-	-	14
Plasmani i zajmovi drugim bankama	894	-	-	894	894
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju					
Dužničke vrijednosnice	5.906	5.787	119	-	5.906
Vlasničke vrijednosnice	31	7	22	2	31
Zajmovi komitentima	17.745	-	-	18.083	18.083
Finansijska ulaganja koja se drže do dospjeća	279	314	-	-	314
Ukupno	32.253	6.583	617	25.426	32.626
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Derivativna finansijske obveze	48	-	48	-	48
Fer vrijednost ugovorenih OTC spot transakcija	11	-	11	-	11
Depoziti banaka	1.056	-	-	1.056	1.056
Depoziti društava i sličnih subjekata	9.549	-	-	9.548	9.548
Depoziti stanovništva	14.231	-	-	14.188	14.188
Uzeti zajmovi	2.572	-	-	2.564	2.564
Podređene obveze	832	-	-	815	815
Ukupno	28.299	-	59	28.171	28.230

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Grupa 2016. Milijuni kn	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost			Ukupno fer vrijednost
		1.razina	2.razina	3.razina	
Novac i računi kod banaka	3.721	-	-	3.721	3.721
Obvezna pričuva kod					
Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	1.675	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Instrumenti koji se drže radi trgovanja					
Dužničke vrijednosnice	1.902	1.862	40	-	1.902
Vlasničke vrijednosnice	5	5	-	-	5
Derativna finansijska imovina	109	-	109	-	109
Fer vrijednost ugovorenih OTC spot transakcija	1	-	1	-	1
Finansijska imovina početno određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Dužničke vrijednosnice	487	369	115	3	487
Vlasničke vrijednosnice	2	2	-	-	2
Ulaganja u investicijske fondove	9	9	-	-	9
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.332	-	-	1.332	1.332
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju					
Dužničke vrijednosnice	5.188	5.188	-	-	5.188
Vlasničke vrijednosnice	29	8	17	4	29
Zajmovi komitentima	18.504	-	-	18.644	18.644
Finansijska ulaganja koja se drže do dospjeća	293	257	-	-	257
Ukupno	33.257	7.700	282	25.379	33.361
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Derativna finansijske obveze	96	-	96	-	96
Fer vrijednost ugovorenih OTC spot transakcija	1	-	1	-	1
Depoziti banaka	441	-	-	441	441
Depoziti društava i sličnih subjekata	9.891	-	-	9.879	9.879
Depoziti stanovništva	14.253	-	-	14.233	14.233
Uzeti zajmovi	3.992	-	-	3.983	3.983
Podređene obveze	837	-	-	820	820
Ukupno	29.511	-	97	29.356	29.453

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Banka 2017. Milijuni kn	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost			Ukupno fer vrijednost
		1.razina	2.razina	3.razina	
Novac i računi kod banaka	4.707	-	-	4.707	4.707
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.739	-	-	1.739	1.739
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Instrumenti koji se drže radi trgovanja					
Dužničke vrijednosnice	492	372	120	-	492
Vlasničke vrijednosnice	1	1	-	-	1
Derivativna finansijska imovina	35	-	35	-	35
Fer vrijednost ugovorenih OTC spot transakcija	4	-	4	-	4
Finansijska imovina početno određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Dužničke vrijednosnice	41	14	27	-	41
Plasmani i zajmovi drugim bankama	905	-	-	909	909
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju					
Dužničke vrijednosnice	5.586	5.487	99	-	5.586
Vlasničke vrijednosnice	31	7	22	2	31
Zajmovi komitentima	16.453	-	-	16.804	16.804
Ulaganja u podružnice	395	-	-	395	395
Ukupno	30.389	5.881	307	24.556	30.744
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Derivativna finansijske obveze	50	-	50	-	50
Fer vrijednost ugovorenih OTC spot transakcija	11	-	11	-	11
Depoziti banaka	1.093	-	-	1.093	1.093
Depoziti društava i sličnih subjekata	9.817	-	-	9.816	9.816
Depoziti stanovništva	13.203	-	-	13.191	13.191
Uzeti zajmovi	1.237	-	-	1.229	1.229
Podređene obveze	832	-	-	815	815
Ukupno	26.243	-	61	26.144	26.205

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Banka 2016. Milijuni kn	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost			Ukupno fer vrijednost
		1.razina	2.razina	3.razina	
Novac i računi kod banaka	3.717	-	-	3.717	3.717
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	1.675	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Instrumenti koji se drže radi trgovanja					
Dužničke vrijednosnice	1.902	1.862	40	-	1.902
Vlasničke vrijednosnice	5	5	-	-	5
Derivativna finansijska imovina	117	-	117	-	117
Fer vrijednost ugovorenih OTC spot transakcija	1	-	1	-	1
Finansijska imovina početno određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Dužničke vrijednosnice	126	98	25	3	126
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.384	-	-	1.385	1.385
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju					
Dužničke vrijednosnice	4.892	4.892	-	-	4.892
Vlasničke vrijednosnice	29	8	17	4	29
Zajmovi komitentima	16.213	-	-	16.379	16.379
Ulaganja u podružnice	408	-	-	408	408
Ukupno	30.469	6.865	200	23.571	30.636
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Derivativna finansijske obveze	96	-	96	-	96
Fer vrijednost ugovorenih OTC spot transakcija	1	-	1	-	1
Depoziti banaka	520	-	-	520	520
Depoziti društava i sličnih subjekata	10.090	-	-	10.085	10.085
Depoziti stanovništva	13.195	-	-	13.175	13.175
Uzeti zajmovi	1.759	-	-	1.750	1.750
Podređene obveze	837	-	-	820	820
Ukupno	26.498	-	97	26.350	26.447

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)**

Sljedeća tablica prikazuje uskladu između početnih i završnih stanja za mjerjenje fer vrijednosti u razini 3 unutar hijerarhije fer vrijednosti:

Grupa/Banka	<i>Instrumenti namijenjeni trgovanju</i>	<i>Finansijska imovina predodređena za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak</i>	<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>
	Vlasnički instrumenti	Dužnički vrijednosni papiri pravnih osoba	Vlasnički vrijednosni papiri
Na dan 1. siječnja 2016.	2	3	60
Dobici i gubici iskazani u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti	(2)	-	(53)
Reklasifikacija u razinu 1			(3)
Na dan 31. prosinca 2016.	-	3	4
Dobici i gubici iskazani u računu dobiti i gubitka	-	(3)	-
Dobici i gubici iskazani u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti	-	-	(2)
Na dan 31. prosinca 2017.	-	-	2

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

49. Upravljanje kapitalom

Kreditne su institucije u Hrvatskoj od 1. siječnja 2014. godine obvezne izračunavati i izvještavati bonitetne zahtjeve sukladno Uredbi (EU) br. 575/2013, Direktivi 2013/36/EU, provedbenim tehničkim standardima i ostalim relevantnim propisima Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) kao i lokalnog regulatora, HNB-a.

Regulatorni kapital Grupa i Banke izračunat je primjenom Basel III metodologije.

Grupa, se prema regulatornim zahtjevima HNB-a i EBA-e, sastoji od Raiffeisenbank Austria d.d. i njezinih podružnica koje čine dio grupe kreditnih institucija. Grupu za potrebe izračuna regulatornog kapitala čine: Raiffeisenbank Austria d.d., Raiffeisen stambena štedionica d.d., Raiffeisen Leasing d.o.o., Raiffeisen Consulting d.o.o., Raiffeisen Factoring d.o.o. (2016.: i Raiffeisen Invest d.o.o. i Raiffeisen Bonus d.o.o.).

Regulatorni kapital Grupe i Banke čine Redovni osnovni kapital i Dopunski kapital. Redovni osnovni kapital uključuje kapital nastao izdavanjem običnih dionica, pripadajuće premije na dionice, zadržanu dobit, rezerve, umanjenje za nematerijalnu imovinu, nerealizirani gubitak od promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju i vrijednosna usklađenja zbog zahtjeva za bonitetno vrednovanje te goodwill-a proizašlog iz stjecanja sto postotnog udjela u društvu Raiffeisen Leasing d.o.o. Dopunski kapital uključuje podređene obveze koje se priznaju kao dopunski kapital.

Propisane minimalne stope kapitala sukladno čl. 92. Uredbe (EU) br. 575/2013 su:

- Stopa redovnog osnovnog kapitala 4,5 % ukupne izloženosti rizicima
- Stopa osnovnog kapitala 6% ukupne izloženosti rizicima
- Stopa ukupnog kapitala 8% ukupne izloženosti rizicima.

Sukladno čl. 129. i 133. Direktive 2013/36/EU i čl. 117. i 130. Zakona o kreditnim institucijama, Grupa i Banka su dužne osigurati sljedeće zaštitne slojeve kapitala:

- Zaštitni sloj za očuvanje kapitala od 2,5% ukupne izloženosti rizicima
- Zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik od 3% ukupne izloženosti rizicima.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

49. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Milijuni kuna	Grupa 2017.	Grupa 2016.	Banka 2017.	Banka 2016.
Regulatorni kapital				
<i>Osnovni kapital</i>				
<i>Redovni osnovni kapital</i>				
Izdani dionički kapital	3.621	3.621	3.621	3.621
Premija na emitirane dionice	12	12	12	12
Zadržana dobit (isključujući dobit razdoblja)	558	408	222	147
Neto dobit razdoblja	(245)	-	-	-
Zakonske, statutarne i ostale rezerve	173	173	173	173
Nekontrolirajući udio	-	-	-	-
Odbici u skladu s regulativom:				
Nematerijalna imovina	(215)	(220)	(209)	(214)
Vrijednosna usklađenja zbog zahtjeva za bonitetno vrednovanje	(28)	(22)	(26)	(21)
Goodwill	(27)	(27)	-	-
Nerealizirani gubici od promjena vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	(11)	(13)	(11)	(11)
Odbici za ulaganja subjekte finansijskog sektora	(23)	(23)	(23)	(23)
Osnovni kapital	3.815	3.909	3.759	3.684
Dopunski kapital	614	753	614	753
Regulatorni kapital	4.429	4.662	4.373	4.437
Ukupno rizikom ponderirana aktiva	21.624	23.085	19.449	20.004
Stopa adekvatnosti kapitala	20,48%	20,19%	22,48%	22,18%

Tijekom 2017. godine stopa adekvatnosti kapitala Grupe i Banke je bila iznad propisanog minimuma.

Rukovodstvo Banke

Nadzorni odbor i Uprava kontroliraju poslovanje Banke. Rukovodstvo Banke tijekom 2017. godine čine:

Članovi Nadzornog odbora

Andreas Gschwenter (Predsjednik od 31. svibnja 2017.)
Karl Sevelda (Predsjednik do 31. svibnja 2017.)
Peter Jacenko (zamjenik od 08. lipnja 2017. do tada član)
Peter Lennkh (Zamjenik do 08. lipnja 2017.))
Lovorka Penavić (Član)
Marcus Kirchmair (Član)
Robert Fritz (Član do 31.svibnja 2017.)
Kemal Kozarić (Član)
Sabine Zucker (član od 31.svibnja 2017.)
Harald Kreuzmair (član od 31. svibnja 2017.)

Članovi Uprave

Michael Georg Mueller (Predsjednik)
Ivan Žižić (Član)
Vesna Ciganek-Vuković (Član do 31.prosinca.2017.)
Daniel Mitteregger (Član od 01. siječnja 2018.)
Liana Keserić (Član)
Zoran Košćak (Član)
Marko Jurjević (Član)

Izvršni direktori:	Odjel
Vesna Muratović (do 30.04.2017.)	Financijske institucije i cash management
Emilija Sertć (od 01.05.2017.)	Financijska tržišta i investicijsko bankarstvo
Robert Mamić	Financijski proizvodi
Nikola Karin	Upravljanje kreditnim rizicima
Dubravko Lukač	Poslovanje sa stanovništvom
Ivan Vidaković	Računovodstvo i porezno savjetovanje
Robert Kuzmanić	
Vesna Valić (do 16.11.2017.)	IT
Enkelejd Zotaj (od 17.11.2017.)	
Zoran Vučićević	Pravni poslovi
Irena Bašić Štefanić	Upravljanje ljudskim potencijalima
Gordana Šaban	Unutarnja revizija
Boris Vuksan	Financijska kontrola
Vesna Ćebetarević	Operativni servisi
Srđan Šverko	Poslovanje s velikim poslovnim sustavima i poduzećima u stranom vlasništvu
Toni Jurčić	Gospodarstvo i poduzetništvo u regijama
Ines Knapić	Poslovanje s restrukturiranim klijentima i naplata
Ivana Hobolja Škrtić	Upravljanje odnosom s klijentima i alternativnim kanalima
Ivica Jerkić	Transakcijski servisi
Tanja Ožbolt Šterle	Kontrola rizika
Ivana Jelaš	Upravljanje aktivom i pasivom
Renata Gecan Milek	Privatno bankarstvo
Nikolina Bogati	Marketing i odnosi s javnošću
Ena Badanjak (do 23.08.2017.)	
Iva Bakija (od 01.11..2017.)	Ured Uprave
Tomislav Ilijaš	Organizacija, upravljanje procesima i projektima
Damir Jandrašek	Nabava, upravljanje poslovnim prostorima i opći poslovi
Ivica Tonči Kravacica	Sigurnost
Igor Mataić	Financijsko savjetovanje
Vera Miletić Fras	Sukladnost
Zrinka Živković Matijević	Ekonomска i financijska istraživanja

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku

Temeljem hrvatskog Zakona o računovodstvu (Narodne novine 109/07) Hrvatska narodna banka donijela je Odluku o strukturi i sadržaju izvještaja kreditnih institucija (Narodne novine 30/17 i 44/17). Sljedeće tablice prikazuju finansijska izvješća u skladu s navedenom odlukom:

Konsolidirani račun dobiti i gubitka

	2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn
1. Kamatni prihodi	1.138	1.305
2. (Kamatni troškovi)	(274)	(369)
3. Neto kamatni prihod (1.-2.)	864	936
4. Prihodi od provizija i naknada	794	695
5. (Troškovi provizija i naknada)	(325)	(249)
6. Neto prihod od provizija i naknada (4.-5.)	469	446
7. Dobit/(gubitak) od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	-	-
8. Dobit/(gubitak) od aktivnosti trgovanja	19	196
9. Dobit/(gubitak) od ugrađenih derivata	(2)	1
10. Dobit/(gubitak) od imovine kojom se aktivno ne trguje, a koja se vrednuje prema fer vrijednosti kroz RDG	6	27
11. Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine raspoložive za prodaju	26	80
12. Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine koja se drži do dospijeća	-	27
13. Dobit/(gubitak) proizašao iz transakcija zaštite	2	(1)
14. Prihodi od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	-	-
15. Prihodi od ostalih vlasničkih ulaganja	-	1
16. Dobit/(gubitak) od obračunatih tečajnih razlika	137	(15)
17. Ostali prihodi	519	368
18. Ostali troškovi	(81)	(129)
19. Opći administrativni troškovi i amortizacija	(1.105)	(1.133)
20. Neto prihod od poslovanja prije vrijednosnih usklađivanja i rezerviranja za gubitke (3.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.+16.+17.-18.-19.)	854	804
21. Troškovi vrijednosnog usklađivanja i rezerviranja za gubitke	(564)	(109)
22. Dobit/(gubitak) prije oporezivanja (20.-21.)	290	695
23. Porez na dobit	(102)	(160)
24. Dobit/(gubitak) tekuće godine (22.-23.)	188	535
25. Zarada po dionici	52 kn	147 kn

Dodatak računu dobiti i gubitka

	2017.	2016.
Dobit/(gubitak) tekuće godine	188	535
Pripisan dioničarima Matičnog društva	188	535
Manjinski udjel	-	-

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

	2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn
1. Dobit/(gubitak) tekuće godine	188	535
2. Ostala sveobuhvatna dobit (2.1+ 2.2)	(11)	(23)
2.1 Stavke koje neće biti reklassificirane u dobit ili gubitak (2.1.1+2.1.2+2.1.3+2.1.4+2.1.5+2.1.6)	2	1
2.1.1 Materijalna imovina	-	-
2.1.2 Nematerijalna imovina	-	-
2.1.3 Aktuarski dobici ili (-) gubici na mirovinskim planovima pod pokroviteljstvom poslodavstva	-	-
2.1.4 Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
2.1.5 Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od subjekata koji se obračunava metodom udjela	2	1
2.1.6 Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje neće biti reklassificirane	-	-
2.2 Stavke koje je moguće reklassificirati u dobit ili gubitak (2.2.1+2.2.2+2.2.3+2.2.4+2.2.5+2.2.6+2.2.7)	(13)	(24)
2.2.1 Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje (efektivni udjel) (2.2.1.1+2.2.1.2.+2.2.1.3)	-	-
2.2.1.1 Dobici ili gubici (-) u kapitalu	-	-
2.2.1.2 Preneseno u dobit ili gubitak	-	-
2.2.1.3 Ostale reklassifikacije	-	-
2.2.2 Zamjena strane valute (2.2.2.1+2.2.2.2+2.2.2.3)	-	-
2.2.2.1 Dobici ili gubici (-) u kapitalu	-	-
2.2.2.2 Preneseno u dobit ili gubitak	-	-
2.2.2.3 Ostale reklassifikacije	-	-
2.2.3 Zaštite novčanih tokova (efektivni udjel) (2.2.3.1+2.2.3.2+2.2.3.3+2.2.3.4)	-	-
2.2.3.1 Dobici ili gubici (-) u kapitalu	-	-
2.2.3.2 Preneseno u dobit ili gubitak	-	-
2.2.3.3 Preneseno u početnu knjigovodstvenu vrijednost zaštićenih stavki	-	-
2.2.3.4 Ostale reklassifikacije	-	-
2.2.4 Financijska imovina raspoloživa za prodaju (2.2.4.1+2.2.4.2+2.2.4.3)	(16)	(33)
2.2.4.1 Dobici ili gubici (-) u kapitalu	(10)	66
2.2.4.2 Preneseno u dobit ili gubitak	(4)	(99)
2.2.4.3 Ostale reklassifikacije	(2)	-
2.2.5 Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju (2.2.5.1+2.2.5.2+2.2.5.3)	-	-
2.2.5.1 Dobici ili gubici (-) u kapitalu	-	-
2.2.5.2 Preneseno u dobit ili gubitak	-	-
2.2.5.3 Ostale reklassifikacije	-	-
2.2.6 Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	-	-
2.2.7 Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklassificirati u dobit ili (-) gubitak	3	9
3. Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine (1.+2.)	177	512
4. Pripada manjinskom udjelu (nekontrolirajući udjel)	-	-
5. Pripada vlasnicima matičnog društva	177	512

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

Konsolidirani Izvještaj o finansijskom položaju (bilanca)

	2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn
Imovina		
1. Gotovina i depoziti kod HNB-a (1.1+1.2)	6.357	5.337
1.1. Gotovina	805	712
1.2. Depoziti kod HNB-a	5.552	4.625
2. Depoziti kod kreditnih institucija	946	1.154
3. Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	309	105
4. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	554	1.853
5. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju	5.586	5.173
6. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se drže do dospijeća	275	287
7. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz RDG	349	420
8. Derivatna finansijska imovina	33	115
9. Krediti finansijskim institucijama	63	290
10. Krediti ostalim komitentima	17.661	18.369
11. Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	-	-
12. Preuzeta imovina	91	78
13. Materijalna i nematerijalna imovina (minus amortizacija)	1.335	1.765
14. Kamate, naknade i ostala imovina	642	436
A. Ukupno imovina (1.+2.+3. Do 14.)	34.201	35.382
Obveze i kapital		
1. Krediti od finansijskih institucija(1.1+1.2)	1.385	2.396
1.1. Kratkoročni krediti	542	889
1.2. Dugoročni krediti	843	1.507
2. Depoziti (2.1+2.2+2.3)	24.492	24.114
2.1. Depoziti na žiro-računima i tekućim računima	8.149	7.541
2.2. Štedni depoziti	6.826	5.359
2.3. Oročeni depoziti	9.517	11.214
3. Ostali krediti (3.1+3.2)	1.174	1.582
3.1. Kratkoročni krediti	-	354
3.2. Dugoročni krediti	1.174	1.228
4. Derivatne finansijske obveze i ostale finansijske obveze kojima se trguje	46	94
5. Izdani dužnički vrijednosni papiri(5.1+5.2)	-	-
5.1. Kratkoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
5.2. Dugoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
6. Izdani podređeni instrumenti	826	831
7. Izdani hibridni instrumenti	-	-
8. Kamate, naknade i ostale obveze	1.585	1.467
B. Ukupno obveze (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.)	29.508	30.484
Kapital		
1. Dionički kapital	3.633	3.633
2. Dobitak/gubitak tekuće godine	188	535
3. Zadržana dobit/(gubitak)	635	483
4. Zakonske rezerve	181	181
5. Statutarne i ostale kapitalne rezerve	7	8
7. Nerealizirani dobitak/(gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju	49	58
C. Ukupno kapital(1.+2.+3.+4.+5.+6+7.)	4.693	4.898
D. Ukupno obveze i kapital (B+C)	34.201	35.382

Dodatak izvještaju o finansijskom položaju

	2017.	2016.
Ukupni kapital	4.693	4.898
Kapital raspoloživ dioničarima Matičnog društva	4.693	4.898
Manjinski udjel	-	-

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima

	2017. Milijuni kn	2016. Milijuni kn
Poslovne aktivnosti		
1.1. Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	290	695
1.2. Ispravci vrijednosti i rezerviranja za gubitke	369	(522)
1.3. Amortizacija	147	191
1.4. Neto nerealizirana (dubit)/gubitak od finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz RDG	38	(36)
1.5. Dobit/(gubitak) od prodaje materijalne imovine	-	-
1.6. Ostali (dobici)/gubici	(1.054)	(1.047)
1. Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena poslovne imovine (1.1. do 1.6.)	(210)	(719)
2.1. Depoziti kod HNB-a	(42)	315
2.2. Trezorski zapisi MF i blagajnički zapisi HNB-a	(203)	14
2.3. Depoziti kod finansijskih institucija i krediti finansijskim institucijama	28	(28)
2.4. Krediti ostalim komitentima	254	908
2.5. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	1.276	(155)
2.6. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju	(543)	(220)
2.7. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz RDG	62	(24)
2.8. Ostala poslovna imovina	1.207	1.241
2. Neto (povećanje)/smanjenje poslovne imovine (1.1. do 2.8.)	2.039	2.051
Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza		
3.1. Depoziti po viđenju	608	1.073
3.2. Štedni i oročeni depoziti	121	(417)
3.3. Izvedene finansijske obveze i ostale obveze kojima se trguje	(49)	(13)
3.4. Ostale obveze	(186)	(179)
3. Neto povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza (3.1. do 3.4.)	494	464
4. Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije plaćanja poreza na dobit (1.+2.+3.)	2.323	1.796
5. (Plaćeni porez na dobit)	(28)	(33)
6. Neto priljev/(odljev) gotovine iz poslovnih aktivnosti (4.-5.)	2.295	1.763
Uлагаčke aktivnosti		
7.1. Primici od prodaje/(plaćanja za kupnju) materijalne i nematerijalne imovine	(120)	(255)
7.2. Primici od prodaje/(plaćanja za kupnju) ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke potvrate	-	-
7.3. Primici od naplate/(plaćanja za kupnju) vrijednosnih papira i drugih finansijskih instrumenata koji se drže do dospijeća	11	(11)
7.4. Primljene dividende	-	-
7.5. Ostali primici/(plaćanja) iz ulagačkih aktivnosti	154	152
7. Neto novčani tijek iz ulagačkih aktivnosti (7.1. do 7.5.)	45	(114)
Finansijske aktivnosti		
8.1. Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita	(1.389)	(231)
8.2. Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira	-	-
8.3. Neto povećanje/(smanjenje) instrumenata dopunskog kapitala	-	-
8.4. Premije na dionice	-	-
8.5. (Isplaćena dividenda)	(385)	-
8.6. Ostali primici/(plaćanja) iz finansijskih aktivnosti	-	-
8. Neto novčani tijek iz finansijskih aktivnosti (8.1. do 8.6.)	(1.774)	(231)
9. Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i ekvivalenta gotovine (6.+7.+8.)	566	1.418
10. Učinci promjene tečaja stranih valuta na gotovinu i ekvivalentu gotovine	(5)	27
11. Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i ekvivalenta gotovine (9.+10.)	561	1.445
12. Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	4.968	3.523
13. Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	5.529	4.968

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala

(Svi iznosi izraženi su u milijunima kn)	Dionički kapital	Trezorske dionice	Zakonske statutarne i ostale rezerve	Zadržana dobit/ gubitak	Dobit/ gubitak tekuće godine	Nerealizirani dobitak/ gubitak s osnove vrijednosnog uskladišavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju	Manjinski udjel	Ukupno kapital i rezerve
1. Stanje 1. siječnja 2017.	3.633	-	189	1.018	-	58	-	4.898
2. Promjene računovodstvenih politika i ispravci pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Prepravljeno stanje 1. siječnja tekuće godine (1.+2.)	3.633	-	189	1.018	-	58	-	4.898
4. Prodaja finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	(9)	-	(9)
6. Porez na stavke izravno priznate ili prenijete iz kapitala i rezervi	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Ostali dobici i gubici izravno priznati u kapitalu i rezervama	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobici/gubici priznati izravno u kapitalu i rezervama (4.+5.+6.+7.)	-	-	-	-	-	(9)	-	(9)
9. Dobit/(gubitak) tekuće godine	-	-	-	-	188	-	-	188
10. Ukupno priznati prihodi i rashodi za tekuću godinu (8.+9.)	-	-	-	-	188	(9)	-	179
11. Povećanje/ (smanjenje) dioničkog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Kupnja/prodaja trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Ostale promjene	-	-	(1)	2	-	-	-	1
14. Prijenos u rezerve	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Isplata dividende	-	-	-	(385)	-	-	-	(385)
16. Raspodjela dobiti (11.+12.+13.+14.+15.)	-	-	(1)	(383)	-	-	-	(384)
17. Stanje 31. prosinca 2017. (3.+10.+16.)	3.633	-	188	635	188	49	-	4.693

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

**Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala
(nastavak)**

(Svi iznosi izraženi su u milijunima kn)	Dionički kapital	Trezorske dionice	Zakonske statutarne i ostale rezerve	Zadržana dobit/ (gubitak)	Dobit/ (gubitak) tekuće godine	Nerealizirani dobitak/ gubitak s osnove vrijednosnog uskladivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju	Manjinski udjel	Ukupno kapital i rezerve
1. Stanje 1. siječnja 2016.	3.633	-	199	430	-	82	68	4.412
2. Promjene računovodstvenih politika i ispravci pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Prepravljeno stanje 1. siječnja tekuće godine (1.+2.)	3.633	-	199	430	-	82	68	4.412
4. Prodaja finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	(24)	-	(24)
6. Porez na stavke izravno priznate ili prenijete iz kapitala i rezervi	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Ostali dobici i gubici izravno priznati u kapitalu i rezervama	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobici/gubici priznati izravno u kapitalu i rezervama (4.+5.+6.+7.)	-	-	-	-	-	(24)	-	(24)
9. Dobit/(gubitak) tekuće godine	-	-	-	-	535	-	-	535
10. Ukupno priznati prihodi i rashodi za tekuću godinu (8.+9.)	-	-	-	-	535	(24)	-	511
11. Povećanje/ (smanjenje) dioničkog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Kupnja/(prodaja) trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Ostale promjene	-	-	(11)	54	-	-	(68)	(25)
14. Prijenos u rezerve	-	-	1	(1)	-	-	-	-
15. Isplata dividende	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Raspodjela dobiti (11.+12.+13.+14.+15.)	-	-	(10)	53	-	-	(68)	(25)
17. Stanje 31. prosinca 2016. (3.+10.+16.)	3.633	-	189	483	535	58	-	4.898

Dodatak II – Usklađa temeljnih finansijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku

Budući da su u finansijskim izvješćima sastavljenim u skladu s odlukom Hrvatske narodne banke ("HNB") podaci klasificirani različito od onih u finansijskim izvješćima sastavljenim u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj, dolje navedene tablice prikazuju usporedne podatke.

Usporedni prikaz konsolidiranog računa dobiti i gubitka na dan 31. prosinca 2017. godine i 31. prosinca 2016. godine:

Prema odluci Hrvatske narodne banke	2017.	2017.	2017.	2016.	2016.	2016.
	Prema zakonskim zahtjevima za računovodstv o banaka u Hrvatskoj	Razlika	Prema odluci Hrvatske narodne banke	Prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj	Razlika	
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Prihodi od kamata	1.138	1.139	(1)	1.305	1.305	0
Rashodi od kamata	(274)	(226)	(48)	(369)	(317)	(52)
Neto prihod od kamata	864	913	(49)	936	988	(52)
Prihodi od provizija i naknada	794	794	-	695	694	1
Troškovi provizija i naknada	(325)	(325)	-	(249)	(257)	8
Neto prihodi od provizija i naknada	469	469	-	446	437	9
Dobit/(gubitak) od aktivnosti trgovanja	19	192	(173)	196	315	(119)
Dobit/(gubitak) od ugrađenih derivata	(2)	-	(2)	1	-	1
Dobit/(gubitak) od imovine kojom se aktivno ne trguje, a koja se vrednuje prema fer vrijednosti kroz RDG	6	-	6	27	-	27
Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine raspoložive za prodaju	26	-	26	80	-	80
Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine koja se drži do dospijeća	-	-	-	27	-	27
Dobit/(gubitak) proizašao iz transakcija zaštite	2	-	2	(1)	-	(1)
Prihodi od ostalih vlasničkih ulaganja	-	-	-	1	-	1
Dobit/(gubitak) od obračunatih tečajnih razlika	137	-	137	(15)	-	(15)
Ostali prihodi	519	300	219	368	322	46
Ukupno ostali prihodi	707	492	215	684	637	47
Opći administrativni troškovi i amortizacija	(1.105)	(1.212)	107	(1.133)	(1.877)	744
Troškovi vrijednosnog usklađivanja i rezerviranja za gubitke	(564)	(372)	(192)	(109)	510	(619)
Ostali troškovi	(81)	-	(81)	(129)	-	(129)
Ukupno rashodi	(1.750)	(1.584)	(166)	(1.371)	(1.367)	(4)
Dobit prije oporezivanja	290	290	-	695	695	-
Porez na dobit	(102)	(102)	-	(160)	(160)	-
Dobit tekuće godine	188	188	-	535	535	-
Zarada po dionici (u kn)	52	52	-	147	147	-

Dodatak II – Usklada temeljnih finansijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

- Prema Odluci HNB-a, troškovi osiguranja depozita i troškovi sanacijskog fonda iskazani su u sklopu kamatnih troškova, dok su u izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj razvrstani su u administrativne troškove. Negativna kamata po depozitima kod banaka i naknada po faktoringu su prema odluci HNB-a iskazani unutar pozicije *Opći administrativni troškovi i amortizacija*, dok su u izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka iskazani u sklopu pozicije *Kamatni troškovi*.
- Prema Odluci HNB-a, neto tečajne razlike razvrstane su u sklopu pozicija *Dobit/(gubitak) od obračunatih tečajnih razlika*, *Neto prihod od kamata*, *Neto prihodi od naknada i provizija* i *Troškovi umanjenja vrijednosti i rezerviranja*. U izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj, sve tečajne razlike su iskazane na poziciji *Neto dobit od trgovanja, finansijske imovine raspoložive za prodaju i tečajnih razlika po translaciji monetarne imovine i obveza*. Ujedno, preostale stavke ukupnih ostalih prihoda prema Odluci HNB-a su u izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka iskazani su na poziciji *Neto dobit od trgovanja, finansijske imovine raspoložive za prodaju i tečajnih razlika po translaciji monetarne imovine i obveza*.
- Prihodi od prodaje plasmana prema Odluci HNB-a iskazani su u poziciji *Ostali prihodi*, dok su u izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka iskazani na poziciji *Gubici od umanjenja vrijednosti*. Osim toga, pozicija *Ostali prihodi* prema Odluci HNB-a uključuje i prihode od promjene tehničkih pričuva koji su u izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka iskazani unutar pozicije *Opći administrativni troškovi i amortizacija*.
- Ostali rashodi i troškovi, troškovi donacija, oglašavanja, promidžbe i reprezentacije prema Odluci HNB-a prikazani unutar zasebne pozicije *Ostali troškovi*, dok su sukladno zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj iskazani unutar pozicije *Opći administrativni troškovi i amortizacija*.

Dodatak II – Usklada temeljnih finansijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

Usporedni prikaz konsolidirane bilance na dan 31. prosinca 2017. godine i 31. prosinca 2016. godine:

	2017. Prema odluci Hrvatske narodne banke	2017. Prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj	2017. Razlika	2016. Prema odluci Hrvatske narodne banke	2016. Prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj	2016. Razlika
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Imovina						
Gotovina i depoziti kod HNB-a	6.357	6.447	(90)	5.337	5.396	(59)
Depoziti kod kreditnih institucija	946	894	52	1.154	-	1.154
Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	309	-	309	105	1.332	(1.227)
Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	554	951	(397)	1.853	2.515	(662)
Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju	5.586	5.937	(351)	5.173	5.217	(44)
Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se drže do dospjeća	275	279	(4)	287	293	(6)
Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz RDG	349	-	349	420	-	420
Derivatna finansijska imovina	33	-	33	115	-	115
Krediti finansijskim institucijama	63	-	63	290	-	290
Krediti ostalim komitentima	17.661	17.745	(84)	18.369	18.504	(135)
Preuzeta imovina	91	-	91	78	-	78
Materijalna imovina (minus amortizacija)	1.335	1.309	26	1.765	1.496	269
Nematerijalna imovina	-	239	(239)	-	240	(240)
Odgođena porezna imovina	-	86	(86)	-	86	(86)
Kamate, naknade i ostala imovina	642	291	351	436	285	151
Ukupno imovina	34.201	34.178	23	35.382	35.364	18
Obveze						
Krediti od finansijskih institucija	1.385	2.572	(1.187)	2.396	3.992	(1.596)
Depoziti	24.492	24.836	(344)	24.114	24.585	(471)
Ostali krediti	1.174	-	1.174	1.582	-	1.582
Derivatne finansijske obveze i ostale finansijske obveze kojima se trguje	46	59	(13)	94	97	(3)
Izdani podređeni instrumenti	826	832	(6)	831	837	(6)
Rezervacije za obveze i troškove	-	173	(173)	-	187	(187)
Obveza za porez na dobit	-	70	(70)	-	-	-
Kamate, naknade i ostale obveze	1.585	951	634	1.467	776	691
Ukupno obveze	29.508	29.493	15	30.484	30.474	10
Kapital						
Dionički kapital	3.633	3.633	-	3.633	3.633	-
Dobitak/gubitak tekuće godine	188	188	-	535	535	-
Zadržana dobit/(gubitak)	635	634	1	483	482	1
Zakonske rezerve	181	181	-	181	181	-
Statutarne i ostale kapitalne rezerve	7	1	6	8	1	7
Nerealizirani dobitak/(gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju	49	48	1	58	58	-
Ukupno kapital	4.693	4.685	8	4.898	4.890	8
Ukupno obveze i kapital	34.201	34.178	23	35.382	35.364	18

Dodatak II – Usklada temeljnih finansijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

- Razlika u ukupnoj imovini i ukupnim obvezama na dan 31. prosinca 2017. godine u iznosu 22 milijuna kuna (2016.: 18 milijuna kuna) posljedica je različitog načina prikazivanja plaćenih predujmova poreza na dobit i obveza za porez na dobit u bilanci prikazanoj prema Odluci HNB-a i bilance prikazane prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj u kojoj je isto iskazano u sklopu obveze za porez na dobit.
- Potraživanja za kamatu su u izvješću prema Odluci HNB-a iskazana unutar pozicije *Kamate, naknade i ostala imovina*, dok su prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj potraživanja za kamatu iskazana u sklopu pripadajućih finansijskih instrumenata.

Na poziciji Gotovina i depoziti kod HNB-a u izvješću prema Odluci HNB-a nisu uključeni tekući računi kod drugih banaka, već su iskazani na poziciji Depoziti kod kreditnih institucija. Dio plasmana bankama je iskazan u okviru pozicije Krediti financijskim institucijama, a dio u okviru pozicije Depoziti kod kreditnih institucija u izvješću prema Odluci HNB-a.

Trezorski zapisi sa dospijećem do godine dana su u izvješću prema odluci HNB-a iskazani na zasebnoj poziciji *Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a*, dok su u prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj uključeni na pozicijama *Finansijska imovina raspoloživa za prodaju* i *Finansijska imovina pofer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitak*.

Preuzeta imovina je iskazana na zasebnoj poziciji u izvješću prema Odluci HNB-a, dok je u izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj uključena u poziciju *Ostala imovina*. Nematerijalna imovina je u izvješću prema odluci HNB-a iskazana unutar pozicije *Kamate, naknade i ostala imovina*, dok je prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj iskazana na zasebnoj poziciji. Odgođena porezna imovina iskazana je u bilanci prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj isto kao zasebna stavka, dok je u bilanci prema Odluci HNB-a iskazana u sklopu pozicije *Kamate, naknade i ostala imovina*.

Unaprijed plaćene zakupnine te imovina namijenjena za prodaju su u izvješću prema Odluci HNB-a iskazani unutar pozicije *Materijalna imovina (minus amortizacija)*, dok su izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj iskazani unutar pozicije *Ostala imovina*.

- Obveze za kamatu su u izvješću prema Odluci HNB-a iskazane unutar pozicije *Kamate, naknade i ostale obveze*, dok su prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj iskazane u sklopu pripadajućih finansijskih instrumenata.

Pozicija *Depoziti* prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj uključuju, osim obveze za kamate, i obveze po jamčevinama te ograničene depozite koji su prema Odluci HNB-a iskazani unutar pozicije *Kamate, naknade i ostale obveze*.

Rezervacije za obveze i troškove i obveze za porez na dobit su u izvješćima prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj iskazani na zasebnim pozicijama, dok su u izvješću prema Odluci HNB-a uključeni u poziciju *Kamate, naknade i ostale obveze*.

U izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj sredstva klijenata nastala zatvaranjem neaktivnih depozitnih računa prikazana su u poziciji *Ostale obveze*, dok su u prema Odluci HNB-a prikazani unutar pozicije *Statutarne i ostale kapitalne rezerve*.